

**EIROPAS ATOMENERĢIJAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMS (*E.A.E.C. -
EURATOM*)**

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢIJAS KARALIS, VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS, FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE, VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE,

ATZĪSTOT to, ka kodolenerģētika dod lielas iespējas attīstīt un aktivizēt rūpniecību, un tā palīdzēs izvērst cīņu par mieru.

PĀRLIECINĀTI par to, ka tikai kopīgi un tūlītēji pūliņi šīm valstīm ļaus gūt sasniegumus, kas atbilst to jaunrades spējām,

TIEKDAMIES radīt nosacījumus, kas vajadzīgi, lai attīstītu spēcīgu kodolenerģētikas rūpniecību, kura nodrošinās lielus enerģijas resursus, ļaus modernizēt tehnikas procesus un palīdzēs vairot šo zemju tautu labklājību, liekot lietā citas šīs enerģijas izmantošanas iespējas,

APŅĒMUŠIES radīt vajadzīgo nodrošinājumu, lai novērstu draudus iedzīvotāju veselībai un dzīvībai,

VĒLĒDAMIES savā darbā iesaistīt citas valstis un sadarboties ar starptautiskām organizācijām, kas ir saistītas ar atomenerģētikas attīstīšanu mierlaika vajadzībām,

IR NOLĒMUŠI izveidot Eiropas Atomenerģijas kopienu (*Euratom*) un šajā nolūkā ir iecēlušī par saviem Pilnvarotajiem:

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢIJAS KARALIS:

ārlietu ministru Polu-Anrī SPĀKA [*Paul-Henri SPAAK*] kgu,

Ekonomikas ministrijas ģenerālsekretāru, Beļģijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē baronu Ž. Š. Snuā E D'OPĪRU [*J. Ch. Snoy et d'OPPUERS*];

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

federālo kancleru Dr. Konrādu ADENAUERU [*Konrad ADENAUER*],

Federālās ārlietu ministrijas valsts sekretāru prof. Dr. Valteru HALŠTEINU [*Walter HALLSTEIN*];

FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

ārlietu ministru Kristiānu PINO [*Christian PINEAU*] kgu,

ārlietu valsts sekretāra vietnieku Morisu FORA [*Maurice FAURE*] kgu;

ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Ministru padomes priekšsēdētāju Antonio SENĶI [*Antonio SEGNI*] kgu,

ārlietu ministru prof. Gaetano MARTINO [*Gaetano MARTINO*];

VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE:

valdības vadītāju, ārlietu ministru Žozefu BEHA [*Joseph BECH*] kgu,

vēstnieku, Luksemburgas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē Lambēru ŠAUSA [*Lambert SCHAUS*] kgu;

VIŅAS AUGSTĪBA NĪDERLANDES KARALIENE:

ārlietu ministru Jozefu LUNSA [*Joseph LUNS*] kgu,

Nīderlandes delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē J. Linhorstu Homana [*J. Linthorst HOMAN*] kgu,

KAS, iepazinušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēcīgām, ir vienojušies par turpmāko.

I SADAĻA - KOPIENAS UZDEVUMI

1. pants

Ar šo Līgumu Augstās Līgumslēdzējas Puses kopīgi nodibina Eiropas Atomenerģijas kopienu (*EURATOM*).

Kopienas uzdevums ir palīdzēt dalībvalstīs celt dzīveslīmeni un izvērst attiecības ar citām valstīm, radot nosacījumus, kas vajadzīgi kodolenerģētikas rūpniecības nozaru straujai izveidei un izaugsmei.

2. pants

Lai veiktu šo uzdevumu, Kopiena saskaņā ar šo Līgumu:

- a) veicina pētniecību un nodrošina tehniskas informācijas izplatīšanu;
- b) ievieš vienotus drošības standartus strādnieku un visas sabiedrības veselības aizsardzībai, kā arī raugās, lai tos piemērotu;
- c) atvieglo investīcijas un, īpaši sekmējot uzņēmumu ieguldījumus, nodrošina ar galvenajām būvēm un iekārtām, kuras vajadzīgas, lai Kopienā attīstītu kodolenerģētiku;
- d) nodrošina to, ka rūdu un kodoldegvielu piegādes visiem lietotājiem Kopienā ir regulāras un taisnīgas;
- e) izmantojot attiecīgu uzraudzību, nodrošina to, ka kodolenerģētikas materiālus izmanto tikai tiem mērķiem, kam tie paredzēti;
- f) īsteno tai piešķirtās īpašuma tiesības uz īpašiem skaldāmiem materiāliem;
- g) nodrošina plaša noieta iespējas un vislabākās tehniskās iespējas, izveidojot kopēju tirgu specializētiem materiāliem un iekārtām, panākot brīvu kapitāla apriti investīcijām kodolenerģētikas jomā un speciālistu nodarbinātības brīvību;
- h) ar citām valstīm un starptautiskām organizācijām izvērš tādas attiecības, kas palīdzētu kodolenerģiju izmantot mierlaika vajadzībām.

3. pants

1. Kopienai uzticētos uzdevumus veic šādas iestādes:

Asambleja,
Padome,
Komisija,
Tiesa.

Visas iestādes darbojas saskaņā ar pilnvarām, ko tām piešķir šis Līgums.

2. Padomei un Komisijai palīdz Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, kas darbojas padomdevējas statusā.

OTRĀ SADAĻA - NORMAS, KAS JĀIEVĒRO, LAI VEICINĀTU PANĀKUMUS KODOLENERĢĒTIKAS JOMĀ

I NODAĻA PĒTNIECĪBAS VEICINĀŠANA

4. pants

1. Komisija ir atbildīga par to, lai dalībvalstīs sekmētu un atvieglinātu pētījumus kodolenerģētikā un papildinātu tos, Kopienā īstenojot pētniecības un mācību programmu.
2. Šajā sakarā Komisija darbojas jomās, kas uzskaitītas šā Līguma 1. pielikumā.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt šo sarakstu. Komisija apspriežas ar Zinātnes un tehnikas komiteju, ko izveido saskaņā ar 134. pantu.

5. pants

Lai koordinētu un papildinātu pētniecību, kas norit dalībvalstīs, Komisija īpašā, konkrētām saņēmējam adresētā un attiecīgai valdībai iesniegtā lūgumā vai arī visiem pieejamā publicētā lūgumā aicina dalībvalstis, personas vai uzņēmumus darīt tai zināmas programmas, ko tie īsteno tajā pētniecības jomā, kuru tā norāda šajā lūgumā.

Komisija ieinteresētajām pusēm dod visas iespējas izteikt piezīmes un tad sniedz argumentētu atzinumu par katru programmu, kas tai ir darīta zināma. Komisija šādu atzinumu sniedz, ja to lūdz valsts, persona vai uzņēmums, kas darījis zināmu programmu.

Ar šādiem atzinumiem Komisija novērš nelietderīgu pētniecības dublēšanos un orientē to uz tādām jomām, kas nav pietiekami izpētītas. Komisija nedrīkst publicēt šīs programmas, ja tam nepiekrīt tā valsts, persona vai uzņēmums, kas tās darījis zināmas.

Komisija periodiski publicē to kodolenerģētikas pētījumu jomu sarakstus, kuras tā uzskata par nepietiekami izpētītām.

Savstarpējām konsultācijām un informācijas apmaiņai Komisija var sapulcināt valstu un privātu pētniecības centru pārstāvjus, kā arī jebkurus ekspertus, kas iesaistīti pētījumos vienā jomā vai saistītās jomās.

6. pants

Komisija, lai palīdzētu īstenot tās pētījumu programmas, kas tai darītas zināmas, var:

- a) sniegt finansiālu palīdzību saskaņā ar pētījumu līgumiem, tomēr nepiedāvājot subsīdijas;
- b) par brīvu vai par maksu piegādāt visus tās rīcībā esošus izejmateriālus vai īpašus skaldāmos materiālus šādu programmu īstenošanai;
- c) par brīvu vai par maksu nodot dalībvalstu, personu vai uzņēmumu rīcībā būves, iekārtas vai sniegt ekspertu palīdzību;
- d) veicināt to, ka pasākumus kopīgi finansē ieinteresētās dalībvalstis, personas vai uzņēmumi.

7. pants

Komisija apspriežas ar Zinātnes un tehnikas komiteju; Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu nosaka pētniecības un mācību programmas Kopienā,

Šīs programmas izstrādā laikam, kas nav ilgāks par pieciem gadiem.

Šo programmu īstenošanai vajadzīgo finansējumu katru gadu paredz Kopienas pētniecības un investīciju budžetā.

Komisija nodrošina to, ka šīs programmas īsteno, un iesniedz Padomei gada pārskatu par to.

Komisija pastāvīgi informē Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par Kopienas pētniecības un mācību programmu vispārējām ievirzēm.

8. pants

1. Komisija, apspriedusies ar Zinātnes un tehnikas komiteju, nodibina Kopienas Kodolfizikas pētījumu centru.

Centrs nodrošina pētniecības programmu un citu Komisijas uzticētu uzdevumu izpildi.

Tas nodrošina arī vienotas kodolenerģētikas terminoloģijas un mērījumu standartsistēmas izveidi.

Tas izveido Kodolfizikas mērījumu centrālo biroju.

2. Ģeogrāfisku un funkcionālu apsvērumu dēļ centra darbības var notikt dažādās iestādēs.

9. pants

1. Saņēmusi Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu, Komisija Kopienas Kodolfizikas pētījumu centrā var nodibināt mācību iestādes, lai sagatavotu speciālistus ģeoloģiskas izpētes, īpaši tīru kodolenerģētikas materiālu ražošanas, apstarotu kodoldegvielu apstrādes, kodolenerģētikas tehnoloģijas, veselības aizsardzības un darba drošības, kā arī radioaktīvo izotopu ražošanas un izmantošanas jomā.

Komisija sīki nosaka šo mācību iezīmes.

2. Izveido iestādi ar universitātes statusu; Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka to, kā tā darbojas.

10. pants

Komisija, noslēdzot līgumus, dažu Kopienas pētniecības programmu daļu īstenošanu var uzticēt dalībvalstīm, personām, uzņēmumiem, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām vai trešo valstu pilsoņiem.

11. pants

Komisija publicē 7., 8. un 10. pantā minētās pētījumu programmas, kā arī regulārus ziņojumus par to īstenošanu.

II NODAĻA

INFORMĀCIJAS IZPLATĪŠANA

I IEDAĻA

Informācija, ko Kopiena var brīvi izpaust

12. pants

Dalībvalstīm, personām vai uzņēmumiem ir tiesības, iesniedzot Komisijai lūgumu, saņemt Kopienai piederošu patentu, uz laiku aizsargātu patenta tiesību, funkcionālu modeļu vai patentu pieteikumu neekskluzīvas licences, ja tie spēj efektīvi izmantot izgudrojumus, uz ko tās attiecas.

Ar tādiem pašiem nosacījumiem Komisija piešķir patentu, uz laiku aizsargātu patenta tiesību, funkcionālu modeļu vai patentu pieteikumu apakšlicences, ja Kopienai ir licenču līgumi, kas piešķir pilnvaras to darīt.

Komisija piešķir šādas licences vai apakšlicences saskaņā ar noteikumiem, par ko vienojas ar licenču ņēmējiem, un sniedz visu informāciju, kas vajadzīga to lietošanai.

Šie noteikumi īpaši attiecas uz piemērotu atlīdzību un, vajadzības gadījumā, uz licenču ņēmēju tiesībām piešķirt apakšlicences trešām personām, kā arī uz pienākumu uzskatīt sniegto informāciju par profesionālu noslēpumu.

Ja nenotiek vienošanās par šā panta trešajā daļā minētajiem noteikumiem, licenču ņēmēji ar jautājumu var nodot Tiesai, lai noteiktu attiecīgus noteikumus.

13. pants

Komisija dalībvalstīm, personām un uzņēmumiem dara zināmu informāciju, ko Kopiena ir ieguvusi un uz ko neattiecas 12. pants, neatkarīgi no tā, vai šāda informācija ir iegūta, īstenojot Kopienas pētniecības programmas, vai darīta zināma Komisijai līdz ar pilnvarojumu brīvi ar to rīkoties.

Komisija tomēr var izpaust šādu informāciju ar noteikumu, ka to uzskata par konfidenciālu un nenodod trešām personām.

Komisija nedrīkst izpaust informāciju, uz ko attiecas lietojuma vai izplatīšanas ierobežojumi, – piemēram, slepenu informāciju -, izņemot gadījumus, kad tā nodrošina šo ierobežojumu ievērošanu.

II IEDAĻA

Cita informācija.

A. Izplatīšana saskaņā ar vienošanos.

14. pants

Komisija, izmantojot labprātīgas vienošanās, tiecas gan nodrošināt Kopienas mērķu sasniegšanai noderīgas informācijas paziņošanu, gan piešķirt tādas patenta, uz laiku aizsargātu patenta tiesību, funkcionālu modeļu vai patenta pieteikumu licences, kas attiecas uz šādu informāciju.

15. pants

Komisija nosaka procedūru, kuru izmantojot dalībvalstis, personas un uzņēmumi var apmainīties ar pētījumu provizoriskiem rezultātiem vai galarezultātiem, ja vien Kopiena šos rezultātus nav ieguvusi saskaņā ar Komisijas noslēgtiem pētījumu līgumiem.

Šai procedūrai jābūt tādai, kas nodrošina informācijas apmaiņas konfidencialitāti. Komisija paziņotos rezultātus tomēr var nodot dokumentēšanai Kopienas Kodolfizikas pētījumu centrā; tas nerada nekādas izmantošanas tiesības, kam paziņojuma iesniedzējs nav piekritis.

B. Informācija, kas obligāti jādara zināma Komisijai

16. pants

1. Līdzko kāda dalībvalsts saņem patenta vai funkcionāla modeļa pieteikumu, kas attiecas uz konkrētu kodolfizikas un kodoltehnoloģijas jomu, šī valsts lūdz pieteikuma iesniedzēja piekrišanu tam, ka pieteikuma saturu tūlīt paziņo Komisijai.

Ja pieteikuma iesniedzējs piekrīt, šo paziņojumu sniedz trijos mēnešos pēc dienas, kad pieteikums saņemts. Ja pieteikuma iesniedzējs nepiekrīt, dalībvalsts šajā pašā termiņā paziņo Komisijai par to, ka šāds pieteikums ir iesniegts.

Komisija var prasīt, lai dalībvalsts dara zināmu tāda pieteikuma saturu, par kuru tā ir paziņojusi.

Šādu pieprasījumu Komisija izsaka divos mēnešos pēc dienas, kad tā informēta. Katrs šā termiņa pagarinājums attiecīgi pagarina termiņu, kas minēts šā punkta sestajā daļā.

Saņēmusi šādu Komisijas pieprasījumu, dalībvalsts atkārtoti lūdz pieteikuma iesniedzēju piekrist darīt zināmu pieteikuma saturu. Ja pieteikuma iesniedzējs piekrīt, ar paziņojumu uzreiz nāk klajā.

Ja pieteikuma iesniedzējs nepiekrīt, dalībvalstij tomēr var prasīt sniegt šādu paziņojumu Komisijai astoņpadsmit mēnešos pēc dienas, kad pieteikums saņemts.

2. Dalībvalstis astoņpadsmit mēnešos pēc dienas, kad pieteikums saņemts, informē Komisiju par visiem nepublicētajiem patenta vai funkcionālu modeļu pieteikumiem, ko tās *prima facie* uzskata par tādiem, kas attiecas uz jomām, kuras gan nepieder pie kodolfizikas un

kodoltehnoloģijas, tomēr ir tieši saistītas ar kodolenerģētikas attīstību Kopienā un ir svarīgas.

Ja Komisija to lūdz, pieteikuma saturu tai dara zināmu divos mēnešos.

3. Lai publikācija notiktu pēc iespējas ātrāk, dalībvalstis cik vien iespējams saīsina tādu patentu vai funkcionālu modeļu pieteikumu izskatīšanas laiku, kuri attiecas uz 1. un 2. punktā minētajām jomām un uz kuriem attiecas Komisijas lūgums.

4. Komisija iepriekšminētos paziņojumus uzskata par konfidenciāliem. Tos var izmantot tikai dokumentācijai. Komisija vai nu ar pieteikuma iesniedzēja piekrišanu, vai saskaņā ar 17. līdz 23. pantu tomēr var izmantot izgudrojumus, kas tai darīti zināmi.

5. Šo pantu nepiemēro, ja nolīgums, kas noslēgts ar kādu trešo valsti vai starptautisku organizāciju, nepieļauj paziņojumus.

C. Licenču piešķiršana ar šķīrējtiesas lēmumu vai saskaņā ar pilnvarām.

17. pants

1. Ja nepanāk labprātīgu vienošanos, neekskluzīvas licences var piešķirt vai nu ar šķīrējtiesas lēmumu, vai saskaņā ar pilnvarām, kā paredzēts 18. līdz 23. pantā:

a) Kopienai vai kopuzņēmumiem, kam saskaņā ar 48. pantu šīs tiesības piešķirtas attiecībā uz patentiem, uz laiku aizsargātām patenta tiesībām vai funkcionāliem modeļiem, kas attiecas uz izgudrojumiem, kuri ir tieši saistīti ar pētījumiem kodolenerģētikā, ja šādas licences ir vajadzīgas, lai turpinātu sāktos pētījumus, vai arī tās ir obligātas, lai darbinātu iekārtas.

Ja Komisija to lūdz, šādās licencēs paredz tiesības pilnvarot trešās personas izmantot izgudrojumu, ja tās veic darbus Kopienai vai kopuzņēmumiem, vai arī pilda to pasūtījumus;

b) personām vai uzņēmumiem, kas Komisijai tās lūguši attiecībā uz patentiem, uz laiku aizsargātām patenta tiesībām vai funkcionāliem modeļiem, kuri attiecas uz izgudrojumiem, kas ir tieši saistīti ar kodolenerģētikas attīstību Kopienā un ir tai būtiski, ar noteikumu, ka ir ievēroti visi šie nosacījumi:

i) ir aizritējuši vismaz četri gadi kopš saņemts patenta pieteikums, ja vien tas neattiecas uz izgudrojumu, kas pieder tieši pie kodolfizikas un kodoltehnoloģijas jomas;

ii) tās dalībvalsts teritorijā, kurā izgudrojumu aizsargā, attiecībā uz šo izgudrojumu netiek ievērotas prasības, ko radījusi kodolenerģētikas attīstība Komisijas izpratnē;

iii) īpašnieks vai viņa licences ņēmēji pēc aicinājuma ievērot šādas prasības nav izpildījuši šo lūgumu;

iv) personas vai uzņēmumi, kas lūdz licences, spēj patiešām ievērot šādas prasības, izmantojot šo izgudrojumu.

Lai šādas prasības ievērotu, dalībvalstis nedrīkst veikt nekādus to likumos paredzētus piespiedu pasākumus, kas mazina izgudrojuma aizsardzību, izņemot gadījumus, kad to dara pēc Komisijas lūguma.

2. Neekskluzīvas licences nedrīkst piešķirt tā, kā paredzēts 1. punktā, ja īpašnieks var norādīt likumīgus iemeslus, jo īpaši to, ka viņam nav bijis pietiekami daudz laika.
3. Licences, kas piešķirtas saskaņā ar 1. punktu, dod tiesības uz pilnīgu kompensāciju, par kuras apmēru vienojas patenta, uz laiku aizsargātu patenta tiesību vai funkcionāla modeļa īpašnieks ar licences ņēmēju.
4. Šis pants neiespaido Parīzes konvenciju par rūpnieciska īpašuma aizsardzību.

18. pants

Šajā iedaļā paredzētajiem mērķiem ar šo tiek izveidota Šķīrējtiesas komiteja. Pēc Tiesas priekšlikuma Padome ieceļ šās komitejas locekļus un nosaka tās reglamentu.

Viena mēneša laikā pēc to paziņošanas, Šķīrējtiesas komitejas lēmumus var pārsūdzēt Tiesā; apelācija aptur pārsūdzētā lēmuma īstenošanu. Tiesa pārbauda tikai to, vai lēmums oficiāli ir spēkā, un to, kā Šķīrējtiesas komiteja ir interpretējusi šo Līgumu.

Šķīrējtiesas komitejas galīgie lēmumi uz attiecīgām pusēm attiecas kā *res judicata*. Tie ir izpildāmi piespiedu kārtā, kā paredzēts 164. pantā.

19. pants

Ja nepanāk labprātīgu vienošanos un Komisija paredz piešķirt licences vienā no 17. pantā paredzētajiem gadījumiem, tā paziņo par savu nodomu patenta tiesību, uz laiku aizsargātu patenta tiesību, funkcionāla modeļa vai patenta pieteikuma īpašniekam, un šādā paziņojumā norāda pieteikuma iesniedzēja vārdu vai nosaukumu un licences darbības jomu.

20. pants

Īpašnieks viena mēneša laikā pēc 19. pantā minētā paziņojuma saņemšanas var ierosināt Komisijai un, vajadzības gadījumā, pieteikuma iesniedzējam noslēgt īpašu nolīgumu, lai nodotu jautājumu Šķīrējtiesas komitejai.

Ja Komisija vai pieteikuma iesniedzējs atsakās noslēgt šādu nolīgumu, Komisija neprasa, lai dalībvalsts vai tās attiecīgas iestādes piešķir licenci vai nodrošina tās piešķiršanu.

Ja jautājums saskaņā ar īpašu nolīgumu ir nodots Šķīrējtiesas komitejai un tā konstatē, ka Komisijas lūgums atbilst 17. panta prasībām, tā pieņem pamatotu lēmumu, pieteikuma iesniedzējam piešķirot licenci, nosakot licences noteikumus un atlīdzību par to, ja puses nav vienojušās par šiem jautājumiem.

21. pants

Ja īpašnieks neierosina nodot jautājumu Šķīrējtiesas komitejai, Komisija var aicināt attiecīgo dalībvalsti vai tās attiecīgās iestādes piešķirt licenci vai nodrošināt tās piešķiršanu.

Ja pēc īpašnieka lietas izskatīšanas dalībvalsts vai tās attiecīgās iestādes atzīst, ka nav ievēroti 17. panta nosacījumi, tā Komisijai paziņo par atteikumu piešķirt licenci vai nodrošināt tās piešķiršanu.

Ja tā atsakās piešķirt licenci vai nodrošināt tās piešķiršanu, vai arī, ja četros mēnešos pēc lūguma iesniegšanas nav saņemta nekāda informācija par licences piešķiršanu, Komisijai ir divi mēneši laika, lai nodotu jautājumu Tiesai.

Tiesai, izskatot lietu, ir jāuzklausā īpašnieks.

Ja Tiesas nolēmumā konstatē, ka 17. panta nosacījumi ir ievēroti, konkrētā dalībvalsts vai tās attiecīgās iestādes veic pasākumus, kas var būt vajadzīgi šā nolēmuma izpildei.

22. pants

1. Ja patenta, uz laiku aizsargātu patenta tiesību vai funkcionāla modeļa īpašnieks ar licences ņēmēju nevienojas par atlīdzības apmēru, attiecīgās puses var noslēgt īpašu nolīgumu, lai nodotu lietu Šķīrējtiesas komitejai.

Šādi rīkojoties, puses atsakās no tiesībām celt prasības, kas nav paredzētas 18. pantā.

2. Ja licences ņēmējs atsakās noslēgt īpašu nolīgumu, viņam piešķirto licenci uzskata par anulētu.

Ja īpašnieks atsakās noslēgt īpašu nolīgumu, šajā pantā minēto atlīdzību nosaka konkrētās valsts attiecīgās iestādes.

23. pants

Pēc gada Šķīrējtiesas komitejas vai konkrētās valsts attiecīgo iestāžu lēmumus par licences noteikumiem var pārskatīt, ja to pamato kādi jauni fakti.

Šo pārskatīšanu veic tā iestāde, kas pieņēmusi lēmumu.

III IEDAĻA

Noteikumi attiecībā uz drošību

24. pants

Informācijai, kuru Kopiena iegūst, īstenojot pētniecības programmu, un kuras izpaušana varētu kaitēt vienas vai vairāku dalībvalstu aizsardzības interesēm, piemēro drošības sistēmu saskaņā ar šādiem noteikumiem :

1. Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem noteikumus attiecībā uz drošību, kas, ņemot vērā šo pantu, paredz dažādus drošības līmeņus, kas jāpiemēro, kā arī katram līmenim atbilstošus drošības pasākumus.

2. Ja Komisija atzīst, ka konkrētās informācijas izpaušana varētu kaitēt vienas vai vairāku dalībvalstu aizsardzības interesēm, tā uz šo informāciju provizoriski attiecina drošības līmeni, ko šādos gadījumos paredz noteikumi attiecībā uz drošību.

Šādu informāciju tā uzreiz paziņo dalībvalstīm, kas tādiem pašiem līdzekļiem provizoriski garantē tās drošību.

Trijos mēnešos dalībvalstis informē Komisiju par to, vai tās grib saglabāt drošības līmeni, kas piemērots provizoriski, attiecināt uz šo informāciju citu drošības līmeni vai atcelt drošības režīmu.

Pēc šā termiņa piemēro augstāko drošības līmeni no tiem, ko lūgts piemērot. Komisija par to attiecīgi paziņo dalībvalstīm.

Pēc Komisijas vai kādas dalībvalsts lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var jebkurā laikā šai informācijai piemērot citu drošības līmeni vai arī atcelt drošības režīmu. Pirms Padome pieņem lēmumu pēc kādas dalībvalsts lūguma, tā saņem Komisijas atzinumu.

3. Šā Līguma 12. un 13. pantu nepiemēro informācijai, uz ko attiecas kāds no drošības līmeņiem.

Tomēr ar noteikumu, ka ir ievēroti attiecīgi drošības pasākumi:

a) Komisija var paziņot 12. un 13. pantā minēto informāciju:

i) kādam kopuzņēmumam;

ii) kādai personai vai uzņēmumam, kas nav kopuzņēmums, ar tās dalībvalsts starpniecību, kuras teritorijā darbojas šī persona vai uzņēmums;

b) dalībvalsts 13. pantā minēto informāciju var paziņot kādai personai vai uzņēmumam, kas nav kopuzņēmums un kas darbojas šās valsts teritorijā, ar noteikumu, ka par šo paziņojumu informē Komisiju;

c) katra dalībvalsts turklāt ir tiesīga lūgt Komisiju piešķirt licenci saskaņā ar 12. pantu, lai apmierinātu attiecīgās valsts vai tādu personu vai uzņēmumu vajadzības, kuri darbojas tās teritorijā.

25. pants

1. Dalībvalsts, kas paziņo par pieteikumu izsniegt patentu vai funkcionālu modeli, kurš attiecas uz 16. panta 1. vai 2. punktā norādīto jomu, vai arī dara zināmu šāda pieteikuma saturu, vajadzības gadījumā vērš uzmanību uz to, ka aizsardzības nolūkos jāpiemēro kāds konkrēts drošības līmenis, tāpat norādot iespējamo minētā līmeņa piemērošanas ilgumu.

Komisija pārējām dalībvalstīm nodod visus paziņojumus, kas saņemti atbilstīgi šā punkta iepriekšējai daļai. Komisija un dalībvalstis veic pasākumus, kas saskaņā ar noteikumiem attiecībā uz drošību atbilst tam drošības līmenim, ko lūdz piemērot izcelsmes valsts.

2. Komisija var šos paziņojumus darīt zināmus arī kopuzņēmumiem vai, ar dalībvalsts starpniecību, personām vai uzņēmumiem, kas nav kopuzņēmumi un darbojas attiecīgās valsts teritorijā.

Izgdrojumus, uz ko attiecas 1. punktā minētie lūgumi, var izmantot tikai ar lūguma iesniedzēju piekrišanu vai saskaņā ar 17. līdz 23. pantu.

Uz paziņojumiem un, vajadzības gadījumā, uz šajā punktā minēto izmantošanu attiecina pasākumus, kas saskaņā ar noteikumiem attiecībā uz drošību atbilst tam drošības līmenim, ko lūdz piemērot izcelsmes valsts.

Paziņojumiem vienmēr vajadzīga izcelsmes valsts piekrišana. Tikai aizsardzības apsvērumu dēļ var nedot piekrišanu paziņojumam vai izmantošanai.

3. Pēc Komisijas vai kādas dalībvalsts lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var jebkurā laikā informācijai piemērot citu drošības līmeni vai atcelt drošības režīmu. Pirms Padome pieņem lēmumu pēc kādas dalībvalsts lūguma, tā saņem Komisijas atzinumu.

26. pants

1. Ja informācijai, uz ko attiecas patenti, patentu pieteikumi, uz laiku aizsargātas patenta tiesības, funkcionāli modeļi vai funkcionālu modeļu pieteikumi, ir piemērots drošības režīms saskaņā ar 24. un 25. pantu, valstis, kas iesniegušas lūgumu piemērot šādu drošības režīmu, nevar liegt to, ka tādus lūgumus iesniedz arī citās dalībvalstīs.

Katra dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šādu tiesību un pieteikumu drošību saskaņā ar tās normatīvajos aktos paredzēto procedūru.

2. Valstīs, kas nav dalībvalstis, nevar iesniegt pieteikumus attiecībā uz informāciju, kam saskaņā ar 24. pantu piemērots kāds drošības režīms, ja nav saņemta vienprātīga dalībvalstu piekrišana. Ja dalībvalstis nedara zināmu savu attieksmi, to piekrišanu uzskata par saņemtu, kad pagājuši seši mēneši no dienas, kurā Komisija dalībvalstīm paziņojusi informāciju.

27. pants

Kompensāciju par jebkādu kaitējumu, kas pieteikumu iesniedzējiem nodarīts sakarā ar aizsardzības apsvērumu dēļ piemērotu drošības režīmu, regulē dalībvalstu likumi, un par tiem atbild valsts, kas lūgusi piemērot šo drošības režīmu vai panākusi augstāka drošības līmeņa piemērošanu, vai arī drošības režīma piemērošanas paildzināšanu, vai arī panākusi to, ka valstīs, kas nav dalībvalstis, ir aizliegts pieņemt pieteikumus.

Ja vairākas dalībvalstis ir vai nu panākušas augstāka drošības līmeņa piemērošanu vai drošības režīma piemērošanas paildzināšanu, vai arī panākušas to, ka valstīs, kas nav dalībvalstis, ir aizliegts pieņemt pieteikumus, tās kopīgi ir atbildīgas par to kaitējumu atlīdzināšanu, ko radījusi to rīcība.

Kopiena nevar prasīt nekādu kompensāciju saskaņā ar šo pantu.

IV IEDAĻA

Īpaši noteikumi

28. pants

Ja tā iemesla dēļ, ka nublicētus patentu vai funkcionālu modeļu pieteikumus vai patentus vai funkcionālus modeļus, kam aizsardzības apsvērumu dēļ piemērots drošības režīms, paziņo Komisijai, tos lieto nepareizi vai tie kļūst zināmi kādai personai, kurai uz to nav tiesību, tad Kopiena atlīdzina kaitējumu, kas nodarīts attiecīgajai pusei.

Kopiena, neskarot savas tiesības attiecībā pret personu, kas ir atbildīga par kaitējumu, un apmērā, kādā tā ir atlīdzinājusi kaitējumu, iegūst uz regresa prasības tiesības, kādas attiecīgām pusēm ir pret trešām personām. Tas neietekmē Kopienas tiesības vērsties pret personu, kas ir

atbildīga par kaitējumu, saskaņā ar spēkā esošiem vispārējiem noteikumiem.

29. pants

Ja nolīgumi vai līgumi par zinātnes vai rūpniecības informācijas apmaiņu kodolfizikas un kodolenerģētikas jomā, ko dalībvalsts, persona vai uzņēmums, no vienas puses, noslēdz ar kādu trešo valsti, starptautisku organizāciju vai trešās valsts pilsoni, no otras puses, ir jāparaksta abu pušu suverēnajām valstīm, tos slēdz Komisija.

Ievērojot 103. un 104. pantu, Komisija tomēr var pilnvarot kādu dalībvalsti, personu vai uzņēmumu slēgt šādus nolīgumus saskaņā ar nosacījumiem, ko tā atzīst par piemērotiem.

III NODAĻA

VESELĪBAS AIZSARDZĪBA UN DARBA DROŠĪBA

30. pants

Kopienā nosaka pamatstandartus strādnieku un sabiedrības veselības aizsardzībai pret draudiem, ko rada jonizējoša radiācija.

“Pamatstandarti” ir:

- a) maksimāli pieļaujamās radiācijas devas, pret ko ir iespējama pietiekama aizsardzība;
- b) maksimāli pieļaujamais starojums un piesārņojums;
- c) strādnieku veselības uzraudzības pamatprincipi.

31. pants

Pamatstandartus izstrādā Komisija, saņemusi atzinumu no personu grupas, ko iecēlusi Zinātnes un tehnikas komiteja no dalībvalstu zinātnieku un jo īpaši sabiedrības veselības aizsardzības ekspertu vidus. Komisija saņem Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par šiem pamatstandartiem.

Apspriedusies ar Asambleju, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un saņemusi no tās minēto komiteju atzinumus, nosaka pamatstandartus: Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

32. pants

Pēc Komisijas vai kādas dalībvalsts lūguma pamatstandartus var pārskatīt vai papildināt saskaņā ar 31. pantā paredzēto procedūru.

Komisija izskata katru lūgumu, ko iesniegusi kāda dalībvalsts.

33. pants

Katra dalībvalsts ar normatīviem vai administratīviem aktiem paredz attiecīgus noteikumus, lai nodrošinātu pieņemto pamatstandartu ievērošanu, un veic vajadzīgos pasākumus, kas

attiecas uz mācībām, izglītošanu un arodmācībām.

Komisija sniedz attiecīgus ieteikumus, lai saskaņotu dalībvalstu tiesību normas šajā jomā.

Šajā sakarā dalībvalstis Komisijai dara zināmas tiesību normas, ko piemēro dienā, kad stājas spēkā šis Līgums, kā arī visus turpmākos šādu tiesību normu projektus.

Visus ieteikumus, ko Komisija vēlas sniegt par šādu tiesību normu projektiem, ir jāiesniedz trijos mēnešos pēc dienas, kad šāds tiesību normas projekts ir darīts zināms.

34. pants

Visas dalībvalstis, kuru teritorijā jānotiek īpaši bīstamiem eksperimentiem, veic papildu veselības aizsardzības un darba drošības pasākumus, par ko tās vispirms saņem Komisijas atzinumu.

Ja šādi eksperimenti varētu iespaidot citu dalībvalstu teritorijas, ir vajadzīga Komisijas piekrišana.

35. pants

Visas dalībvalstis izveido struktūras, kas vajadzīgas, lai pastāvīgi kontrolētu gaisa, ūdens un augsnes radioaktivitāti un nodrošinātu pamatstandartu ievērošanu.

Komisijai ir tiesības piekļūt šādām struktūrām; tā drīkst pārbaudīt to darbību un efektivitāti.

36. pants

Attiecīgas iestādes Komisijai regulāri paziņo informāciju par pārbaudēm, kas minētas 35. pantā, lai tā būtu informēta par to, cik stiprai radioaktivitātei sabiedrība ir pakļauta.

37. pants

Katra dalībvalsts sniedz Komisijai šādus vispārīgus datus par visiem plāniem jebkādā veidā atbrīvojoties no radioaktīviem atkritumiem, lai varētu noteikt, vai šādu plānu īstenošana varētu radīt ūdens, augsnes vai gaisa telpas radioaktīvu piesārņojumu citā dalībvalstī.

Komisija sniedz atzinumu sešos mēnešos pēc apspriedes ar 31. pantā minēto ekspertu grupu.

38. pants

Komisija sniedz ieteikumus dalībvalstīm attiecībā uz radioaktivitāti gaisā, ūdenī un augsnē.

Ārkārtas gadījumos Komisija izdod direktīvu ar prasību attiecīgajai dalībvalstij Komisijas noteiktā laikā veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu pamatstandartu pārkāpumus un nodrošinātu regulu ievērošanu.

Ja noteiktajā laikā attiecīgā dalībvalsts nenodrošina Komisijas direktīvas ievērošanu, Komisija vai jebkura ieinteresētā dalībvalsts, atkāpjoties no 141. un 142. panta, var lietu tūlīt nodot Tiesai.

39. pants

Līdzko ir nodibināts Kopienas Kodolfizikas pētījumu centrs, Komisija tajā izveido Veselības aizsardzības un darba drošības dokumentācijas un pētniecības nodaļu.

Minētās nodaļas uzdevums ir apkopot 33., 36 un 37. pantā minēto dokumentāciju un informāciju, kā arī palīdzēt Komisijai veikt uzdevumus, kas tai uzticēti saskaņā ar šo Līguma nodaļu.

IV NODAĻA

INVESTĪCIJAS

40. pants

Lai sekmētu personu un uzņēmumu iniciatīvu un palīdzētu koordinēti attīstīt to investīcijas kodolfizikas un kodolenerģētikas jomā, Komisija regulāri publicē pārskata programmas, kurās cita starpā ir norādīti kodolenerģijas ražošanas mērķi, kā arī visu veidu ieguldījumi, kas vajadzīgi, lai tos sasniegtu.

Pirms šo programmu publicēšanas Komisija saņem Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par tām.

41. pants

Personas un uzņēmumi, kas darbojas šā Līguma II pielikumā uzskaitītajās rūpniecības nozarēs, dara Komisijai zināmus investīciju projektus, kas attiecas uz jaunām būvēm un iekārtām, kā arī uz iekārtu nomaiņu vai būvju pārveidojumiem un kas atbilst tipa un lieluma kritērijiem, ko pēc Komisijas priekšlikuma ir noteikusi Padome.

Kad Komisija ir saņēmusi Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma var grozīt iepriekšminēto rūpniecības nozaru sarakstu.

42. pants

Šā Līguma 41. pantā minētos projektus dara zināmus Komisijai un, informācijas nolūkos, attiecīgajām dalībvalstīm vēlākais trīs mēnešus pirms tam, kad noslēdz pirmos līgumus ar piegādātājiem, vai arī, ja darbi jāveic uzņēmumam ar paša resursiem, trīs mēnešus pirms darbu sākuma.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma var grozīt šo termiņu.

43. pants

Komisija ar personām vai uzņēmumiem apspriež visus investīciju projektu aspektus, kas attiecas uz šā Līguma mērķiem.

Savu viedokli tā paziņo attiecīgajai dalībvalstij.

44. pants

Komisija ar attiecīgo dalībvalstu, personu un uzņēmumu piekrišanu var publicēt visus investīciju projektus, kas tai darīti zināmi.

V NODAĻA

KOPUZŅĒMUMI

45. pants

Uzņēmumus, kas ir būtiski svarīgi, lai Kopienā attīstītu kodolrūpniecību, saskaņā ar turpmākiem pantiem var dibināt kā kopuzņēmumus šā Līguma nozīmē.

46. pants

1. Komisija izskata visus kopuzņēmumu dibināšanas projektus, neatkarīgi no tā, vai tos ierosinājusi Komisija, kāda dalībvalsts vai jebkura cita struktūra.

Šajā nolūkā Komisija uzklausa dalībvalstu un visu to valsts iestāžu vai privātstruktūru viedokļus, kuras pēc tās ieskatiem var dot lietderīgus ieteikumus.

2. Komisija nodod Padomei visus kopuzņēmumu dibināšanas projektus līdz ar pamatotiem atzinumiem.

Ja Komisija sniedz labvēlīgu atzinumu par to, ka paredzamais kopuzņēmums ir vajadzīgs, tā iesniedz Padomei priekšlikumus par:

- a) tā atrašanās vietu;
- b) tā statūtiem;
- c) finansēšanas apmēru un grafiku;
- d) Kopienas iespējamu dalību kopuzņēmuma finansēšanā;
- e) trešo valstu, starptautisku organizāciju vai trešo valstu pilsoņu iespējamu dalību kopuzņēmuma finansēšanā vai vadīšanā;
- f) kādas vai visu šā Līguma III pielikumā uzskaitīto priekšrocību piešķiršanu.

Komisija pievieno sīku ziņojumu par projektu kopumā.

47. pants

Kad Komisija ir iesniegusi jautājumu Padomes izskatīšanai, Padome var lūgt, lai Komisija sniedz tādu papildu informāciju vai veic papildu izpēti, ko Padome uzskata par vajadzīgu.

Ja Padome ar kvalificētu balsu vairākumu atzīst, ka tomēr ir jāsteno Komisijas iesniegts projekts, par ko sniegts nelabvēlīgs atzinums, Komisija iesniedz Padomei priekšlikumus un sīku ziņojumu, kas minēts 46. pantā.

Ja Komisijas atzinums ir labvēlīgs vai arī šā panta iepriekšējā daļā minētajā gadījumā, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu lemj par katru Komisijas priekšlikumu.

Padome tomēr pieņem vienprātīgus lēmumus par:

- a) Kopienas dalību kopuzņēmuma finansēšanā;
- b) trešo valstu, starptautisku organizāciju vai trešo valstu pilsoņu dalību kopuzņēmumu finansēšanā vai vadīšanā.

48. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu katram kopuzņēmumam var piemērot kādu vai visas šā Līguma III pielikumā uzskaitītās priekšrocības; savukārt katra dalībvalsts nodrošina šo priekšrocību piešķiršanu.

Padome saskaņā ar šo pašu procedūru var paredzēt nosacījumus, kas regulē šo priekšrocību piešķiršanu.

49. pants

Kopuzņēmumus dibina ar Padomes lēmumu.

Katrs kopuzņēmums ir juridiska persona.

Visās dalībvalstīs tiem ir visplašākā tiesībspēja, ko šo valstu likumi piešķir juridiskām personām; tie var iegādāties vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas prāvās.

Ja vien šis Līgums vai kopuzņēmumu statūti neparedz ko citu, visus kopuzņēmumus regulē likumi, kas attiecas uz rūpniecības vai tirdzniecības uzņēmumiem; to statūtos var būt papildu atsauces uz dalībvalstu likumiem.

Strīdus, kur iesaistīti kopuzņēmumi, izšķir attiecīgas dalībvalstu tiesu iestādes, izņemot gadījumus, kad šis Līgums paredz piekritību Tiesai.

50. pants

Vajadzības gadījumos kopuzņēmumu statūtos izdara grozījumus saskaņā ar īpašiem pantiem, kas tajos paredzēti šim nolūkam.

Šādi grozījumi tomēr nestājas spēkā, kamēr Padome pēc Komisijas priekšlikuma saskaņā ar 47. pantā noteikto procedūru tos neapstiprina.

51. pants

Kamēr izveido iestādes, kas ir atbildīgas par kopuzņēmumu darbību, Komisija atbild par to, ka īsteno visus Padomes lēmumus, kas attiecas uz kopuzņēmumu dibināšanu.

VI NODAĻA

PIEGĀDES

52. pants

1. Rūdu, izejmateriālu un īpašu skaldāmo materiālu piegādes saskaņā ar šo nodaļu nodrošina kopēja piegādes politika, kas pamatojas uz principu, kurš paredz vienlīdzīgu piekļuvi piegādes avotiem.

2. Tālab un saskaņā ar šajā nodaļā paredzētajiem nosacījumiem:

a) ir aizliegtas visas darbības, kuru mērķis ir dažiem lietotājiem nodrošināt privilģētu stāvokli;

b) ar šo ir izveidota Aģentūra; tai ir izvēles tiesības attiecībā uz dalībvalstu teritorijās ražotām rūdām, izejmateriāliem un īpašiem skaldāmiem materiāliem un ekskluzīvas tiesības slēgt līgumus par Kopienā vai ārpus tās ražotu rūdu, izejmateriālu un īpašu skaldāmo materiālu piegādi.

Aģentūra nekādā gadījumā nedrīkst diskriminēt lietotājus pēc pieprasīto piegāžu paredzētā izmantojuma, izņemot gadījumus, kad šāds izmantojums nav likumīgs vai ir atzīts, ka tas ir pretrunā ar nosacījumiem, ko konkrētam sūtījumam piemēro piegādātāji ārpus Kopienas.

I IEDAĻA

Aģentūra

53. pants

Aģentūru pārrauga Komisija, kas tai izdod direktīvas; Komisijai ir veto tiesības attiecībā uz Aģentūras lēmumiem un tā ieceļ Aģentūras ģenerāldirektoru un ģenerāldirektora vietnieku.

Ieinteresētās puses var nodot Komisijas izskatīšanai informāciju par visām Aģentūras darbībām, kas plānotas vai veiktas, īstenojot izvēles tiesības vai ekskluzīvās tiesības slēgt piegādes līgumus, par ko Komisija viena mēneša laikā pieņem lēmumu.

54. pants

Aģentūra ir juridiska persona, un tā ir finansiāli patstāvīga.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem Aģentūras Statūtus.

Statūtus var grozīt saskaņā ar tādu pašu procedūru.

Statūti nosaka Aģentūras kapitālu un tā apmaksas noteikumus. Kapitāla lielākā daļa vienmēr pieder Kopienai un dalībvalstīm. Dalībvalstis, savstarpēji vienojoties, nosaka kapitāla sadalījumu.

Aģentūras komercvadības noteikumi ir ietverti Statūtos. Tajos paredz maksu par darījumiem, lai segtu Aģentūras darbības izdevumus.

55. pants

Dalībvalstis Aģentūrai paziņo vai nodrošina to, ka tai paziņo visu informāciju, kas vajadzīga, lai tā varētu īstenot savas izvēles tiesības un ekskluzīvās tiesības slēgt piegādes līgumus.

56. pants

Dalībvalstis nodrošina to, ka Aģentūra var brīvi darboties to teritorijās.

Dalībvalstis var nodibināt vienu vai vairākas struktūras, kas attiecībās ar Aģentūru ir pilnvarotas pārstāvēt ražotājus un lietotājus no to jurisdikcijā esošām teritorijām ārpus Eiropas.

II IEDAĻA

Kopienas izcelsmes rūdas, izejmateriāli un īpaši skaldāmie materiāli

57. pants

1. Aģentūras izvēles tiesības attiecas uz:

a) tādu materiālu lietošanas un patērēšanas tiesību iegūšanu, kuri saskaņā ar VIII nodaļu pieder Kopienai;

b) īpašumtiesību iegūšanu visos citos gadījumos.

2. Aģentūra īsteno izvēles tiesības, slēdzot līgumus ar rūdu, izejmateriālu un īpašu skaldāmo materiālu ražotājiem.

Saskaņā ar 58., 62. un 63. pantu visiem ražotājiem ir jāpiedāvā Aģentūrai rūdas, izejmateriālus vai īpašus skaldāmos materiālus, ko viņi ražo dalībvalstu teritorijās, pirms tos izmanto, pārsūta vai glabā.

58. pants

Ja kāds ražotājs veic vairākas ražošanas stadijas, sākot no rūdu ieguves līdz metāla ražošanai un to ieskaitot, viņš var piedāvāt Aģentūrai ražojumus jebkurā ražošanas stadijā pēc paša izvēles .

Tas pats attiecas uz diviem vai vairākiem saistītiem uzņēmumiem, ja to saistība ir savlaicīgi darīta zināma Komisijai un ar to apspriesta saskaņā ar 43. un 44. pantā paredzēto procedūru.

59. pants

Ja Aģentūra pilnībā vai daļēji neīsteno izvēles tiesības attiecībā uz kāda ražotāja produkciju, tad

a) ražotājs, izmantojot paša resursus vai saskaņā ar kādu līgumu, var apstrādāt vai nodrošināt, ka tiek apstrādātas rūdas, izejmateriāli vai īpaši skaldāmie materiāli, ar noteikumu, ka viņš piedāvā Aģentūrai ražojumus, kas iegūti šādā apstrādē;

b) ražotājam ar Komisijas lēmumu var atļaut pārdot lieko produkciju ārpus Kopienas, ar noteikumu, ka viņa piedāvātie noteikumi nav izdevīgāki par tiem, kas iepriekš piedāvāti Aģentūrai. Īpašus skaldāmos materiālus tomēr var eksportēt tikai ar Aģentūras starpniecību un saskaņā ar 62. pantu.

Komisija nevar piešķirt šādas atļaujas, ja piegāžu saņēmēji nenodrošina Kopienas vispārējo interešu aizsardzību vai ja šādu līgumu noteikumi un nosacījumi ir pretrunā ar šā Līguma mērķiem.

60. pants

Iespējamie izmantotāji regulāri informē Aģentūru par piegādēm, kas tiem ir vajadzīgas, precizējot daudzumu, fizikālus un ķīmiskus parametrus, izcelsmes vietu, paredzēto izmantojumu, piegādes datumus un samaksas nosacījumus, kas būs tā piegādes līguma noteikumi, kuru tie vēlas noslēgt.

Ražotāji tāpat informē Aģentūru par piedāvājumiem, kas tiem ir, norādot visas specifikācijas, jo īpaši līgumu termiņus, kas vajadzīgi, lai varētu sastādīt ražošanas programmas. Šādu līgumu termiņš nepārsniedz desmit gadus, ja nav saņemta Komisijas piekrišana.

Aģentūra informē visus iespējamus izmantotājus par saņemtajiem piedāvājumiem un par saņemto pieteikumu apjomu, kā arī aicina konkrētā termiņā iesniegt pasūtījumus.

Kad Aģentūra saņemusi visus šādus pasūtījumus, tā dara zināmus iespējamus to izpildes nosacījumus.

Ja Aģentūra visus saņemtos pasūtījumus nevar izpildīt pilnībā, tā piedāvājumus sadala pasūtītājiem proporcionāli katra pasūtījuma apjomam, ņemot vērā 68. un 69. pantu.

Aģentūras noteikumi, kas jāapstiprina Komisijai, nosaka to, kā pieprasījums jāsamēro ar piedāvājumu.

61. pants

Aģentūra izpilda visus pasūtījumus, ja vien to neliedz juridiski vai materiāli šķēršļi.

Slēdzot līgumus, Aģentūra, ievērojot 52. pantu, var lūgt izmantotājus veikt attiecīgas priekšmaksas – kā drošības naudu vai nolūkā palīdzēt izpildīt Aģentūras ilgtermiņa saistības pret ražotājiem - ja šīs priekšmaksas ir būtiski svarīgas, lai izpildītu attiecīgo pasūtījumu.

62. pants

1. Aģentūra īsteno izvēles tiesības attiecībā uz īpašiem skaldāmiem materiāliem, kas ražoti dalībvalstu teritorijās, lai:

a) saskaņā ar 60. pantu apmierinātu izmantotāju pieprasījumu Kopienā; vai

b) pati uzglabātu šādus materiālus; vai

c) eksportētu šādus materiālus ar Komisijas atļauju, kas dota atbilstīgi 59. panta b) punkta otrajai daļai.

2. Kaut gan uz šādiem materiāliem un visiem atlikumiem, no kā var iegūt skaldāmus materiālus, joprojām attiecas VII nodaļa, tie paliek ražotāja īpašumā, lai tos:

a) uzglabātu ar Aģentūras atļauju; vai

b) lietotu savām vajadzībām; vai

c) darītu pieejamus Kopienas uzņēmumiem atbilstoši to vajadzībām, ja, lai īstenotu programmu, kas savlaicīgi paziņota Komisijai, šiem uzņēmumiem ar ražotāju ir tieša saistība, kas ne nolūka, ne iedarbības ziņā neierobežo ražošanu, tehnikas attīstību vai investīcijas, vai arī nerada izmantotāju nelīdztiesību Kopienā.

3. Šā Līguma 89. panta 1. punkta a) apakšpunktu piemēro īpašiem skaldāmiem materiāliem, ko ražo dalībvalstu teritorijās un attiecībā uz kuriem Aģentūra nav īstenojusi izvēles tiesības.

63. pants

Kopuzņēmumu ražotas rūdas, izejmateriālus un īpašus skaldāmos materiālus izmantotājiem piešķir saskaņā ar šādu uzņēmumu statūtos vai līgumos paredzētiem noteikumiem.

III IEDAĻA

Ārpuskopienas izcelsmes rūdas, izejmateriāli un īpaši skaldāmie materiāli

64. pants

Ievērojot šajā Līgumā paredzētos izņēmumus, Aģentūrai, kas vajadzības gadījumā darbojas saskaņā ar nolīgumiem, ko Kopiena noslēgusi ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, ir ekskluzīvas tiesības slēgt nolīgumus vai līgumus, kuru galvenais mērķis ir piegādāt ārpuskopienas izcelsmes rūdas, izejmateriālus vai īpašus skaldāmos materiālus, kuru izcelsme ir ārpus Kopienas.

65. pants

Šā Līguma 60. pants attiecas uz izmantotāju pieteikumiem un līgumiem, ko izmantotāji noslēguši ar Aģentūru par ārpuskopienas izcelsmes rūdu, izejmateriālu vai īpašu skaldāmo materiālu piegādi.

Aģentūra tomēr var izšķirties par piegāžu konkrētu ģeogrāfisko izcelsmi, ja tādējādi izmantotājiem tiek nodrošināti vismaz tikpat izdevīgi noteikumi kā pasūtījumā norādītie.

66. pants

Ja Komisija pēc attiecīgu izmantotāju lūguma konstatē, ka Aģentūra nespēj piemērotā laikā pilnībā vai daļēji veikt pasūtītās piegādes, vai arī spēj tās veikt par nesamērīgi augstām cenām, izmantotājiem ir tiesības noslēgt tiešus līgumus par piegādēm ar ārpuskopienas izcelsmi, ja šādi līgumi atbilst pasūtījumos norādītajām pamatprasībām.

Šādas tiesības piešķir uz vienu gadu; tās var pagarināt, ja nemainās stāvoklis, ar ko pamatoja to piešķiršanu.

Lietotāji, kas īsteno šajā pantā paredzētās tiesības, dara zināmus Komisijai tiešos līgumus, ko viņi paredz noslēgt. Komisija viena mēneša laikā var iebilst pret šādu līgumu noslēgšanu, ja tie ir pretrunā ar šā Līguma mērķiem.

IV IEDAĻA

Cenas

67. pants

Izņemot gadījumus, kad šis Līgums paredz ko citu, cenas nosaka, samērojot piedāvājumu ar pieprasījumu, kā paredzēts 60. pantā; dalībvalstu tiesību normas nav pretrunā minētajam punktam.

68. pants

Ir aizliegts cenas noteikt tā, lai nodrošinātu privilēģijas dažiem izmantotājiem, pārkāpjot vienlīdzīgas pieejamības principu, kas izklāstīts šajā nodaļā.

Ja Aģentūra konstatē, ka tādus paņēmienus izmanto, tā ziņo Komisijai.

Ja Komisija atzīst konstatējumus par pamatotiem, tā var attiecīgajiem piedāvājumiem noteikt tik augstas cenas, kas atbilstu vienlīdzīgas pieejamības principam.

69. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var noteikt cenas.

Pieņemot pasūtījumu izpildes noteikumus saskaņā ar 60. pantu, Aģentūra izmantotājiem, kas iesnieguši pasūtījumus, var ierosināt izlīdzināt cenas.

V IEDAĻA

Noteikumi, kas attiecas uz piegāžu politiku

70. pants

Kopienas budžetā paredzētajā apmērā un ar tādiem nosacījumiem, kādus pati nosaka, Komisija var finansiāli atbalstīt ģeoloģiskas izpētes programmas dalībvalstu teritorijās.

Komisija var dot ieteikumus dalībvalstīm attiecībā uz minerālu iegulu ģeoloģisku izpēti un izmantošanu.

Dalībvalstis ik gadu Komisijai iesniedz ziņojumu par ģeoloģiskas izpētes un ražošanas attīstību, par iespējamām iegulām un jau veiktiem vai plānotiem ieguldījumiem kalnrūpniecībā to teritorijās. Ziņojumus iesniedz Padomei kopā ar Komisijas atzinumiem, kas cita starpā konstatē, kādas darbības veikušas dalībvalstis sakarā ar ieteikumiem, kas tām

sniegti saskaņā ar šā panta iepriekšējo daļu.

Ja pēc tam, kad Komisija Padomei iesniegusi izskatīšanai šo jautājumu, tā ar kvalificētu balsu vairākumu konstatē, ka ģeoloģiskā izpēte un kalnrūpniecības darbu apjoms joprojām nav pietiekams, kaut arī ieguves izredzes šķiet ekonomiski pamatotas nākotnē, tad uzskata, ka attiecīgā dalībvalsts, kamēr nav labojusi stāvokli, ir gan savā, gan savu pilsoņu vārdā atteikusies no tiesībām uz vienlīdzīgu piekļuvi citiem piegādes avotiem Kopienā.

71. pants

Komisija sniedz dalībvalstīm attiecīgus ieteikumus attiecībā uz finanšu vai kalnrūpniecības noteikumiem.

72. pants

No materiāliem, kas pieejami Kopienā vai ārpus tās, Aģentūra var veidot pārdošanai vajadzīgus krājumus, lai atvieglotu piegādes Kopienai vai parastās piegādes, ko veic Kopiena.

Vajadzības gadījumā Komisija var pieņemt lēmumu izveidot krājumus neparedzētiem gadījumiem. Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina šādu krājumu finansēšanas metodi.

VI IEDAĻA

Īpaši noteikumi

73. pants

Ja nolīgums vai līgums, ko kāda dalībvalsts, persona vai uzņēmums, no vienas puses, noslēdzis ar kādu trešo valsti, starptautisku organizāciju vai trešās valsts pilsoni, no otras puses, *inter alia* paredz piegādāt ražojumus, kas ir Aģentūras kompetencē, tad, lai noslēgtu vai atjaunotu šādu nolīgumu vai līgumu, kas attiecas uz minēto ražojumu piegādi, vajadzīga Komisijas iepriekšēja piekrišana.

74. pants

Komisija var piešķirt atbrīvojumu no šajā nodaļā ietvertajiem noteikumiem rūdu, izejmateriālu vai īpašu skaldāmo materiālu pārvešanai, importam vai eksportam mazos daudzumos, kādus parasti izmanto pētniecībā.

Aģentūrai paziņo par katru pārvešanas, importa vai eksporta operāciju, kas veikta saskaņā ar šo pantu.

75. pants

Šī nodaļa neattiecas uz saistībām, kas paredz rūdu, izejmateriālu vai īpašu skaldāmo materiālu apstrādi, pārveidi vai formēšanu, ko uzņemas:

a) vairākas personas vai uzņēmumi, ja materiāli pēc apstrādes, pārveides vai formēšanas jāatdod tai personai vai uzņēmumam, kas tos izsniedzis; vai

b) kāda persona vai uzņēmums un kāda starptautiska organizācija vai trešās valsts pilsonis, ja materiālus apstrādā, pārveido vai formē ārpus Kopienas un pēc tam atdod tai personai vai uzņēmumam, kas tos izsniedzis; vai

c) kāda persona vai uzņēmums un kāda starptautiska organizācija vai trešās valsts pilsonis, ja materiālus apstrādā, pārveido vai formē Kopienā un pēc tam atdod vai nu tai organizācijai vai pilsonim, kas tos izsniedzis, vai arī kādam citam saņēmējam, kas tāpat atrodas ārpus Kopienas un ko norādījusi šī organizācija vai pilsonis.

Attiecīgās personas un uzņēmumi tomēr paziņo Aģentūrai par šādām saistībām un, līdzko līgumi ir parakstīti, par materiālu daudzumu, ko paredzēts pārvietot. Komisija var neļaut uzņemties b) apakšpunktā minētās saistības, ja tā atzīst, ka pārveidi vai formēšanu nevar veikt labi, droši un bez materiālu zudumiem, kas kaitē Kopienai.

Materiāliem, uz ko attiecas šādas saistības, dalībvalstu teritorijās piemēro VII nodaļā paredzētos drošības pasākumus. Šā līguma VIII nodaļa tomēr nav piemērojama īpašiem skaldāmiem materiāliem, uz ko attiecas c) apakšpunktā minētās saistības.

76. pants

Pēc kādas dalībvalsts vai Komisijas ierosmes, un jo īpaši tad, ja neparedzēti apstākļi izraisa vispārēju deficītu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar Asambleju, ar vienprātīgu lēmumu var grozīt šās nodaļas noteikumus. Komisijai ir jāizpēta katrs kādas dalībvalsts iesniegts lūgums.

Septiņus gadus pēc šā Līguma stāšanās spēkā Padome var apstiprināt šos noteikumus kopumā. Ja tos neapstiprina, saskaņā ar šā panta iepriekšējā daļā izklāstīto procedūru pieņem jaunus noteikumus attiecībā uz šās nodaļas tematu.

VII NODAĻA

DROŠĪBAS PASĀKUMI

77. pants

Saskaņā ar šo nodaļu Komisija pārliecinās par to, ka dalībvalstu teritorijās:

a) rūdas, izejmateriālus un īpašus skaldāmos materiālus izmanto tikai paredzētajos nolūkos, ko deklarējuši šo materiālu izmantotāji;

b) ievēro noteikumus, kas attiecas uz piegādi un visiem konkrētajiem drošības pienākumiem, ko Kopiena uzņēmusies saskaņā ar nolīgumiem, kas noslēgti ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām.

78. pants

Ikvienam, kas būvē vai lieto kādas iekārtas, lai ražotu, separētu vai citādi izmantotu izejvielas vai īpašus skaldāmos materiālus vai arī lai apstrādātu apstarotas kodoldegvielas, ir jādeklarē Komisijai iekārtu galvenās tehniskās iezīmes, ja šādu iezīmju zināšana ir vajadzīga, lai sasniegtu 77. pantā izklāstītos mērķus.

Komisijai ir jāapstiprina apstaroto materiālu ķīmiskai apstrādei izmantojamie paņēmieni, ja tas vajadzīgs, lai sasniegtu 77. pantā izklāstītos mērķus.

79. pants

Komisija prasa veikt uzskaiti un uzrādīt uzskaites dokumentus, lai varētu uzskaitīt izmantotās vai saražotās rūdas, izejvielas un īpašus skaldāmos materiālus. Šāda prasība attiecas arī uz izejmateriālu un īpašu skaldāmo materiālu pārvadāšanu.

Tie, uz ko attiecas šīs prasības, informē attiecīgās dalībvalsts iestādes par visiem paziņojumiem, ko nosūta Komisijai saskaņā ar 78. pantu un šā panta pirmo daļu.

Šā panta pirmajā daļā minēto prasību būtību un apjomu nosaka regulā, ko izdod Komisija un apstiprina Padome.

80. pants

Komisija var prasīt, lai visus pārpalikušos īpašos skaldāmos materiālus, kas reģenerēti vai iegūti kā blakusprodukti un ko neizmanto vai kas nav gatavi izmantošanai, deponē Aģentūrai vai citās noliktavās, ko pārtrauga vai var pārtraudzīt Komisija.

Šādi deponēti īpaši skaldāmie materiāli pēc attiecīgo personu lūguma tām tūlīt jāatdod.

81. pants

Komisija var sūtīt inspektoros uz dalībvalstu teritorijām. Pirms Komisija pirmo reizi sūta inspektoru norīkojumā uz kādas dalībvalsts teritoriju, tā apspriežas ar attiecīgo dalībvalsti; ar šādu apspriedi pietiek, lai to attiecinātu uz visiem turpmākiem šā inspektora norīkojumiem.

Inspektori, uzrādot dokumentus, kas apliecina viņu pilnvaras, jebkurā laikā var iekļūt visās vietās, piekļūt visiem datiem un visām personām, kas darba pienākumu dēļ ir saistītas ar materiāliem, ierīcēm vai iekārtām, uz ko attiecas šajā nodaļā paredzētie drošības pasākumi, ciktāl tas vajadzīgs, lai šos drošības pasākumus piemērotu rūdām, izejmateriāliem un īpašiem skaldāmiem materiāliem un lai nodrošinātu 77. panta ievērošanu. Ja attiecīgā valsts to lūdz, Komisijas ieceltos inspektoros pavada šās valsts iestāžu pārstāvji; tas tomēr nekavē un vai kā citādi netraucē inspektoru pienākumu izpildi.

Ja inspekcija sastop pretestību, Komisija lūdz Tiesas priekšsēdētāju izdot rīkojumu, lai nodrošinātu inspekcijas veikšanu piespiedu kārtā. Tiesas priekšsēdētājs pieņem lēmumu trijās dienās.

Ja vilcināšanās var radīt nelabyvēlīgas sekas, pati Komisija var lēmuma formā izdot rakstisku rīkojumu turpināt inspekciju. Šādu rīkojumu tūlīt pēc tam iesniedz Tiesas priekšsēdētājam apstiprināšanai.

Kad izdots rīkojums vai lēmums, attiecīgās valsts iestādes nodrošina to, ka inspektori var iekļūt vietās, kas norādītas rīkojumā vai lēmumā.

82. pants

Inspektoros pieņem darbā Komisija.

Viņi ir atbildīgi par 79. pantā minēto uzskaites dokumentu saņemšanu un pārbaudi. Par jebkuru pārkāpumu viņi ziņo Komisijai.

Komisija var izdot direktīvu, kas aicina attiecīgo dalībvalsti Komisijas noteiktā termiņā veikt visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai izbeigtu šādu pārkāpumu; Komisija par to informē Padomi.

Ja dalībvalsts noteiktajā termiņā neizpilda Komisijas direktīvu, Komisija vai jebkura ieinteresētā dalībvalsts, atkāpjoties no 141. un 142. panta, var nodot lietu Tiesai.

83. pants

1. Ja personas vai uzņēmumi neievēro tiem ar šo nodaļu uzliktos pienākumus, Komisija šīm personām vai uzņēmumiem var piemērot sankcijas.

Šīs sankcijas, uzskaitītas atkarā no bardzības pakāpes, ir šādas:

a) izsaka brīdinājumu;

b) anulē īpašās priekšrocības, piemēram, finansiālu vai tehnisko palīdzību;

c) uz laiku līdz četriem mēnešiem uzņēmumu nodod vadīt tādai personai vai kolēģijai, ko, savstarpēji vienojoties, ieceļ Komisija un valsts, kuras jurisdikcijā ir uzņēmums;

d) pilnīgi vai daļēji liedz pieeju izejmateriālus vai īpašus skaldāmos materiālus.

2. Lēmumi, ko Komisija pieņem, īstenojot 1. punktu, un kas prasa nodot materiālus, ir izpildāmi piespiedu kārtā. Dalībvalstu teritorijās tos var izpildīt saskaņā ar 164. pantu.

Atkāpjoties no 157. panta, Tiesā iesniegtajām apelācijām par Komisijas lēmumiem, kuri piemēro kādu no 1. punktā paredzētajām sankcijām, aptur šo lēmumu īstenošanu. Tiesa pēc Komisijas vai kādas ieinteresētās dalībvalsts lūguma tomēr var likt lēmumu izpildīt uzreiz.

Ir jāizstrādā piemērota juridiska procedūra, lai nodrošinātu to interešu aizsardzību, kurām nodarīts kaitējums.

3. Komisija var dalībvalstīm dot ieteikumus par normatīviem aktiem, kas pieņemti, lai to teritorijās nodrošinātu šajā nodaļā paredzēto pienākumu izpildi.

4. Dalībvalstis nodrošina to, ka sankcijas piemēro piespiedu kārtā, un - vajadzības gadījumā - to, ka pārkāpuma izdarītāji atlīdzina nodarīto kaitējumu.

84. pants

Piemērojot drošības pasākumus, nenotiek diskriminācija, pamatojoties uz rūdu, izejmateriālu un īpašu skaldāmo materiālu paredzēto izmantojumu.

Drošības pasākumu apjoms un procedūra, kā arī pilnvaras tām struktūrām, kas ir atbildīgas par drošības pasākumu piemērošanu, ir tikai tik plašas, lai varētu sasniegt šajā nodaļā izklāstītos mērķus.

Drošības pasākumus nevar attiecināt uz aizsardzības vajadzībām paredzētiem materiāliem, ko šim nolūkam īpaši apstrādā vai pēc šādas apstrādes saskaņā ar operatīviem plāniem novieto vai glabā militārās iestādēs.

85. pants

Ja jauni apstākļi to prasa, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar Asambleju, pēc dalībvalsts vai Komisijas lūguma, ar vienprātīgu lēmumu var pielāgot šajā nodaļā izklāstīto drošības pasākumu piemērošanas procedūru. Komisijai ir jāizskata katrs šāds dalībvalsts iesniegts lūgums.

VII NODAĻA

ĪPAŠUMTIESĪBAS

86. pants

Īpaši skaldāmie materiāli ir Kopienas īpašums.

Kopienas īpašumtiesības attiecas uz visiem īpašiem skaldāmiem materiāliem, ko ražo vai importē kāda dalībvalsts, persona vai uzņēmums un uz ko attiecas VII nodaļā paredzētie drošības pasākumi.

87. pants

Dalībvalstīm, personām un uzņēmumiem ir neierobežotas tiesības izmantot un patērēt īpašus skaldāmos materiālus, kas likumīgi nonākuši to valdījumā, ievērojot pienākumus, ko tiem uzliek šis Līgums, jo īpaši attiecībā uz drošības pasākumiem, Aģentūrai piešķirtajām izvēles tiesībām, kā arī uz veselības aizsardzību un darba drošību.

88. pants

Aģentūra Kopienas uzdevumā veic īpašu uzskaiti, ko sauc par "īpašu skaldāmo materiālu finanšu uzskaiti".

89. pants

1. Īpašu skaldāmo materiālu finanšu uzskaitē:

a) kādas dalībvalsts, personas vai uzņēmuma turējumā vai valdījumā nodotu īpašu skaldāmo materiālu vērtību uzskaita kā kredītu Kopienai un kā debetu šai dalībvalstij, personai vai uzņēmumam;

a) tādu īpašu skaldāmo materiālu, ko ražo vai importē kāda dalībvalsts, persona vai uzņēmums un kas kļūst par Kopienas īpašumu, vērtību uzskaita kā debetu Kopienai un kā kredītu šai dalībvalstij, personai vai uzņēmumam. Tāpat ieģrāmato īpašus skaldāmos materiālus, ko Kopienai atdod kāda dalībvalsts, persona vai uzņēmums un kas bijuši nodoti šās dalībvalsts, personas vai uzņēmuma valdījumā vai rīcībā.

2. Vērtības izmaiņas, kas ietekmē lielākus īpašu skaldāmo materiālu daudzumus, uzskaites vajadzībām izsaka tā, lai Kopienai nerastos ne zaudējumi, ne peļņa. Visus zaudējumus sedz vai peļņu patur materiālu turētājs.

3. Bilances atlikumi, ko rada iepriekšminētās darbības, jāsamaksā uzreiz pēc kreditora lūguma.

4. Piemērojot šo nodaļu, Aģentūru uzskata par uzņēmumu, ja tā savā vārdā veic kādus darījumus.

90. pants

Ja to prasa jauni apstākļi, saskaņā ar dalībvalsts vai Komisijas lūgumu Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Asambleju, ar vienprātīgu lēmumu var pielāgot šīs nodaļas noteikumus, kas attiecas uz Kopienas īpašumtiesībām. Komisijai ir jāizpēta katrs šāds dalībvalsts lūgums.

91. pants

Visiem tiem objektiem, materiāliem un aktīviem, uz ko saskaņā ar šo nodaļu neattiecas Kopienas īpašumtiesības, piemēro īpašumtiesību sistēmu, ko nosaka katras dalībvalsts likumi.

IX NODAĻA

KODOLMATERIĀLU KOPĒJAIS TIRGUS

92. pants

Šī nodaļa attiecas uz precēm un ražojumiem, kas norādīti sarakstos, kuri ir šā Līguma IV pielikums.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma un pēc Komisijas vai kādas dalībvalsts lūguma var grozīt šos sarakstus.

93. pants

Gadu pēc šā Līguma stāšanās spēkā dalībvalstis atceļ visas savstarpējās muitas nodevas importam un eksportam vai maksājumus ar līdzīgu iedarbību, kā arī visus importa un eksporta kvantitātes / daudzuma ierobežojumus attiecībā uz:

a) sarakstā A1 un A2 minētajiem ražojumiem;

b) sarakstā B minētajiem ražojumiem, ja uz tiem attiecas Kopīgie muitas tarifi un tiem ir Komisijas izdots sertifikāts, kas apliecina, ka šos materiālus paredzēts izmantot kodolenerģētikā.

Teritorijas ārpus Eiropas, kuras ir kādas dalībvalsts jurisdikcijā, tomēr var turpināt iekasēt muitas nodevas importam un eksportam vai maksājumus ar līdzīgu iedarbību, ja tiem ir vienīgi fiskāla iedaba. Šādu nodevu un maksājumu likmes un sistēma, kas tās regulē, nerada nekādu diskrimināciju šās valsts un citu dalībvalstu starpā.

94. pants

Dalībvalstis ievieš Kopīgos muitas tarifus saskaņā ar šādiem noteikumiem:

- a) sarakstā A1 norādītajiem ražojumiem Kopīgos muitas tarifus nosaka tādus, kādi 1957. gada 1. janvārī bija zemākie tarifi kādā no dalībvalstīm;
- b) attiecībā uz sarakstā A2 norādītajiem ražojumiem Komisija veic visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka dalībvalstu sarunas sākas trijos mēnešos pēc tam, kad šis Līgums ir stājies spēkā. Ja par kādu no šiem ražojumiem vienošanos nepanāk gada laikā pēc šā Līguma stāšanās spēkā, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka piemērojamās Kopīgo muitas tarifu likmes;
- c) Kopīgos muitas tarifus sarakstā A1 un A2 norādītajiem ražojumiem piemēro, kad pagājis gads pēc šā Līguma stāšanās spēkā.

95. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var noteikt, ka Kopīgos muitas tarifus ražojumiem, kas uzskaitīti sarakstā B, sākt piemērot agrāk, ja tas varētu sekmēt kodolenerģētikas attīstību Kopienā.

96. pants

Dalībvalstis atceļ visus tos ierobežojumus valsts piederības dēļ, kuri ietekmē jebkuras dalībvalsts personu tiesības strādāt kvalificētu darbu kodolenerģētikas jomā, ievērojot ierobežojumus, ko rada būtiskas sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības aizsardzības vajadzības.

Apspriedusies ar Asambleju, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, kura vispirms lūdz Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu, ar kvalificētu balsu vairākumu var izdot direktīvas par šā panta piemērošanu.

97. pants

Uz fiziskām vai juridiskām personām - gan valsts, gan privātām iestādēm - kuras ir kādas dalībvalsts jurisdikcijā, nedrīkst attiecināt nekādus ierobežojumus valsts piederības dēļ, ja šīs personas Kopienā grib piedalīties zinātnisku vai rūpniecisku kodoliekārtu celtniecībā.

98. pants

Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai atvieglinātu tādu apdrošināšanas līgumu noslēgšanu, kuri attiecas uz kodolenerģijas radītiem draudiem.

Divos gados pēc šā Līguma stāšanās spēkā Padome, apspriedusies ar Asambleju, pēc Komisijas priekšlikuma, kura vispirms lūdz Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu, ar kvalificētu balsu vairākumu izdod direktīvas par šā panta piemērošanu.

99. pants

Komisija var sniegt jebkādus ieteikumus, lai sekmētu tāda kapitāla apriti, kas domāts, lai finansētu rūpnieciskās darbības, kuras uzskaitītas šā Līguma II pielikumā.

100. pants

Visas dalībvalstis apņemas visus maksājumus, kas saistīti ar preču, pakalpojumu vai kapitāla apriti, kā arī visus kapitāla un peļņas pārvedumus atļaut veikt tās dalībvalsts valūtā, kuras rezidents ir maksātājs vai saņēmējs, ciktāl atbilstīgi šim Līgumam dalībvalstis ir savstarpēji liberalizējušas preču, pakalpojumu, kapitāla apriti un personu pārvietošanos.

X NODAĻA

ĀRLIETAS

101. pants

Kopiena saskaņā ar savām pilnvarām un jurisdikciju var uzņemties saistības, noslēdzot nolīgumus vai līgumus ar trešām valstīm, starptautiskām organizācijām vai trešo valstu pilsoņiem.

Par šādiem nolīgumiem vai līgumiem vienojas Komisija saskaņā ar Padomes direktīvām; tos slēdz Komisija, kas saņēmusi piekrišanu no Padomes, kura pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Nolīgumus un līgumus, kuru īstenošanai nav vajadzīgi Padomes lēmumi un ko var nodrošināt ar attiecīgā budžeta līdzekļiem, tomēr var apspriest un noslēgt Komisija viena pati; Komisija par to informē Padomi.

102. pants

Nolīgumi vai līgumi, kas noslēgti ar kādu trešo valsti, starptautisku organizāciju vai trešās valsts pilsoni un kuros līdztekus Kopienai puse ir arī viena vai vairākas dalībvalstis, nestājas spēkā, kamēr visas attiecīgās dalībvalstis nav paziņojušas Komisijai par to, ka šie nolīgumi vai līgumi stājušies spēkā saskaņā ar attiecīgiem šo valstu likumiem.

103. pants

Dalībvalstis Komisijai dara zināmus projektus nolīgumiem vai līgumiem ar trešām valstīm, starptautiskām organizācijām vai trešās valsts pilsoņiem, ja šādi nolīgumi vai līgumi skar jautājumus, uz kuriem attiecas šis Līgums.

Ja nolīguma vai līguma projektā ir klauzulas, kas traucē piemērot šo Līgumu, Komisija mēneša laikā pēc šāda paziņojuma saņemšanas attiecīgai valstij dara zināmas savas piezīmes.

Šī valsts nenoslēdz paredzēto nolīgumu vai līgumu, kamēr nav ņēmusi vērā Komisijas iebildumus vai izpildījusi sakarā ar tās iesniegumu steidzamā kārtā pieņemto Tiesas nolēmumu par paredzēto klauzulu saderību ar šo Līgumu. Iesniegumu Tiesai var iesniegt jebkurā laikā pēc tam, kad valsts ir saņēmusi Komisijas piezīmes.

104. pants

Personas vai uzņēmumi, kas pēc šā Līguma stāšanās spēkā slēdz vai atjauno kādu nolīgumu vai līgumu ar kādu trešo valsti, starptautisku organizāciju vai trešās valsts pilsoni, nedrīkst atsaukties uz minēto nolīgumu vai līgumu, lai izvairītos no šajā Līgumā paredzētajiem pienākumiem.

Katra dalībvalsts veic tādas pasākumus, kādus atzīst par vajadzīgiem, lai pēc Komisijas lūguma darītu tai zināmu visu informāciju par nolīgumiem vai līgumiem, kurus pēc šā Līguma stāšanās spēkā kāda persona vai uzņēmums noslēdzis ar kādu trešo valsti, starptautisku organizāciju vai trešās valsts pilsoni un kuri attiecas uz šā Līguma darbības jomu. Komisija var prasīt šādus paziņojumus vienīgi tādēļ, lai pārliecinātos, ka šādos nolīgumos vai līgumos nav klauzulu, kas kavē piemērot šo Līgumu.

Pēc Komisijas iesnieguma Tiesa pieņem nolēmumu par šādu nolīgumu vai līgumu saderību ar šo Līgumu.

105. pants

Uz šo Līgumu nevar atsaukties, lai neļautu pildīt nolīgumus vai līgumus, ko pirms šā Līguma stāšanās spēkā kāda dalībvalsts, persona vai uzņēmums noslēdzis ar kādu trešo valsti, starptautisku organizāciju vai trešās valsts pilsoni, ja šie nolīgumi vai līgumi ir darīti zināmi Komisijai ne vēlāk kā trīsdesmit dienas pēc šā Līguma stāšanās spēkā.

Uz nolīgumiem vai līgumiem, ko laikā starp šā Līguma parakstīšanu un stāšanos spēkā kāda persona vai uzņēmums ir noslēdzis ar kādu trešo valsti, starptautisku organizāciju vai trešās valsts pilsoni, tomēr nevar atsaukties, lai pamatotu šā Līguma nepildīšanu, ja pēc Tiesas atzinuma, kas pieņemts pēc Komisijas iesnieguma, kādai no pusēm, slēdzot nolīgumu vai līgumu, viens no svarīgākajiem iemesliem ir bijis nolūks izvairīties no šā Līguma.

106. pants

Dalībvalstīm, kas pirms šā Līguma stāšanās spēkā ar trešām valstīm ir noslēgušas nolīgumus, kas paredz sadarbību kodolenerģētikas jomā, kopīgi ar Komisiju ir jārisina vajadzīgās pārrunas ar šīm trešām valstīm, lai nodrošinātu to, ka šādu nolīgumu radītās tiesības un pienākumus, cik vien iespējams, uzņemas Kopiena.

Jebkuram nolīgumam, ko noslēdz pēc šādām pārrunām, vajadzīga tās dalībvalsts vai to dalībvalstu piekrišana, kuras parakstījušas iepriekšminēto nolīgumu, kā arī Padomes apstiprinājums, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu.

TREŠĀ SADAĻA

NOTEIKUMI PAR IESTĀDĒM

I IEDAĻA

Asambleja

107. pants

Asambleja, kurā ir Kopienā apvienoto tautu pārstāvji, īsteno tai ar šo Līgumu piešķirtās padomdevējas un pārraudzības pilnvaras.

108. pants

1. Asamblejā ir delegāti, ko saskaņā ar katras dalībvalsts noteiktu procedūru ieceļ attiecīgie parlamenti no savu locekļu vidus.

2. Šo delegātu skaits ir šāds:

Beļģijai:	14
Vācijai:	36
Francijai:	36
Itālijai:	36
Luksemburgai:	6
Nīderlandei:	14

3. Asambleja izstrādā priekšlikumus, lai visās dalībvalstīs saskaņā ar vienādu procedūru nodrošinātu vispārējas tiešas vēlēšanas.

Padome ar vienprātīgu lēmumu paredz attiecīgus noteikumus, ko tā iesaka dalībvalstīm pieņemt saskaņā ar to attiecīgām konstitucionālām prasībām.

109. pants

Asambleja sanāk gadskārtējās sesijās. Tā bez sasaukšanas sanāk oktobra trešajā otrdienā.

Asambleja var sanākt ārkārtas sesijās pēc savu locekļu vairākuma lūguma, vai arī pēc Padomes vai Komisijas lūguma.

110. pants

Asambleja no savu locekļu vidus ievēl priekšsēdētāju un prezidiju.

Komisijas locekļi var piedalīties visās sēdēs un izteikties Komisijas vārdā, ja ir izteikuši tādu lūgumu.

Komisija mutiski vai rakstiski atbild uz Asamblejas vai tās locekļu iesniegtiem jautājumiem.

Asambleja uzklausa Padomi saskaņā ar nosacījumiem, ko Padome paredzējusi savā reglamentā.

111. pants

Ja vien šis Līgums neparedz ko citu, Asambleja pieņem lēmumus ar nodoto balsu absolūtu vairākumu.

Kvorumu nosaka reglaments.

112. pants

Asambleja savu reglamentu pieņem ar locekļu vairākuma lēmumu.

Asamblejas sēžu protokolus publicē tā, kā paredzēts tās reglamentā.

113. pants

Komisijas iesniegtos gada pārskata ziņojumus Asambleja apspriež atklātās sēdēs.

114. pants

Ja Asamblejai ir iesniegts priekšlikums izteikt Komisijai neuzticību, Asambleja par to nebalso vismaz trīs dienas pēc tā iesniegšanas, un balsošana var būt tikai atklāta.

Ja priekšlikumu izteikt neuzticību Asambleja pieņem ar divām trešdaļām nodoto balsu, kas pārstāv Asamblejas locekļu vairākumu, visa Komisija atkāpjas no amata. Komisijas locekļi turpina veikt kārtējos pienākumus, kamēr viņus nomaina saskaņā ar 127. pantu.

II IEDAĻA

Padome

115. pants

Padome veic savus pienākumus un īsteno lēmumu pieņemšanas pilnvaras saskaņā ar šo Līgumu.

Tā saskaņā ar savām pilnvarām veic visus pasākumus, lai koordinētu dalībvalstu un Kopienas darbības.

116. pants

Padomē ir dalībvalstu pārstāvji. Katra valdība deleģē tai vienu savu locekli.

Priekšsēdētāja amatu uz sešiem mēnešiem ieņem visi Padomes locekļi pēc kārtas dalībvalstu alfabēta secībā.

117. pants

Padome sanāk, ja priekšsēdētājs to sasauc pēc paša ierosmes vai arī pēc kāda tās locekļa vai Komisijas lūguma.

118. pants

1. Ja vien šis Līgums neparedz ko citu, Padome pieņem lēmumus ar tās locekļu balsu vairākumu.

2. Ja Padomei jāpieņem lēmums ar kvalificētu balsu vairākumu, tās locekļu balsis vērtē šādi:

Beļģijai:	2
Vācijai:	4
Francijai:	4
Itālijai:	4
Luksemburgai:	1
Nīderlandei:	2

Lai Padome pieņemtu lēmumus, vajag vismaz:

- divpadsmit balsis “par”, ja šis Līgums paredz pieņemt lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma;
- divpadsmit balsis “par”, ko nodevuši vismaz četri locekļi – citos gadījumos.

3. Klātesošu vai pārstāvētu locekļu atturēšanās neliedz Padomei pieņemt lēmumus, kas prasa vienprātību.

119. pants

Ja saskaņā ar šo Līgumu Padome pieņem lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma, tad ir vajadzīga vienprātība, lai pieņemtu tādu lēmumu, kas groza šo priekšlikumu.

Kamēr Padome nav pieņēmusi lēmumu, Komisija var grozīt sākotnējo priekšlikumu, jo īpaši, ja tā par priekšlikumu ir apspriedusies ar Asambleju.

120. pants

Katrs Padomes loceklis var balsot tikai viena cita locekļa vārdā.

121. pants

Padome pieņem savu reglamentu.

Šis reglaments var paredzēt izveidot komitejas, kurās ir dalībvalstu pārstāvji. Padome nosaka šādu komiteju uzdevumus un pilnvaras.

122. pants

Padome var lūgt Komisiju veikt jebkādu izpēti, ko Padome atzīst par vēlamu, lai sasniegtu kopīgos mērķus, un iesniegt tai attiecīgus priekšlikumus.

123. pants

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka Komisijas priekšsēdētāja un tās locekļu, kā arī Tiesas priekšsēdētāja, tiesnešu, ģenerāladvokātu un sekretāra algas, pabalstus un pensijas. Padome tāpat ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka arī citus maksājumus, kas paredzēti kā atlīdzība.

III IEDAĻA

Komisija

124. pants

Lai nodrošinātu kodolenerģētikas attīstību Kopienā, Komisija:

- nodrošina to, ka piemēro šo Līgumu un pasākumus, ko saskaņā ar šo Līgumu noteikušas iestādes;
- formulē ieteikumus vai sniedz atzinumus jomās, uz ko attiecas šis Līgums, ja Līgums to skaidri paredz vai ja Komisija to atzīst par vajadzīgu;
- izmanto savas lēmumu pieņemšanas pilnvaras un piedalās Padomes un Asamblejas paredzēto tiesību aktu sagatavošanā, kā to paredz šis Līgums;
- īsteno pilnvaras, ko tai piešķirusi Padome, lai īstenotu tās pieņemtos noteikumus.

125. pants

Komisija katru gadu vismaz vienu mēnesi pirms Asamblejas sesijas sākuma publicē pārskata ziņojumu par Kopienas darbību.

126. pants

1. Komisijā ir pieci locekļi, katrs no viņiem ir citas valsts pilsonis, un viņus izraugās, ņemot vērā vispārējo kompetenci attiecībā uz šā Līguma īpašajiem mērķiem, un viņu neatkarība nav apšaubāma.

Padome ar vienprātīgu lēmumu var mainīt Komisijas locekļu skaitu.

Par Komisijas locekļiem var būt tikai dalībvalstu pilsoņi.

2. Komisijas locekļi Kopienas vispārējās interesēs, veicot amata pienākumus, ir pilnīgi neatkarīgi.

Pildot pienākumus, viņi nelūdz un nepieņem nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus. Viņi atturas no jebkuras rīcības, kas nav saderīga ar viņu pienākumiem. Visas dalībvalstis apņemas ievērot šo principu un nemēģināt ietekmēt Komisijas locekļus, kad viņi veic amata pienākumus.

Komisijas locekļi amata pilnvaru laikā nedrīkst uzņemties nekādu citu algotu vai nealgotu darbu. Stājoties amatā, viņi svinīgi solās, ka gan pilnvaru laikā, gan vēlāk viņi ievēros amata uzliktos pienākumus, jo īpaši pienākumu izturēties taisnīgi un godprātīgi attiecībā uz dažu amatu vai priekšrocību pieņemšanu pēc tam, kad viņu pilnvaras būs beigušās. Katrā šo pienākumu neievērošanas gadījumā Tiesa pēc Padomes vai Komisijas lūguma var noteikt, ka attiecīgo Komisijas locekli atkarībā no apstākļiem vai nu atbrīvo no amata saskaņā ar 129. pantu, vai arī viņam liedz tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām.

127. pants

Komisijas locekļus, savstarpēji vienojoties, ieceļ dalībvalstu valdības.

Viņu amata pilnvaru laiks ir četri gadi. Viņus var iecelt amatā atkārtoti.

128. pants

Izņemot parastas nomaņas vai nāves gadījumus, Komisijas locekļu pienākumi beidzas, kad viņi atkāpjas vai viņus atlaiž no amata.

Uz atlikušo amata pilnvaru laiku brīvajā vietā ieceļ jaunu Komisijas locekli. Padome var vienprātīgi pieņemt lēmumu par to, ka brīvajā vietā nav jāieceļ jauns loceklis.

Izņemot gadījumus, kad Komisijas locekļus atlaiž no amata saskaņā ar 129. pantu, viņi paliek amatā, kamēr viņus nomaina.

129. pants

Ja kāds Komisijas loceklis vairs neatbilst nosacījumiem, kas vajadzīgi pienākumu izpildei, vai arī viņš izdarījis smagu pārkāpumu, Tiesa pēc Padomes vai Komisijas lūguma var viņu atbrīvot no amata.

Šādā gadījumā Padome ar vienprātīgu lēmumu pagaidu kārtā var uz laiku atstādināt Padomes locekli no amata un noteikt, ka līdz Tiesas nolēmumam viņu aizvieto.

Tiesa pēc Padomes vai Komisijas iesnieguma Padomes locekli var uz laiku atstādināt no amata.

130. pants

Komisijas priekšsēdētāju un viņa vietnieku ieceļ no Komisijas locekļu vidus uz diviem gadiem saskaņā ar to pašu procedūru, ko izmanto Komisijas locekļu iecelšanai. Viņus var iecelt amatā atkārtoti.

Izņemot gadījumus, ja nomaina visu Komisiju, iecelšanu veic pēc apspriedes ar Komisiju.

Priekšsēdētāja vai viņa vietnieka atkāpšanās vai nāves gadījumā uz atlikušo amata pilnvaru laiku viņus nomaina saskaņā ar pirmo panta daļu .

131. pants

Padome un Komisija apspriežas un, savstarpēji vienojoties, nosaka sadarbības formas.

Komisija pieņem savu reglamentu, lai nodrošinātu to, ka gan tā, gan tās struktūrvienības darbojas saskaņā ar šo Līgumu. Tā nodrošina šā reglamenta publicēšanu.

132. pants

Komisija pieņem lēmumus ar savu locekļu balsu vairākumu, kā noteikts 126. pantā.

Komisija ir tiesīga pieņemt lēmumus tikai tad, ja sanāksmē piedalās reglamentā paredzētais locekļu skaits.

133. pants

Padome var pieņemt vienprātīgu lēmumu par to, ka kādas dalībvalsts valdība akreditē Komisijā kvalificētu pārstāvi, kas veiktu pastāvīga koordinatora pienākumus.

134. pants

1. Ar šo ir izveidota Zinātnes un tehnikas komiteja; to piesaista Komisijai, un tai ir padomdevējas statuss.

Ar komiteju jāapspriežas tādos gadījumos, kādos to paredz šis Līgums. Ar komiteju var apspriesties visos gadījumos, kādos Komisija atzīst to par lietderīgu.

2. Komitejā ir divdesmit locekļu, kurus, apspriedusies ar Komisiju, ieceļ Padome.

Komitejas locekļus kā privātpersonas ieceļ uz pieciem gadiem. Viņus var iecelt amatā atkārtoti. Viņus nesaista nekādi obligāti norādījumi.

Zinātnes un tehnikas komiteja no savu locekļu vidus katru gadu ievēl komitejas vadītāju un prezidiju.

135. pants

Komisija var rīkot apspriedes un dibināt pētniecības grupas, kas vajadzīgas, lai veiktu savus uzdevumus.

IV IEDAĻA

Tiesa

136. pants

Tiesa nodrošina, lai būtu ievērota likumība, interpretējot un piemērojot šo Līgumu.

137. pants

Tiesā ir septiņi tiesneši.

Tiesa sanāk plenārsēdēs. Tā var arī veidot palātas ar trim vai pieciem tiesnešiem katrā, vai nu lai veiktu attiecīgu provizorisku izmeklēšanu, vai lai izspriestu noteiktu kategoriju lietas saskaņā ar šajā nolūkā izstrādātiem noteikumiem.

Tiesa sanāk plenārsēdēs, kad tā izskata lietas, ko iesniegusi kāda dalībvalsts vai Kopienas iestāde, vai arī tad, kad tai jāpieņem provizoriski lēmumi par jautājumiem, kas tai iesniegti saskaņā ar 150. pantu.

Ja Tiesa to lūdz, Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt tiesnešu skaitu un veikt vajadzīgos pielāgojumus šā panta otrajā un trešajā daļā, kā arī 139. panta otrajā daļā.

138. pants

Tiesai palīdz divi ģenerālvokāti.

Ģenerālvokātu pienākums ir, darbojoties pilnīgi objektīvi un neatkarīgi, atklātās tiesas sēdēs nākt klajā ar pamatotiem apsvērumiem par lietām, kas nodotas izskatīšanai Tiesā, lai palīdzētu Tiesai veikt uzdevumus, ko tai uzliek 136. pants.

Ja Tiesa to lūdz, Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt ģenerālvokātu skaitu un veikt vajadzīgos pielāgojumus 139. panta trešajā daļā.

139. pants

Tiesnešus un ģenerālvokātus izraugās no attiecīgo valstu augstāko tiesu iestāžu amatam kvalificētām personām vai no vispāratzītiem kompetentiem juristiem, kuru neatkarība nav apšaubāma; viņus ieceļ uz sešiem gadiem, savstarpēji vienojoties dalībvalstu valdībām.

Daļu tiesnešu nomaina ik pēc trijiem gadiem. Pārmaiņus nomaina pa trim un četriem tiesnešiem. Tos trīs tiesnešus, kuru amata pilnvaras beidzas pēc trim pirmajiem gadiem, izraugās lozējot.

Daļu ģenerālvokātu nomaina ik pēc trijiem gadiem. Ģenerālvokātu, kura amata pilnvaras beidzas pēc trim pirmajiem gadiem, izraugās lozējot.

Tiesnešus un ģenerālvokātus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

140. pants

Tiesa ieceļ sekretāru un izstrādā noteikumus, kas regulē viņa pienākumus.

141. pants

Ja Komisija atzīst, ka dalībvalsts nav izpildījusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu, tā sniedz pamatotu atzinumu par šo jautājumu, vispirms dodot attiecīgai valstij iespēju iesniegt savus apsvērumus.

Ja attiecīgā valsts Komisijas noteiktajā termiņā neizpilda šā atzinuma prasības, Komisija var šo jautājumu iesniegt Tiesā.

142. pants

Dalībvalsts, kas uzskata, ka cita dalībvalsts nav izpildījusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu, var šo jautājumu nodot Tiesai.

Pirms dalībvalsts nodod Tiesai lietu par to, ka cita dalībvalsts, iespējams, pārkāpusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu, tai šis jautājums jānodod Komisijai.

Komisija sniedz argumentētu atzinumu, vispirms dodot visām ieinteresētajām valstīm iespēju

gan mutiski, gan rakstiski izteikt viedokli un apsvērumus par otras puses viedokli.

Ja Komisija trijos mēnešos no dienas, kad lieta tai nodota, nav sniegusi atzinumu, atzinuma neesamība neliedz šo jautājumu nodot Tiesai.

143. pants

Ja Tiesa konstatē, ka dalībvalsts nav izpildījusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu, šai valstij jāveic attiecīgi pasākumi, lai izpildītu Tiesas nolēmumu.

144. pants

Tiesas neierobežotā jurisdikcijā ir :

- a) prāvas, kas ierosinātas saskaņā ar 12. pantu, lai pieņemtu attiecīgus noteikumus, kā Komisijai piešķirt licences un apakšlicences;
- b) prāvas, ko personas vai uzņēmumi ierosinājuši pret sankcijām, ko Komisija tiem piemērojusi saskaņā ar 83. pantu.

145. pants

Ja Komisija atzīst, ka kāda persona vai uzņēmums ir izdarījis šā Līguma pārkāpumu, uz ko neattiecas 83. pants, tā aicina dalībvalsti, kuras jurisdikcijā ir šī persona vai uzņēmums, saskaņā ar saviem likumiem piemērot sankcijas par šo pārkāpumu.

Ja attiecīgā valsts Komisijas noteiktajā termiņā neizpilda šo lūgumu, Komisija var nodot lietu Tiesai, lai konstatētu pārkāpumu, kurā apsūdz šo personu vai uzņēmumu.

146. pants

Tiesa kontrolē to, cik likumīgi ir tie Padomes un Komisijas tiesību akti, kas nav ieteikumi vai atzinumi. Šajā nolūkā Tiesas jurisdikcijā ir kādas dalībvalsts, Padomes vai Komisijas iesniegtas lietas par kompetences trūkumu, būtiskiem procedūras noteikumu pārkāpumiem, par šā Līguma vai jebkuras ar tā piemērošanu saistītas tiesību normas pārkāpumiem, vai arī par pilnvaru ļaunprātīgu izmantojumu.

Jebkura fiziska vai juridiska persona ar tiem pašiem nosacījumiem var ierosināt Tiesā prāvu par lēmumu, kas adresēts šai personai, vai par lēmumu, kas, kaut arī regulas vai lēmuma formā ir adresēts citai personai, tomēr to skar tieši un personiski.

Prasības, ko paredz šis pants, atkarībā no apstākļiem ceļ divos mēnešos pēc tam, kad tiesību akts publicēts vai paziņots attiecīgajai personai vai, ja tas nenotiek, divos mēnešos pēc dienas, kad tas kļuvis viņai zināms.

147. pants

Ja prasība ir pamatota, Tiesa attiecīgo tiesību aktu pasludina par spēkā neesošu.

Attiecībā uz regulām Tiesa, ja uzskata par vajadzīgu, tomēr nosaka, kuras no tās regulas sekām, kas pasludināts par spēkā neesošu, jāuzskata par galīgām.

148. pants

Ja Padome vai Komisija šā Līguma pārkāpuma gadījumā nepieņem lēmumu, dalībvalstis un citas Kopienas iestādes var nodot lietu Tiesai, lai konstatētu pārkāpumu.

Šāda rīcība ir pieļaujama vienīgi tad, ja attiecīgā iestāde vispirms ir aicināta rīkoties. Ja divos mēnešos pēc aicinājuma attiecīgā iestāde nav formulējusi savu nostāju, lietu var nodot Tiesai nākamajos divos mēnešos.

Saskaņā ar šā panta iepriekšējās daļās izklāstītajiem nosacījumiem jebkura fiziska vai juridiska persona var vērsties Tiesā sakarā ar to, ka Kopienas iestāde nav adresējusi šai personai kādu tiesību aktu, izņemot ieteikumus vai atzinumus.

149. pants

Iestādei, kuras lēmums ir pasludināts par spēkā neesošu vai kuras bezdarbība ir atzīta par tādu, kas ir pretrunā ar šo Līgumu, prasa veikt attiecīgus pasākumus, lai izpildītu Tiesas nolēmumu.

Šis pienākums neiespaido tos pienākumus, ko var radīt 188. panta otrās daļas piemērošana.

150. pants

Tiesas kompetencē ir sniegt provizoriskus nolēmumus par:

- a) šā Līguma interpretēšanu;
- b) Kopienas iestāžu lēmumu spēkā esamību un interpretēšanu;
- c) ar Padomes lēmumiem nodibinātu struktūru statūtu interpretēšanu, izņemot gadījumus, kad šie statūti paredz ko citu.

Ja šādu jautājumu ierosina kādas dalībvalsts tiesā vai tribunālā, šī tiesa vai tribunāls, ja tas atzīst, ka ir vajadzīgs Tiesas nolēmums par šo jautājumu, lai šī tiesu iestāde varētu pieņemt nolēmumu, var lūgt Tiesai pieņemt nolēmumu par šo jautājumu.

Ja šādu jautājumu ierosina par lietu, ko izskata kādas dalībvalsts tiesa, kuras nolēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts likumiem nevar pārsūdzēt, tad šī dalībvalsts tiesa vai tribunāls šo jautājumu nodod Tiesai.

151. pants

Tiesas jurisdikcijā ir strīdi par kaitējumu atlīdzināšanu, ko paredz 188. panta otrā daļa.

152. pants

Ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko paredz Civildienesta noteikumi vai darba līgumi, Tiesas jurisdikcijā ir visi strīdi starp Kopienu un tās darbiniekiem.

153. pants

Tiesas kompetencē ir pieņemt nolēmumus saskaņā ar šķīrējtiesas klauzulām, kas ietvertas Kopienas noslēgtos vai tās vārdā noslēgtos līgumos, ko regulē publiskās tiesības vai privāttiesības.

154. pants

Tiesas kompetencē ir visas dalībvalstu savstarpējās domstarpības, kas attiecas uz šā Līguma priekšmetu, ja šīs domstarpības ir iesniegtas Tiesas izskatīšanai pēc īpašas abu pušu vienošanās.

155. pants

Strīdi, kuros viena puse ir Kopiena, tāpat piekrīt dalībvalstu tiesu iestādēm, izņemot gadījumus, kad šis Līgums paredz piekritību Tiesai.

156. pants

Arī tad, ja ir pagājis 146. panta trešajā daļā noteiktais termiņš, jebkura puse prāvās, kas izskata Padomes vai Komisijas regulas, var atsaukties uz 146. panta pirmajā daļā izklāstītajiem iemesliem, lai Tiesā pierādītu to, ka attiecīgā regula nav piemērojama.

157. pants

Lietas nodošana Tiesai nepārtrauc attiecīgā akta īstenošanu, ja vien šis Līgums neparedz ko citu. Tiesa, ja tā atzīst, ka apstākļi to prasa, tomēr var prasīt, lai apstrīdētā akta īstenošanu pārtrauc.

158. pants

Tiesa visās tai iesniegtajās lietās var noteikt jebkādus vajadzīgos pagaidu pasākumus.

159. pants

Tiesas nolēmumus izpilda piespiedu kārtā saskaņā ar 164. pantā paredzētajiem nosacījumiem.

160. pants

Tiesas Statūti ir noteikti atsevišķā protokolā.

Tiesa pieņem procesa noteikumus. Padomei tie ir jāapstiprina ar vienprātīgu lēmumu.

II NODAĻA

VAIRĀKĀM IESTĀDĒM KOPIĢI NOTEIKUMI

161. pants

Lai veiktu savus uzdevumus, Padome un Komisija saskaņā ar šo Līgumu izstrādā regulas, izdod direktīvas, pieņem lēmumus, sniedz ieteikumus un atzinumus

Regulas ir vispārpiemērojamas. Tās uzliek saistības kopumā un ir piemērojami visās dalībvalstīs.

Direktīvas tām dalībvalstīm, kurām tās ir adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamajiem rezultātiem, bet ļauj šo valstu iestādēm noteikt to sasniegšanas formas un metodes.

Lēmumi uzliek saistības kopumā tiem, kam tie ir adresēti.

Ieteikumi un atzinumi neuzliek saistības.

162. pants

Padomes un Komisijas regulās, direktīvās un lēmumos norāda to pieņemšanas pamatojumu un atsaucas uz visiem priekšlikumiem vai atzinumiem, kas bijuši jāsaņem saskaņā ar šo Līgumu.

163. pants

Regulas publicē "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī". Regulas stājas spēkā tajos norādītajā dienā, vai, ja tā nav norādīta, divdesmitajā dienā pēc publicēšanas.

Direktīvas un lēmumus paziņo visiem, kam tie adresēti, un tie stājas spēkā pēc šādas paziņošanas.

164. pants

Izpildi piespiedu kārtā regulē tās valsts civilprocesa normas, kuras teritorijā tā notiek. Valsts iestāde, kuru attiecīgās dalībvalsts valdība norīko šim nolūkam un par kuru informē Komisiju, Tiesu un saskaņā ar 18. pantu izveidoto Šķīrējtiesas komiteju, apstiprina tikai nolēmuma autentiskumu un pievieno tam rīkojumu par izpildi piespiedu kārtā, un dara to zināmu.

Kad pēc ieinteresētās puses lūguma šīs formalitātes ir veiktas, šī puse var sākt izpildi piespiedu kārtā saskaņā ar attiecīgās valsts likumiem, šo jautājumu iesniedzot tieši kompetentajai iestādei.

Piespiedu izpildi var pārtraukt tikai ar Tiesas nolēmumu. Piespiedu izpildes likumības kontrole tomēr ir attiecīgās valsts tiesu iestāžu kompetencē.

III NODAĻA

EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

165. pants

Ar šo ir izveidota Ekonomikas un sociālo lietu komiteja. Tai ir padomdevējas statuss.

Komitejā ir pārstāvji no dažādu kategoriju ekonomiskām un sociālām grupām.

166. pants

Komitejas locekļu skaits ir šāds:

Beļģijai:	12
Vācijai:	24
Francijai:	24
Itālijai:	24
Luksemburgai:	5
Nīderlandei:	12

Padome uz četriem gadiem ar vienprātīgu lēmumu ieceļ Komitejas locekļus. Viņus var iecelt amatā atkārtoti.

Komitejas locekļus ieceļ kā privātpersonas, un viņus nedrīkst saistīt nekādi obligāti norādījumi.

167. pants

1. Lai ieceltu Komitejas locekļus, visas dalībvalstis iesniedz Padomei sarakstu, kurā ir divreiz vairāk kandidātu nekā vietu, kas atvēlētas attiecīgās valsts pilsoņiem.

Veidojot Komiteju, ņem vērā vajadzību nodrošināt atbilstīgu pārstāvību dažādām ekonomiskām un sociālām grupām.

2. Padome apspriežas ar Komisiju. Tā var saņemt atzinumus no Eiropas iestādēm, kas pārstāv dažādas tautsaimniecības un sociālās jomas, kuras ir saistītas ar Kopienas darbību.

168. pants

Komiteja no savu locekļu vidus uz diviem gadiem ievēl priekšsēdētāju un prezidiju.

Tā pieņem savu reglamentu un nodod to Padomes vienprātīgai apstiprināšanai.

Komiteju sasauc tās priekšsēdētājs pēc Padomes vai Komisijas lūguma.

169. pants

Komiteju var dalīt specializētās nodaļās.

Šīs specializētās nodaļas darbojas saskaņā ar Komitejas vispārējo kompetenci. Ar tām nedrīkst apspriesties, apejot Komiteju.

Komitejā var veidot arī apakškomitejas, kam jā sagatavo atzinumu projekti par konkrētiem jautājumiem vai konkrētām jomām un jā iesniedz izskatīšanai Komitejā.

Reglaments nosaka specializēto nodaļu un apakškomiteju veidošanas metodes un kompetenci.

170. pants

Padomei vai Komisijai jā apspriežas ar Komiteju gadījumos, kad to paredz šis Līgums. Šīs iestādes var apspriesties ar Komiteju vienmēr, kad to atzīst par lietderīgu.

Padome vai Komisija, ja atzīst par vajadzīgu, Komitejas atzinuma sniegšanai nosaka termiņu, kas nedrīkst būt mazāks par desmit dienām no dienas, kad priekšsēdētājs saņēmis par to paziņojumu. Ja šajā termiņā atzinums nav sniegts, tas neliedz veikt turpmāku rīcību.

Komitejas, kā arī specializētās nodaļas atzinumu kopā ar sēdes protokolu nodod Padomei un Komisijai.

CETURTĀ SADAĻA

FINANŠU NOTEIKUMI

171. pants

1. Katram finanšu gadam izveido Kopienas kopējo ieņēmumu un izdevumu tāmi, kas nav Aģentūras un kopuzņēmumu tāmes, un šādi ieņēmumi un izdevumi jāuzrāda vai nu kārtējā budžetā, vai pētniecības un investīciju budžetā.

Budžeta ieņēmumiem un izdevumiem jābūt līdzsvarotiem.

2. Ieņēmumus un izdevumus Aģentūrai, kas darbojas saskaņā ar komerciāliem principiem, budžetā paredz īpašā pozīcijā.

Finanšu regulās, ko izstrādā saskaņā ar 183. panta 3. punktu, attiecīgi ņemot vērā Aģentūras Statūtus, paredz to, kā aprēķina, īsteno un pārbauda šādus ieņēmumus un izdevumus. Kopuzņēmumu ieņēmumu un izdevumu tāmes katram finanšu gadam kopā ar kārtējiem pārskatiem un bilancēm saskaņā ar šo uzņēmumu statūtiem iesniedz Komisijai, Padomei un Asamblejai.

172. pants

1. Kārtējā budžeta ieņēmumos, neatkarīgi no visiem pārējiem parastiem ieņēmumiem, ir arī dalībvalstu iemaksas saskaņā ar šādiem koeficientiem:

Beļģijai:	7,9
Vācijai:	28
Francijai:	28
Itālijai:	28
Luksemburgai:	0,2
Nīderlandei:	7,9

2. Pētniecības un investīciju budžeta ieņēmumos, neatkarīgi no visiem pārējiem resursiem, ir arī dalībvalstu iemaksas saskaņā ar šādiem koeficientiem:

Beļģijai:	9,9
Vācijai:	30
Francijai:	30
Itālijai:	23
Luksemburgai:	0,2
Nīderlandei:	6,9

3. Padome ar vienprātīgu lēmumu iemaksu koeficientus var mainīt.

4. Aizņēmumus pētījumu vai investīciju finansēšanai ņem saskaņā ar noteikumiem, ko nosaka Padome tā, kā to paredz 177. panta 5. punkts.

Kopiena var aizņemties naudu kādas dalībvalsts kapitāla tirgū vai nu saskaņā ar tās likumiem, kas attiecas uz iekšējiem jautājumiem, vai arī - ja dalībvalstī tādu likumu nav - pēc tam, kad attiecīgā dalībvalsts ir apspriedusies ar Komisiju un tās ir vienojušās par paredzēto aizņēmumu.

Kompetentas ieinteresētās dalībvalsts iestādes var nedot piekrišanu tikai tad, ja ir iemesls bažām, ka šīs valsts kapitāla tirgū var rasties nopietni traucējumi.

173. pants

Šā Līguma 172. pantā paredzētās dalībvalstu iemaksas pilnībā vai daļēji var aizstāt ar nodokļu ieņēmumiem, ko Kopiena iekasē dalībvalstīs.

Šajā sakarā Komisija iesniedz Padomei priekšlikumus par šādu nodokļu aprēķinu bāzi, metodi, kā noteikt to likmes, un to iekasēšanas procedūru.

Apspriedusies ar Asambleju par šiem priekšlikumiem, Padome ar vienprātīgu lēmumu var pieņemt attiecīgus noteikumus, ko tā iesaka dalībvalstīm pieņemt saskaņā ar to attiecīgām konstitucionālām prasībām.

174. pants

1. Kārtējā budžeta izdevumi cita starpā ir arī:

a) administratīvi izdevumi;

b) izdevumi, kas attiecas uz drošības pasākumiem, kā arī veselības aizsardzību un darba drošību.

2. Pētniecības un investīciju budžeta izdevumi cita starpā ir arī:

a) izdevumi, kas saistīti ar Kopienas pētniecības programmas īstenošanu;

b) dalība Aģentūras kapitālā un tās investīciju izdevumos;

c) izdevumi attiecībā uz mācību iestāžu iekārtām;

d) jebkāda dalība kopuzņēmumos vai konkrētās kopējās darbībās.

175. pants

Kārtējā budžeta izdevumus apstiprina vienam finanšu gadam, ja vien regulas, kas izstrādātas saskaņā ar 183. pantu, neparedz ko citu.

Saskaņā ar nosacījumiem, kas jāparedz saskaņā ar 183. pantu, visus asignējumus, kas nav personāla izdevumi un nav izlietoti līdz finanšu gada beigām, var pārcelt tikai uz nākamo finanšu gadu.

Izdevumiem paredzētos asignējumus iedala dažādās nodaļās, grupējot izdevumus pēc to veida un nolūka, kā arī vajadzības gadījumā sīkāk iedala saskaņā ar regulām, kas izstrādātas atbilstīgi 183. pantam.

Asamblejas, Padomes, Komisijas un Tiesas izdevumus uzrāda atsevišķās budžeta daļās, neskarot īpašus noteikumus attiecībā uz dažiem kopīgiem izdevumiem.

176. pants

1. Ievērojot ierobežojumus, ko uzliek programmas vai lēmumi, kas paredz tādus izdevumus, kam saskaņā ar šo Līgumu ir vajadzīgs vienprātīgs Padomes apstiprinājums, pētniecības un investīciju izdevumiem piešķirtie līdzekļi ir arī:

a) saistību asignējumi, kas aptver daudzus dažādus izdevumus, kuri ir atsevišķas vienības un veido vienotu veselumu;

b) maksājumu asignējumi, kas ir maksimālā summa, ko katru gadu izmaksā attiecībā uz saistībām, kas ir pieņemtas saskaņā ar a) apakšpunktu.

2. Attiecīgajam budžeta projektam, ko ierosina Komisija, pievieno saistību un maksājumu termiņu grafiku.

3. Pētniecībai un investīcijām paredzētos asignējumus iedala dažādās nodaļās, grupējot izdevumu pozīcijas pēc to veida un nolūka, un vajadzības gadījumā sīkāk iedala saskaņā ar regulām, kas izstrādātas atbilstīgi 183. pantam.

4. Ja vien Padome nenolemj ko citu, neizmantotos asignējumus ar Komisijas lēmumu pārceļ uz nākamo finanšu gadu.

177. pants

1. Finanšu gads ilgst no 1. janvāra līdz 31. decembrim. 2. Katra Kopienas iestāde sastāda savu administratīvo izdevumu tāmes. Komisija apvieno šīs tāmes provizoriskā kārtējā budžeta projektā. Komisija pievieno tam atzinumu, kurā var būt citādas tāmes. Tā izstrādā arī provizorisku pētniecības un investīciju budžeta projektu.

Provizoriskos budžetu projektus Komisija iesniedz Padomei vēlākais 30. septembrī pirms budžetu izpildes gada sākuma.

Ja Padome nodomājusi atkāpties no provizoriskajiem budžetu projektiem, tā uzklausā Komisiju un, vajadzības gadījumā, citas ieinteresētās iestādes.

3. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem budžetu projektus un nodod tos Asamblejai.

Budžetu projektus iesniedz Asamblejai vēlākais 31. oktobrī pirms budžetu izpildes gada sākuma.

Asamblejai ir tiesības Padomei ierosināt grozījumus budžetu projektos.

4. Ja mēneša laikā pēc tam, kad budžetu projekti ir iesniegti Asamblejai, tā apstiprina projektus vai nesniedz Padomei atzinumu, budžetu projektus uzskata par pieņemtiem galīgajā variantā.

Ja šajā laikā Asambleja ir ierosinājusi grozījumus, šādi grozītos budžetu projektus nodod Padomei. Padome apspriež šos grozījumus ar Komisiju un, vajadzības gadījumā, citām

ieinteresētajām iestādēm, un tad ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem budžetus galīgajā variantā, ievērojot ierobežojumus, ko uzliek programmas un lēmumi, kas paredz tādus izdevumus, kuriem saskaņā ar šo Līgumu vajadzīgs Padomes vienprātīgs apstiprinājums.

5. Lai pieņemtu pētniecības un investīciju budžetu, Padomes locekļu balsis vērtē šādi:

Beļģijai:	9
Vācijai:	30
Francijai:	30
Itālijai:	23
Luksemburgai:	1
Nīderlandei:	7

Lai pieņemtu Padomes tiesību aktus, vismaz 67 balsis jānodod “par”.

178. pants

Ja, sākoties finanšu gadam, par kārtējo budžetu vēl nav nobalsots, jebkurā šā budžeta nodaļā vai citā apakšnodaļā atbilstoši regulām, kas pieņemtas saskaņā ar 183. pantu, katru mēnesi var iztērēt summu, kas nepārsniedz vienu divpadsmito daļu no iepriekšējā finanšu gada budžeta asignējumiem; šie noteikumi Komisijai tomēr nedod tiesības rīkoties ar līdzekļiem, kas pārsniedz vienu divpadsmito daļu no summas, ko paredz topošais budžeta projekts.

Ja, sākoties finanšu gadam, par pētniecības un investīciju budžetu vēl nav nobalsots, jebkuras budžeta nodaļas vai citas apakšnodaļas atbilstoši regulām, kas pieņemtas saskaņā ar 183. pantu, katru mēnesi var iztērēt summu, kas nepārsniedz vienu divpadsmito daļu no asignējumiem, kuri atbilst maksājumu termiņu grafikā iekļautajām gada tāmēm jau apstiprinātiem saistību asignējumiem.

Ja ir ievēroti citi šā panta pirmajā un otrajā daļā ietvertie nosacījumi, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var pieļaut izdevumus, kas pārsniedz vienu divpadsmito daļu, ievērojot ierobežojumus, ko uzliek programmas vai lēmumi, kas paredz tādus izdevumus, kuriem saskaņā ar šo Līgumu ir vajadzīgs Padomes vienprātīgs apstiprinājums.

Uz laiku un saskaņā ar iepriekšējam finanšu gadam noteikto iemaksu koeficientiem dalībvalstis katru mēnesi maksā summas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu šā panta piemērošanu.

179. pants

Komisija atbilstoši regulām, kas pieņemtas saskaņā ar 183. pantu, īsteno budžetu uz savu atbildību un nepārsniedzot asignējumus.

Regulās ir sīki izstrādāti noteikumi par to, kā katra iestāde īsteno savus izdevumus.

Komisija, ņemot vērā ierobežojumus un nosacījumus regulās, kas pieņemtas saskaņā ar 183. pantu, var budžetos pārcelt asignējumus no vienas nodaļas uz citu vai no vienas apakšnodaļas uz citu.

180. pants

Pārskatus par visiem budžetu ieņēmumiem un izdevumiem pārbauda Revīzijas komisija, kuras locekļu neatkarība nav apšaubāma; viens no viņiem ir priekšsēdētājs. Padome ar

vienprātīgu lēmumu nosaka revidentu skaitu. Revīzijas komisijas locekļus un priekšēdētāju ar vienprātīgu lēmumu ieceļ Padome uz pieciem gadiem. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka viņu atalgojumu.

Šīs revīzijas, kas pamatojas uz grāmatvedības dokumentiem un kuras vajadzības gadījumā veic uz vietas, notiek, lai pārbaudītu, vai visi ieņēmumi ir saņemti un visi izdevumi notikuši likumīgi un pareizi, un vai finanšu pārvaldība ir bijusi pareiza. Pēc katra finanšu gada beigām Revīzijas komisija sagatavo ziņojumu, ko pieņem ar tās locekļu vairākuma lēmumu.

Katru gadu Komisija Padomei un Asamblejai iesniedz iepriekšējā finanšu gada pārskatu par katra budžeta izpildi kopā ar Revīzijas komisijas ziņojumu. Komisija tiem nodod arī finanšu pārskatu par Kopienas aktīviem un pasīviem.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu apliecina Komisijai katra budžeta izpildi. Lēmumus tā paziņo Asamblejai.

181. pants

Šā Līguma 171. panta 1. un 2. punktā paredzētos budžetus un pārskatu sagatavo norēķinu vienībās, ko nosaka atbilstoši finanšu regulām, kuras izstrādā saskaņā ar 183. pantu.

Dalībvalstis 172. pantā paredzētās finanšu iemaksas Kopienas rīcībā nodod attiecīgo valstu valūtās.

Šo iemaksu atlikumus deponē dalībvalstu valsts kasēs vai to izraudzītās struktūrās. Deponētie līdzekļi saglabā vērtību saskaņā ar paritāti deponēšanas dienā attiecībā pret panta pirmajā daļā minēto norēķinu vienību.

Šos atlikumus var investēt saskaņā ar noteikumiem, par ko vienojas Komisija un attiecīgā dalībvalsts.

182. pants

1. Komisija, ja tā informē attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes, var mainīt tik daudz kādas dalībvalsts valūtas uzkrājumu citas dalībvalsts valūtā, cik vajadzīgs, lai tos izmantotu šā Līguma mērķiem. Komisija, cik vien iespējams, nemaina valūtu, ja tai ir skaidra nauda vai likvīdi aktīvi tai vajadzīgajās valūtās.

2. Komisija ar katru dalībvalsti veic darījumus, izmantojot attiecīgās valsts izraudzītas iestādes starpniecību. Veicot finanšu operācijas, Komisija izmanto attiecīgās dalībvalsts emisijas bankas vai jebkuras citas minētās valsts atzītas finanšu iestādes pakalpojumus.

3. Pirms budžeti ir pieņemti galīgajā variantā, Komisija par izdevumiem, kas Kopienai jāveic trešo valstu valūtās, iesniedz Padomei programmu, kurā norāda plānotos ieņēmumus un izdevumus dažādās valūtās.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina šo programmu. Finanšu gada laikā to var grozīt saskaņā ar to pašu procedūru.

4. Dalībvalstis saskaņā ar koeficientiem, kas noteikti 172. pantā, nodrošina Komisiju ar trešo valstu valūtu, kas ir vajadzīga izdevumiem, kuri uzrādīti 3. punktā paredzētajā programmā. Summas, ko Komisija saņem trešo valstu valūtās, pārskaita dalībvalstīm saskaņā ar tiem

pašiem koeficientiem.

5. Komisija var brīvi izmantot jebkādas naudas summas trešo valstu valūtās, ko tā ieguvusi no aizņēmumiem šajās valstīs.

6. Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu uz Aģentūru un kopuzņēmumiem var pilnībā vai daļēji attiecināt šā panta iepriekšējās daļās paredzētos maiņas nosacījumus un, vajadzības gadījumā, pielāgot šos nosacījumus to darbības vajadzībām.

183. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu:

- a) pieņem finanšu regulas, īpaši precizējot, kāda procedūra jāparedz, lai apstiprinātu un īstenotu budžetus, tostarp Aģentūras budžetu, un lai uzrādītu un pārbaudītu pārskatus;
- b) nosaka metodes un procedūru, kā dalībvalstu iemaksas nodod Komisijas rīcībā;
- c) pieņem noteikumus par kredītrīkotāju un grāmatvežu pienākumiem, kā arī par piemērotām pārbaūžu metodēm.

PIEKTĀ SADAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

184. pants

Kopiena ir juridiska persona.

185. pants

Visās dalībvalstīs Kopienai ir visaugstākā tiesībspēja, ko šo valstu likumi piešķir juridiskām personām; tā var iegādāties vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas prāvās. Šajā sakarā Kopienai pārstāv Komisija.

186. pants

Padome sadarbībā ar Komisiju un apspriedusies ar citām attiecīgām iestādēm, ar vienprātīgu lēmumu pieņem Kopienas Civildienesta noteikumus un pārējo Kopienas darbinieku darba līgumu noteikumus.

Četrus gadus pēc šā Līguma stāšanās spēkā Padome pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar pārējām ieinteresētajām iestādēm, ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt Civildienesta noteikumus un darba līgumu noteikumus.

187. pants

Lai veiktu tai uzticētos uzdevumus, Komisija drīkst apkopot jebkādu informāciju un veikt jebkādu pārbaudi, ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome paredz saskaņā ar šo Līgumu.

188. pants

Kopienas atbildību par līgumsaistību izpildi regulē likumi, kādus piemēro attiecīgiem līgumiem.

Ja pastāv ārpuslīgumu saistības, Kopiena saskaņā ar vispārējiem principiem, kas ir kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, atlīdzina jebkādu kaitējumu, ko nodarījušas Kopienas iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus.

Darbinieku personisko atbildību pret Kopienu regulē Civildienesta noteikumi vai attiecīgi darba līgumi.

189. pants

Dalībvalstu valdības savstarpēji vienojas par Kopienas iestāžu mītnesvietu.

190. pants

Noteikumus par valodu lietojumu Kopienas iestādēs, neskarot Tiesas procesa noteikumus, pieņem ar vienprātīgu Padomes lēmumu.

191. pants

Dalībvalstu teritorijās Kopienai ir tādas privilēģijas un neaizskaramība, kāda vajadzīga tās uzdevumu veikšanai, ievērojot atsevišķā protokolā paredzētos nosacījumus.

192. pants

Dalībvalstis veic gan vispārējus, gan īpašus attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, ko rada šis Līgums vai Kopienas iestāžu darbība. Tās atvieglo Kopienas uzdevumu veikšanu.

Tās atturas veikt jebkādus pasākumus, kas varētu apdraudēt šā Līguma mērķu sasniegšanu.

193. pants

Risinot domstarpības, kas saistītas ar šā Līguma interpretēšanu vai piemērošanu, dalībvalstis apņemas neizmantojot tādas domstarpību izšķiršanas metodes, ko neparedz šis Līgums.

194. pants

1. Kopienas iestāžu un komiteju locekļiem, amatpersonām un citiem darbiniekiem, kam pienākumi vai arī sabiedriskas vai personiskas attiecības ar Kopienas iestādēm vai būvēm un iekārtām, vai ar kopuzņēmumiem liek iegūt ziņas par kādiem faktiem, informāciju, zināšanām, dokumentiem vai objektiem, uz ko saskaņā ar noteikumiem, ko pieņēmusi dalībvalsts vai Kopienas iestāde, attiecas drošības sistēma, prasa arī pēc tam, kad šādi pienākumi vai attiecības ir beigušās, neizpaust šīs ziņas nepiederīgām personām un sabiedrībai.

Visas dalībvalstis jebkuru šā pienākuma pārkāpumu uzskata par rīcību, kas pārkāpj to noteikumus attiecībā uz slepenību un uz ko gan satura, gan jurisdikcijas ziņā attiecas to likumi, kurus piemēro rīcībai, kas apdraud valsts drošību, vai profesionālu noslēpumu

izpaušanai. Šāda dalībvalsts pēc jebkuras ieinteresētās dalībvalsts vai Komisijas lūguma vēršas pret katru, kas ir tās jurisdikcijā un ir izdarījis šādu pārkāpumu.

2. Visas dalībvalstis Komisijai dara zināmus visus noteikumus, kas to teritorijās regulē tādas informācijas, zināšanu, dokumentu vai objektu klasifikāciju un slepenību, uz kuriem attiecas šis Līgums.

Komisija nodrošina to, ka šos noteikumus dara zināmus pārējām dalībvalstīm.

Visas dalībvalstis veic visus attiecīgos pasākumus, lai atvieglinātu cik iespējams vienotas un pilnīgas drošības sistēmas pakāpenisku izveidi. Šajā nolūkā Komisija, apspriedusies ar ieinteresētajām dalībvalstīm, var sniegt ieteikumus.

3. Kopienas iestādēm, to būvēm un iekārtām, kā arī kopuzņēmumiem jāpiemēro tās drošības sistēmas noteikumi, kas ir spēkā tajā teritorijā, kur katrs no tiem atrodas.

4. Visas pārējās iestādes un visas pārējās dalībvalstis atzīst visas tās atļaujas, ko vai nu Kopienas iestāde vai dalībvalsts piešķir personām, kas darbojas jomās, uz ko attiecas šis Līgums, lai piekļūtu faktiem, informācijai, dokumentiem vai objektiem, uz ko attiecas šis Līgums un drošības sistēma.

5. Šis pants neliedz piemērot īpašus noteikumus, ko paredz nolīgumi, kurus dalībvalstis noslēdz ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām.

195. pants

Piemērojot šo Līgumu, Kopienas iestādes, Aģentūra un kopuzņēmumi ievēro tos nosacījumus attiecībā uz rūdu, izejmateriālu un īpašu skaldāmo materiālu pieejamību, kuri ietverti valstu tiesību aktos, kas izstrādāti sabiedriskās kārtības vai veselības aizsardzības apsvērumu dēļ.

196. pants

Šajā Līgumā, ja vien tas neparedz ko citu:

a) "persona" ir jebkura fiziska persona, kas visas vai kādu no savām darbībām veic dalībvalstu teritorijās tajā jomā, kas norādīta attiecīgā šā Līguma nodaļā;

b) "uzņēmums" ir jebkurš uzņēmums vai iestāde neatkarīgi no tā, vai tai ir valsts iestādes vai privātiestādes juridiskais statuss, kas visas vai kādu no savām darbībām veic dalībvalstu teritorijās tajā jomā, kas ir norādīta attiecīgā šā Līguma nodaļā.

197. pants

Šajā Līgumā:

1. "Īpaši skaldāmie materiāli" ir plutonijs-239; urāns-233, ar urānu-235 vai urānu-233 bagātināts urāns; kā arī visas vielas, kuru sastāvā ir viens vai vairāki iepriekšminētie izotopi, un tādi skaldāmie materiāli, ko pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var precizēt Padome; vārdkopa "īpaši skaldāmie materiāli" tomēr neattiecas uz izejmateriāliem.

2. "Ar urānu-235 vai urānu-233 bagātināts urāns" ir urāns, kurā urāns-235 vai urāns-233, vai

arī tie abi ir tādā daudzumā, ka šo izotopu kopīgā koncentrācija attiecībā uz izotopu 238 pārsniedz dabā sastopamā izotopa 235 un izotopa 238 attiecību.

3. "Izejmateriāli" ir urāns ar dabā sastopamu izotopu piejaukumu; urāns, kurā urāna-235 saturs ir mazāks par parasto; torijs; jebkura no iepriekšminētām vielām metāla, sakausējuma, ķīmiska savienojuma vai koncentrāta formā; jebkura cita viela, kurā iepriekšminētās vielas ir tādā koncentrācijā, kādu pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu precizē Padome.

4. "Rūdas" ir visas rūdas, kurās vidējā koncentrācijā, kādu pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu precizē Padome, ir vielas, no kā ar attiecīgu ķīmisku un fizikālu apstrādi var iegūt iepriekšminētos izejmateriālus.

198. pants

Ja vien šis Līgums neparedz ko citu, tas attiecas uz dalībvalstu Eiropas teritorijām un to jurisdikcijā esošām teritorijām ārpus Eiropas.

Tas attiecas arī uz tām Eiropas teritorijām, par kuru ārējām attiecībām ir atbildīga kāda dalībvalsts.

199. pants

Komisijas pienākums ir nodrošināt visas vajadzīgās attiecības ar Apvienoto Nāciju Organizācijas iestādēm, ar tās specializētām iestādēm un iestādēm, kas pārstāv Vispārējo nolīgumu par tarifiem un tirdzniecību.

Komisija nodrošina šādas attiecības arī ar visām starptautiskām organizācijām.

200. pants

Komisija ievieš visas attiecīgās formas sadarbībai ar Eiropas Padomi.

201. pants

Kopiena veido ciešu sadarbību ar Eiropas Ekonomiskās sadarbības organizāciju, savstarpēji vienojoties par sadarbības formām.

202. pants

Šis Līgums neliedz pastāvēt un attīstīties reģionālām savienībām, ko veido Beļģija un Luksemburga vai Beļģija, Luksemburga un Nīderlande, ciktāl šo reģionālo savienību mērķi nav sasniedzami, piemērojot šo Līgumu.

203. pants

Ja izrādās, ka ir vajadzīga Kopienas rīcība, lai sasniegtu kādu no Kopienas mērķiem, bet šis Līgums neparedz vajadzīgās pilnvaras, Padome, pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar Asambleju, ar vienprātīgu lēmumu veic attiecīgus pasākumus.

204. pants

Visu dalībvalstu valdības vai Komisija var iesniegt Padomei priekšlikumus grozīt šo Līgumu.

Ja Padome, apspriedusies ar Asambleju un, vajadzības gadījumā, ar Komisiju, sniedz atzinumu, ka jāsasauca dalībvalstu valdību pārstāvju konference, to sasauca Padomes priekšsēdētājs, lai savstarpēji vienotos par to, kādi grozījumi jāizdara šajā Līgumā.

Grozījumi stājas spēkā, kad tos ratificējušas visas dalībvalstis saskaņā ar savām attiecīgām konstitucionālām prasībām.

205. pants

Katra Eiropas valsts var iesniegt lūgumu, lai to uzņem par Kopienas locekli. Savu lūgumu tā adresē Padomei, kas pēc Komisijas atzinuma saņemšanas pieņem vienprātīgu lēmumu.

Uzņemšanas nosacījumus un šā Līguma pielāgojumus, ko izraisa šāda uzņemšana, nosaka dalībvalstu nolīgums ar valsti, kas iesniegusi uzņemšanas lūgumu. Šo nolīgumu iesniedz ratifikācijai visām līgumslēdzējām valstīm saskaņā ar to attiecīgām konstitucionālām prasībām.

206. pants

Kopiena ar trešām valstīm, valstu savienībām vai starptautiskām organizācijām var slēgt asociācijas nolīgumus, kas paredz savstarpējas tiesības un pienākumus, kopīgu rīcību un īpašas procedūras.

Šos nolīgumus pēc apspriedes ar Asambleju ar vienprātīgu lēmumu slēdz Padome.

Ja šādu nolīgumu dēļ jāizdara grozījumi šajā Līgumā, šādi grozījumi vispirms jāpieņem saskaņā ar 204. pantā paredzēto procedūru.

207. pants

Protokoli, kas pievienoti šim Līgumam pēc dalībvalstu savstarpējas vienošanās, ir tā sastāvdaļa.

208. pants

Šis Līgums ir noslēgts uz neierobežotu laiku.

SESTĀ SADAĻA

NOTEIKUMI, KAS ATTIECAS UZ SĀKUMPOSMU

I IEDAĻA

Iestāžu izveide

209. pants

Padome sanāk mēneša laikā pēc tam, kad šis Līgums stājies spēkā.

210. pants

Padome trijos mēnešos pēc tās pirmās sanāksmes veic visus attiecīgos pasākumus, lai izveidotu Ekonomikas un sociālo lietu komiteju.

211. pants

Divos mēnešos pēc Padomes pirmās sanāksmes Padomes priekšsēdētājs sasauca Asambleju, lai ievēlētu prezidiju un izstrādātu tās reglamentu. Līdz prezidija ievēlēšanai vadītāja vietu ieņem vecākais loceklis.

212. pants

Tiesa sāk pildīt pienākumus, līdzko ir iecelti tās locekļi. Tās pirmo priekšsēdētāju, tāpat, kā tās locekļus, ieceļ uz trim gadiem.

Trijos mēnešos pēc tam, kad Tiesa sākusi pildīt pienākumus, tā pieņem savus procesa noteikumus.

Tiesā nevar griezties, kamēr nav publicēti tās procesa noteikumi. Termiņus, kādos lietas jāiesniedz Tiesai, sāk skaitīt tikai no šīs publikācijas dienas.

Tiesas priekšsēdētājs pēc iecelšanas amatā īsteno pilnvaras, ko viņam piešķir šis Līgums.

213. pants

Līdzko Komisijas locekļi ir iecelti, tā sāk pildīt pienākumus un uzņemas atbildību, kas tai noteikta šajā Līgumā.

Sākot pildīt pienākumus, Komisija veic izpēti un dibina vajadzīgos sakarus ar dalībvalstīm, uzņēmumiem, strādniekiem un patērētājiem, lai izstrādātu vispārēju pārskatu par kodolenerģētikas nozares stāvokli Kopienā. Sešos mēnešos Komisija iesniedz Asamblejai ziņojumu par šo jautājumu.

214. pants

1. Pirmais finanšu gads ilgst no dienas, kad šis Līgums stājas spēkā, līdz attiecīgā gada 31. decembrim. Ja tomēr šis Līgums stājas spēkā otrajā pusgadā, pirmais finanšu gads ilgst līdz nākamā gada 31. decembrim.

2. Kamēr nav pieņemti pirmā finanšu gada budžeti, dalībvalstis Kopienai iemaksā bezprocentu avansu, ko pēc tam atskaita no finanšu ieguldījumiem, kas paredzēti šo budžetu izpildei.

3. Līdz 186. pantā paredzētā Kopienas Civildienesta noteikumu un pārējo darbinieku darba līgumu izstrādei visas iestādes pieņem darbā vajadzīgo personālu un šajā sakarā uz ierobežotu laiku noslēdz darba līgumus.

Katra iestāde kopā ar Padomi izskata visus jautājumus, kas saistīti ar amatu skaitu, sadali un atalgojumu.

II IEDAĻA

Noteikumi šā Līguma sākotnējai piemērošanai

215. pants

1. Pirmo pētniecības un mācību programmu, kas ir izklāstīta šā Līguma V pielikumā un kuras izmaksas nedrīkst pārsniegt 215 miljonus Eiropas maksājumu savienības norēķinu vienību, ja vien Padome ar vienprātīgu lēmumu nenolemj ko citu, īsteno piecos gados pēc šā Līguma stāšanās spēkā.

2. Izdevumu sadalījums šās programmas īstenošanai ir uzskatāmi izklāstīts V pielikuma galvenajās apakšnodaļās.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt šo programmu.

216. pants

Gada laikā pēc šā Līguma stāšanās spēkā Komisija iesniedz Padomei priekšlikumus par to, kā jādarbjas 9. pantā minētajai iestādei ar universitātes statusu.

217. pants

Sešos mēnešos pēc šā Līguma stāšanās spēkā Padome pieņem 24. pantā paredzētos drošības noteikumus par drošības līmeņiem, ko piemēro informācijas izplatīšanai.

218. pants

Gada laikā pēc šā Līguma stāšanās spēkā saskaņā ar 31. pantu nosaka pamatstandartus.

219. pants

Trijos mēnešos pēc šā Līguma stāšanās spēkā dalībvalstis saskaņā ar 33. pantu paziņo Komisijai normatīvos vai administratīvos aktus, kas pieņemti, lai šo valstu teritorijās nodrošinātu sabiedrības un strādnieku veselības aizsardzību pret draudiem, ko rada jonizētāja radiācija.

220. pants

Trijos mēnešos pēc šā Līguma stāšanās spēkā Komisija Padomei iesniedz priekšlikumus par 54. pantā paredzētās Aģentūras Statūtiem.

III IEDAĻA

Pārejas posma noteikumi

221. pants

Šā Līguma 14. līdz 23. pants un 25. līdz 28. pants attiecas uz patentiem, uz laiku aizsargātām patenta tiesībām, funkcionāliem modeļiem, kā arī patentu vai funkcionālu modeļu

pieteikumiem, kas iesniegti pirms šā Līguma stāšanās spēkā, ar šādiem nosacījumiem:

1) novērtējot 17. panta 2. punktā minēto laiku, jaunajā stāvoklī, kas radies, stājoties spēkā šim Līgumam, paredz atlaides par labu īpašniekam.

2) Attiecībā uz paziņojumiem par tādiem izgudrojumiem, kas nav slepeni, ja viens vai abi 16. pantā minētie trīs un astoņpadsmit mēnešu termiņi ir beigušies līdz dienai, kad šis Līgums stājas spēkā, tad šajā dienā sākas nākamais sešu mēnešu termiņš.

Ja minētajā dienā nav beidzies viens vai abi šie termiņi, tos pagarina par sešiem mēnešiem no dienas, kad tiem būtu bijis jābeidzas bez pagarinājuma.

3) Tie paši noteikumi attiecas uz tādu izgudrojumu paziņošanu, kuri ir slepeni saskaņā ar 16. pantu un 25. panta 1. punktu; tomēr šajā gadījumā diena, kad stājas spēkā 24. pantā minētie drošības noteikumi, ir diena, kurā sākas jauns termiņš vai kurā pagarina esošo termiņu.

222. pants

Laikā starp šā Līguma stāšanos spēkā un Komisijas noteikto dienu, kad sāk darboties Aģentūra, nolīgumus un līgumus par rūdu, izejmateriālu vai īpašu skaldāmo materiālu piegādi slēdz vai atjauno tikai pēc Komisijas iepriekšēja apstiprinājuma.

Komisija neapstiprina tādu nolīgumu vai līgumu slēgšanu vai atjaunošanu, kurus tā atzīst par tādiem, kas varētu traucēt šā Līguma īstenošanu. Tā var savu piekrišanu saistīt ar tādu klauzulu iekļaušanu nolīgumos un līgumos, kuras ļauj Aģentūrai piedalīties šo nolīgumu un līgumu izpildē.

223. pants

Atkāpjoties no 60. panta, kādas dalībvalsts teritorijās uzbūvētiem reaktoriem, kas var sasniegt kritisko režīmu, pirms apritējuši septiņi gadi kopš šā Līguma spēkā stāšanās dienas, ilgākais uz desmit gadiem no minētās dienas, ņemot vērā jau iesāktus darbus un pētījumus, ir prioritāte, ko var attiecināt gan uz rūdu vai izejmateriālu piegādēm no minētās valsts teritorijām, gan uz izejmateriālu vai īpašu skaldāmo materiālu piegādēm, ko paredz divpusēji nolīgumi, kas ir noslēgti pirms šā Līguma stāšanās spēkā un saskaņā ar 105. pantu ir paziņoti Komisijai.

Tādu pašu prioritāti attiecībā uz piegādēm tāpat uz desmit gadiem piešķir visām izotopu separācijas rūpnīcām neatkarīgi no tā, vai tās ir kopuzņēmumi, kuri sāk darboties kādas dalībvalsts teritorijā, pirms pagājuši septiņi gadi no šā Līguma stāšanās spēkā.

Kad Komisija ir pārliecinājusies, ka ir ievēroti tie nosacījumi, kas vajadzīgi, lai īstenotu tiesības uz prioritāti, Aģentūra slēdz attiecīgus līgumus.

Nobeiguma noteikumi

224. pants

Augstās Līgumslēdzējas Puses šo Līgumu ratificē saskaņā ar savām attiecīgām konstitucionālām prasībām. Ratifikācijas dokumentus deponē Itālijas Republikas valdībai.

Šis Līgums stājas spēkā pirmajā dienā pēc tam, kad pagājis mēnesis, kopš ratifikācijas dokumentu deponējusi pēdējā parakstītājvalsts. Ja tomēr šāda deponēšana notiek, kad atlikušas mazāk kā piecpadsmit dienas līdz nākamā mēneša sākumam, šis Līgums nestājas spēkā, kamēr nav pagājuši pilni divi mēneši pēc minētās deponēšanas.

225. pants

Šā Līguma oriģinālu vienā eksemplārā holandiešu, franču, vācu un itāļu valodā deponē Itālijas Republikas valdībai; visi četri teksti ir vienlīdz autentiski, un Itālijas Republikas valdība nodod apstiprinātas kopijas visu citu parakstītājvalstu valdībām.

To apliecinot, attiecīgi pilnvarotie ir parakstījuši šo Līgumu.

Romā, tūkstoš deviņi simti piecdesmit septītā gada divdesmit piektajā martā.

[Paraksti]

I PIELIKUMS

Kodolenerģētikas pētījumu jomas, kas minētas šā Līguma 4. pantā

I - Izejmateriāli

1. Galveno materiālu (urāna, torija un citu kodolenerģētikā īpaši nozīmīgu vielu) atradņu ģeoloģiska izpēte un ieguves metodes.
2. Metodes, kā palielināt šo materiālu koncentrāciju un pārvērst tos tehniski tīros savienojumos.
3. Metodes, kā šos tehniski tīros savienojumus pārvērst kodolenerģētikai piemērotos tīros savienojumos un metālos.
4. Metodes, ko izmanto ķīmijas, keramikas un metalurģijas nozarē, lai šos savienojumus un metālus, kā arī plutoniju, urānu-235 vai urānu-233 - tīru vai arī kopā ar šādiem savienojumiem vai metāliem - pārvērstu un pārstrādātu degvielas elementos.
5. Metodes, kā šādus degvielas elementus aizsargāt pret ārēju faktoru izraisītu koroziju vai eroziju.
6. Metodes, ko izmanto, lai ražotu, rafinētu, pārstrādātu un glabātu citus īpašus kodolenerģētikas materiālus, jo īpaši:
  - a) palēninātājus, piemēram, smago ūdeni, kodolenerģētikai piemērotu tīru grafitu, beriliju, berilija oksīdu;
  - b) struktūrmateriālus, piemēram, cirkoniju bez hafnija, niobiju, lantānu, titānu, beriliju un to oksīdus, karbīdus un citus savienojumus, ko var izmantot kodolenerģētikā;
  - c) dzesētājus, piemēram, hēliju, organiskus šķīdumus, nātriju, nātrija un kālija sakausējumus, bismutu, svina un bismuta sakausējumus.
7. Izotopu separācijas metodes:
  - a) no urāna;
  - b) no materiāliem lielā daudzumā, kurus var izmantot kodolenerģijas ražošanā, piemēram, no litija-6, litija-7, slāpekļa-15 un bora-10;
  - c) no izotopiem, ko mazos daudzumos izmanto pētījumiem.

II - Fizika, ko izmanto kodolenerģētikā

1. Praktiskā teorētiskā fizika:
  - a) zemo enerģiju kodolreakcijas, jo īpaši neitronu ierosinātas reakcijas;
  - b) kodolu dalīšanās;

- c) jonizētājas radiācijas un fotonu mijiedarbība ar matēriju;
- d) cietvielu fizikas teorija;
- e) kodolsintēzes pētījumi, īpaši pievēršoties jonizētas plazmas pārvērtībām elektromagnētisko spēku iespaidā un sevišķi augsto temperatūru termodinamikai.

2. Praktiskā eksperimentālā fizika:

- a) tās pašas nozares, kas iepriekš minētas 1. punktā;
- b) kodolenerģētikā nozīmīgu transurāna elementu īpašību pētījumi.

3. Reaktoru aprēķini:

- a) teorētiskā makroskopiskā neitronu fizika;
- b) eksperimentāli neitronu mērījumi: eksponenciāli un kritiski eksperimenti;
- c) termodinamiski aprēķini un materiālu stiprības aprēķini;
- d) attiecīgi eksperimentāli mērījumi;
- e) reaktoru kinētika, reaktoru kontroles problēmas un attiecīgi eksperimenti;
- f) aprēķini aizsardzībai pret radioaktivitāti un attiecīgi eksperimenti.

III - Reaktoru fizikālā ķīmija

1. Pētījumi par to, kā reaktoros izmantojamu materiālu fizikālā un ķīmiskā struktūra un tehniskās īpašības maina:

- a) karstums;
- b) to vielu īpašības, ar kurām tie nāk saskarē;
- c) mehāniski faktori.

2. Sairšanas un citu parādību pētījumi, apstarojot:

- a) degvielas elementus;
- b) struktūrmateriālus un dzesētājus;
- c) palēninātājus.

3. Analītiskās ķīmijas un analītiskās fizikālās ķīmijas izmantojums reaktoru sastāvdaļās.

4. Homogēno reaktoru fizikālā ķīmija: radioaktīvu vielu ķīmija, korozija.

IV - Radioaktīvu materiālu pārstrāde

1. Metodes plutonija un urāna-233 ieguvei no apstarotām degvielām, kā arī iespēja atkārtoti iegūt urānu vai toriju.
2. Plutonija ķīmija un metalurģija.
3. Citu transurāna elementu ieguves metodes un šo elementu ķīmija.
4. Derīgu radioaktīvu izotopu ieguves metodes un šo izotopu ķīmija:
  - a) kodolu dalīšanās produkti;
  - b) apstarojot iegūti radioaktīvi izotopi.
5. Nederīgu radioaktīvo atlikumu bagātināšana un glabāšana.

V - Radioaktīvu izotopu izmantojumi

Radioaktīvu izotopu kā aktīvu elementu jeb iezīmētāju izmantojums:

- a) rūpniecībā un zinātnē;
- b) medicīnā un bioloģijā;
- c) lauksaimniecībā.

VI - Pētījumi par radiācijas kaitīgo iedarbību uz dzīvjiem organismiem

1. Pētījumi par kaitīgās radiācijas atklāšanu un mērījumiem.
2. Pētījumi par piemērotiem profilakses un aizsardzības pasākumiem un attiecīgām drošības normām.
3. Pētījumi par radiācijas seku novēršanu.

VII - Iekārtas

Pētījumi, kas attiecas uz tādu iekārtu būvi un uzlabojumiem, kuras paredzēts īpaši izmantot ne tikai reaktoriem, bet arī visām rūpniecības un pētījumu būvēm un iekārtām, kas vajadzīgas iepriekš uzskaitītajiem pētījumiem. Piemēram var minēt:

1. Šādu tipu mehāniskas iekārtas:
  - a) īpašu šķidrumu sūkņi;
  - b) siltummaiņi;
  - c) aparāti kodolfizikas pētījumiem, piemēram, neitronu ātruma selektori;

d) manipulatori ar tālvadību.

2. Šādu tipu elektroiekārtas:

a) instrumenti, ar kuriem atklāj un mērī radiāciju un kurus it īpaši izmanto:

- minerālu atradņu ģeoloģiskā meklēšanā,
- zinātniskos un tehniskos pētījumos,
- reaktoru vadīšanā,
- veselības aizsardzībā un darba drošībā;

b) reaktoru vadības iekārtas;

c) zemo enerģiju daļiņu paātrinātāji (līdz 10 MeV).

VIII - Enerģijas ražošanas ekonomiskie aspekti

1. Dažādu reaktoru tipu salīdzinoši pētījumi - gan teorētiski, gan eksperimentāli.

2. Tehniski un ekonomiski degvielas ciklu pētījumi.

II PIELIKUMS

Rūpnieciskas darbības, kas minētas šā Līguma 41. pantā

1. Urāna un torija rūdas ieguve.
2. Šādu rūdu bagātināšana.
3. Urāna un torija koncentrātu ķīmiska pārstrāde un rafinēšana.
4. Kodoldegvielu sagatavošana jebkurā formā.
5. Kodoldegvielas elementu izgatavošana.
6. Urāna heksafluorīda ražošana.
7. Bagātināta urāna ražošana.
8. Apstarotu degvielu pārstrāde, lai separētu dažus vai visus to sastāva elementus.
9. Reaktoru palēninātāju ražošana.
10. Cirkonija (bez hafnija) vai tā savienojumu ražošana.
11. Visu tipu kodolreaktori, kas paredzēti dažādiem mērķiem.
12. Ierīces radioaktīvu atlikumu rūpnieciskai pārstrādei, kuras uzstādītas kopā ar vienu vai vairākām šajā sarakstā uzskaitītajām ierīcēm.
13. Pusrūpnieciskas būves, ko paredz izmantot tādu rūpnīcu būves priekšdarbos, kuras veic kādu no 3. līdz 10. punktā minētajām darbībām.

III PIELIKUMS

Priekšrocības, ko saskaņā ar šā Līguma 48. pantu var piešķirt kopuzņēmumiem.

1. a) Atzinums, ka, iegādājoties nekustamo īpašumu, kas vajadzīgs kopuzņēmumu izveidei, saskaņā ar attiecīgās valsts likumiem ievēro sabiedrības interešu prioritāti.
- b) Attiecīgas valsts procedūru piemērošana, kuras paredz obligātu īpašuma iegādi sabiedrības interešu nolūkā, tā, lai šā īpašuma iegāde varētu notikt, ja nav panākta labprātīga vienošanās.
2. Tiesības uz licencēm, ko piešķir vai nu ar šķērējtiesas lēmumu, vai ar piespiedu līdzekļiem, kā paredzēts 17. līdz 23. pantā.
3. Pēc kopuzņēmumu izveides - atbrīvojums no visiem nodokļiem un maksājumiem un visiem nodokļiem, ko uzliek uzņēmumos ieguldītiem aktīviem.
4. Atbrīvojums no visiem nodokļiem un maksājumiem, kā arī no visiem reģistrācijas un dokumentācijas maksājumiem, kas jāveic, iegādājoties nekustamus īpašumus.
5. Atbrīvojums no visiem tiešajiem nodokļiem, ko citos gadījumos var uzlikt kopuzņēmumiem, to īpašumiem, aktīviem un ieņēmumiem.
6. Atbrīvojums no visām muitas nodevām un maksājumiem ar līdzīgu iedarbību, kā arī no visiem importa vai eksporta aizliegumiem un ierobežojumiem neatkarīgi no tā, vai tie ir ekonomiski vai fiskāli, attiecībā uz:
  - a) zinātniskām un tehniskām iekārtām, bet ne būvmateriāliem un iekārtām, ko izmanto pārvaldei;
  - b) vielām, kas ir pārstrādātas vai kas jāpārstrādā kopuzņēmumā.
7. Valūtas maiņas nosacījumi, kas paredzēti 182. panta 6. punktā.
8. Kopuzņēmumos nodarbinātu dalībvalstu pilsoņu, kā arī viņu laulāto un apgādājamo ģimenes locekļu atbrīvojums no iecelšanas vai uzturēšanās ierobežojumiem.

IV PIELIKUMS

Preču un ražojumu saraksts, uz ko attiecas IX nodaļas noteikumi par kodolmateriālu kopējo tirgu

Saraksts A1

Urāna rūdas, kuru svara vienībā ir vairāk nekā 5 % dabīgā urāna.

Uraninīts, kura svara vienībā ir vairāk nekā 5 % dabīgā urāna.

Urāna oksīds.

Dabīgā urāna neorganiskie savienojumi, kas nav urāna oksīds un urāna heksafluorīds.

Organiski dabīgā urāna savienojumi.

Neapstrādāts vai apstrādāts dabīgais urāns.

Plutonija sakausējumi.

Organiski vai neorganiski urāna savienojumi, kas bagātināti ar organiskiem vai neorganiskiem savienojumiem vai ar urānu-235 .

Organiski vai neorganiski savienojumi vai urāns-233.

Ar urānu-233 bagātināts torijs.

Plutonija organiski vai neorganiski savienojumi.

Ar plutoniju bagātināts urāns.

Ar urānu-235 bagātināts urāns.

Urāna sakausējumi, kas bagātināti ar urānu-235 vai urānu-233.

Plutonijs.

Urāns-233.

Urāna heksafluorīds.

Monacīts.

Torija rūdas, kuru svara vienībā ir vairāk nekā 20% torija.

Urāna torianīts, kurā ir vairāk nekā 20% torija.

Neapstrādāts vai apstrādāts torijs.

Torija oksīds.

Neorganiski torija savienojumi, kas nav torija oksīds.

Organiski torija savienojumi.

Saraksts A2

Deitērijs un tā savienojumi (ieskaitot smago ūdeni), kuros deitērija atomu skaits attiecībā pret parasta ūdeņraža atomu skaitu ir lielāks nekā 1 : 5000.

Smagais parafīns, kurā deitērija atomu skaits attiecībā pret parasta ūdeņraža atomu skaitu ir lielāks nekā 1 : 5000.

Maisījumi un šķīdumi, kuros deitērija atomu skaits attiecībā pret parasta ūdeņraža atomu skaitu ir lielāks nekā 1 : 5000.

Kodolreaktori.

Urāna izotopu separācijas iekārtas, kas izmanto gāzu difūziju vai citas metodes.

Iekārtas, kas ražo deitēriju, tā savienojumus (ieskaitot smago ūdeni) un atvasinājumus, kā arī deitērija maisījumus vai šķīdumus, kuros deitērija atomu skaits attiecībā pret parasta ūdeņraža atomu skaitu ir lielāks nekā 1 : 5000:

- iekārtas, kas darbojas, izmantojot ūdens elektrolīzi;
- iekārtas, kas darbojas, izmantojot ūdens destilāciju, šķidro ūdeņradi utt.;
- iekārtas, kas darbojas, izmantojot temperatūras maiņu izraisītu sērūdeņraža un ūdens izotopu apmaiņu;
- iekārtas, kas darbojas, izmantojot citas metodes.

Iekārtas, kas īpaši paredzētas radioaktīvu materiālu ķīmiskai pārstrādei:

- iekārtas apstarotu degvielu separācijai:
- izmantojot ķīmiskus procesus (šķīdinātājus, nogulsnešanos, jonu apmaiņu u.tml.);
- izmantojot fizikālus procesus (frakcionētu destilāciju u.tml.);
- atlikumu pārstrādes iekārtas;
- iekārtas, kas pārstrādā izlietotas degvielas atkārtotai izmantošanai.

Transportlīdzekļi, kas īpaši paredzēti sevišķi radioaktīvu vielu pārvadājumiem:

- dzelzceļa un sliežu preču furgoni, vagoni un kravas auto visu veidu pārvadājumiem;
- smagās automašīnas;

- preču pārkraušanai piemēroti motorizēti transportlīdzekļi;
- piekabes un puspiekabes un citi transporta līdzekļi bez motora.

Radioaktīvu materiālu transportēšanai vai glabāšanai paredzēti konteineri ar svina ekrāniem.

Mākslīgi radioaktīvi izotopi un to neorganiski vai organiski savienojumi.

Mehāniski tālvadības manipulatori, kas ir īpaši paredzēti darbībām ar sevišķi radioaktīvām vielām;

- stacionāras vai mobilas mehāniskas manipulācijas ierīces, ko nevar vadīt ar rokām.

B saraksts

Reaktoru sastāvdaļas un daļas.

Litija rūdas un koncentrāti.

Kodolenerģētikai atbilstošas tīrības metāli:

- neapstrādāts berilijs;
- neapstrādāts bismuts;
- neapstrādāts niobijs (kolumbijs);
- neapstrādāts cirkonijs (bez hafnija);
- neapstrādāts litijs;
- neapstrādāts alumīnijs;
- neapstrādāts kalcijs;
- neapstrādāts magnijs.

Bora trifluorīds.

Fluorūdeņražskābes anhidrīds.

Hlora trifluorīds.

Broma trifluorīds.

Litija hidroksīds.

Litija fluorīds.

Litija hlorīds.

Litija hidrīds.

Litija karbonāts.

Kodolenerģētikai piemērotas tīrības pakāpes berilija oksīds.

Ugunsizturīgi kodolenerģētikai piemērotas tīrības pakāpes berilija oksīda ķieģeļi.

Citi ugunsizturīgi kodolenerģētikai piemērotas tīrības pakāpes berilija oksīda ražojumi.

Mākslīgais grafiīts klučos vai stieņos, kurā bora daudzums ir mazāks par vienu miljono daļu vai vienāds ar to un kura kopējais mikroskopiskais siltuma neitronu absorbcijas šķēlums ir 5 milibarni vai mazāks.

Mākslīgi separēti stabili izotopi.

Elektromagnētiski jonu separatori, ieskaitot masas spektrografus un masas spektrometrus.

Reaktoru simulatori (īpaši analogi datori).

Mehāniski manipulatori ar tālvadību:

- Vadāmi ar rokām (t.i., tādi, kas darbojas manuāli, kā rīki).

Šķidra metāla sūkņi.

Vakuuma sūkņi, ar ko panāk augstu retinājumu.

Siltummaiņi, kas īpaši projektēti kodolspēkstacijām.

Kāds no šāda tipa radiācijas uztveršanas instrumentiem (un to rezerves daļas), kas īpaši paredzēti vai pielāgojami kodolradiācijas - alfa un beta daļiņu, gamma staru, neitronu un protonu - uztveršanai vai mērījumiem:

- Geigera skaitītāji un proporcionāli skaitītāji;

- detektori vai mērinstrumenti ar Geigera - Millera skaitītājiem vai proporcionālajiem skaitītājiem;

- jonizācijas kameras;

- instrumenti ar jonizācijas kamerām;

- radiācijas uztveršanas vai mērījumu iekārtas minerālu atradņu ģeoloģiskai izpētei un reaktoru, gaisa, ūdens un augsnes kontrolei;

- neitronu uztvērēji, kuros izmanto boru, bora trifluorīdu, ūdeņradi vai skaldāmos elementus;

- neitronu uztveršanas instrumenti vai mērinstrumenti ar neitronu uztvērējiem, kuros izmanto boru, bora trifluorīdu, ūdeņradi vai skaldāmos elementus;

- scintilācijas kristāli, kas ir nostiprināti vai ievietoti metāla apvalkā (cietie scintilatori);
- uztveršanas instrumenti vai mērinstrumenti, kas izmanto šķidrus, cietus vai gāzu scintilatorus;
- pastiprinātāji, kas ir īpaši paredzēti kodoltehniskiem mērījumiem, tostarp lineāri pastiprinātāji, priekšpastiprinātāji, pastiprinātāji ar sadalītu pastiprinājumu un impulsu amplitūdas analizatori;
- sakritības iekārtas, ko izmanto kopā ar radiācijas detektoriem;
- elektroskopi un elektrometri, arī dozimetri (kas nav instrumenti, kuri paredzēti mācību nolūkiem, vienkārši metāla lapiņu elektroskopi, dozimetri, kas ir īpaši paredzēti izmantošanai kopā ar medicīnas rentgena iekārtām un elektrostatiskiem mērinstrumentiem);
- instrumenti, ar ko var mērīt strāvas, kas vājākas par 1 pikoampēru;
- fotoelektroniski daudzkārstāji ar fotokatodiem, kas dod vismaz 10 $\mu\text{A/Lm}$ stipru strāvu un kuros vidējais pastiprinājums pārsniedz 10⁵, kā arī visi citu tipu elektriskie daudzkārstāji, ko ierosina pozitīvi joni;
- impulsu skaitītāji un elektroniski integratīvi mēraparāti radiācijas uztveršanai.

Ciklotroni, van de Grāfa vai Kokrofta - Voltona statiskās elektrības elektrostatiskie ģeneratori, lineārie paātrinātāji un citas ierīces, kas kodoldaļiņām spēj piešķirt enerģiju, kas ir lielāka par 1 MeV.

Magnēti, kas ir īpaši paredzēti un būvēti iepriekšminētajām ierīcēm un iekārtām (ciklotroniem utt.).

Tāda tipa paātrinātājas un fokusētājas ierīces, ko var izmantot masas spektrometros un masas spektrografos.

Intensīvi elektroniski pozitīvo jonu avoti, ko paredzēts izmantot daļiņu paātrinātājos, masas spektrometros un līdzīgās ierīcēs.

Radiācijas necaurlaidīgs stikls plāksnēs:

- lietas vai velmētas kvadrātveida vai taisnstūra slīpēta vai pulēta, bet citādi neapstrādāta stikla (arī armēta stikla vai bruņustikla) plāksnes;
- lietas vai velmētas stikla plāksnes (neatkarīgi no tā, vai tās ir slīpētas vai pulētas, vai ne), grieztas pēc formas, kas nav ne kvadrāti, ne taisnstūri, vai arī liektas vai citādi apstrādātas (piemēram, fasetētas vai gravētas);
- aizsargstikls no rūdīta vai laminēta stikla, formēts vai neformēts.

Gaisa necaurlaidīgi tērpi, kas aizsargā pret radiāciju vai radioaktīvo piesārņojumu:

- no plastmasas;
- no gumijas;

- no impregnēta vai pārklāta auduma;

- vīriešiem;

- sievietēm.

Difenils (tā kā faktiski tas ir aromātiskais ogleņūdeņradis $C_6H_5C_6H_5$).

Tetrafenils.

V PIELIKUMS

Sākotnējā pētniecības un mācību programma, kas minēta šā Līguma 215. pantā.

I - Apvienotā centra programma

1. Laboratorijas, iekārtas un infrastruktūra.

Apvienotajā centrā ir:

a) vispārējās ķīmijas, fizikas, elektronikas un metalurģijas pētniecības laboratorijas;

b) īpašas laboratorijas pētījumiem šādās nozarēs:

- kodolsintēze;
- tādu izotopu separācija, kuri nav urāns-235 (šo laboratoriju aprīko ar elektromagnētisko separatoru, kam ir augsta izšķirtspēja);
- atradņu ģeoloģiskās izpētes instrumentu prototipi;
- mineraloģija;
- radioaktīvā bioloģija;

c) standartu birojs, kas specializējas izotopu analīzē izmantojamajos kodoltehniskos mērījumos un absolūtos radiācijas un neitronu absorbcijas mērījumos, un kam ir savs eksperimentāls reaktors.

2. Dokumentācija, informācija un mācības.

Apvienotais centrs organizē plaša mēroga informācijas apmaiņu, jo īpaši šādās jomās:

- izejmateriāli: metodes atradņu ģeoloģiskai izpētei, kalnrūpniecībai, koncentrēšanai, pārveidei, pārstrādei utt.;
- kodolenerģētikā izmantojamā fizika;
- reaktoru fizikālā ķīmija;
- radioaktīvu materiālu pārstrāde;
- radioaktīvu izotopu izmantojums.

Apvienotais centrs organizē specializētus kursus, kas jo īpaši attiecas uz ģeologu pētnieku mācībām un radioaktīvu izotopu izmantojumu.

Šā Līguma 39. pantā minētā veselības aizsardzības un darba drošības dokumentācijas un pētījumu nodaļa apkopo vajadzīgo dokumentāciju un informāciju.

3. Prototipu reaktori

Līdzko šis Līgums stājas spēkā, izveido ekspertu grupu. Pēc dalībvalstu programmu salīdzinājuma, cik drīz vien iespējams tā iesniedz Komisijai attiecīgus ieteikumus par izvēles iespējām šajā jomā, kā arī par to īstenošanas līdzekļiem un metodēm.

Ir paredzēts uzbūvēt trīs vai četrus zemas jaudas prototipa reaktorus un - piem., piegādājot degvielu un palēninātājus - palīdzēt darbināt trīs reaktorus.

4. Lielas plūsmas reaktori.

Iespējami īsā laikā centra rīcībā būs reaktors ar lielu ātro neitronu plūsmu, ar ko starojumā pārbaudīt materiālus.

Sagatavošanas pētījumus sāk, līdzko šis Līgums stājas spēkā.

Lielas plūsmas reaktoru nodrošina ar plašām eksperimentiem piemērotām teritorijām un attiecīgām laboratorijām.

II - Pētījumi, ko saskaņā ar līgumiem veic ārpus Apvienotā centra

Ievērojamu daļu pētījumu veic saskaņā ar līgumiem ārpus Apvienotā centra, kā paredz 10. pants. Var būt šādi līgumi par pētījumiem:

1) Pētījumus papildus Apvienotā centra pētījumiem veic kodolsintēzes jomā, tādu izotopu separācijas jomā, kuri nav urāna-235 izotopi, kā arī ķīmijā, fizikā, elektronikā, metalurģijā un radioaktīvajā bioloģijā.

2) Kamēr vēl nedarbojas paredzētais materiālu pārbaudes reaktors, centrs var īrēt eksperimentu telpas dalībvalstu lielas plūsmas reaktoros.

3) Centrs var izmantot specializētas būves, kas pieder kopuzņēmumiem, kuri jāizveido, kā paredzēts V nodaļā, tiem ar līgumiem uzticot dažus vispārēja rakstura zinātniskus pētījumus.

Pētniecības un mācību programmu īstenošanai vajadzīgo izdevumu sadalījums:
(miljonos Eiropas maksājumu savienības norēķinu vienību)

Iekārtas* darbība 1)* iekārtas un / vai darbība* kopā*

I. Apvienotais centrs**

1. Laboratorijas, iekārtas un infrastruktūra: **

a) Ķīmijas, fizikas, elektronikas un metalurģijas vispārējas laboratorijas

*12

** 1. gadā 1,3

**2. gadā 4,3

** 3. gadā 6,5

** 4. gadā 7,4

** 5. gadā 8,5

b) Īpašas laboratorijas: **

kodolsintēze*3,5*

** 1. gadā 1,3

**2. gadā 4,3

** 3. gadā 6,5

** 4. gadā 7,4

** 5. gadā 8,5

izotopu (kas nav urāna-235 izotopi) separācija

** 1. gadā 1,3

**2. gadā 4,3

** 3. gadā 6,5

** 4. gadā 7,4

** 5. gadā 8,5
atradņu ģeoloģiskā izpēte un mineraloģija*1*

** 1. gadā 1,3

**2. gadā 4,3

** 3. gadā 6,5

** 4. gadā 7,4

** 5. gadā 8,5

c) kodoltehnisko mērījumu centrālais birojs*3*

** 1. gadā 1,3

**2. gadā 4,3

** 3. gadā 6,5

** 4. gadā 7,4

** 5. gadā 8,5

d) pārējās centra un tā struktūrvienību iekārtas *8*

** 1. gadā 1,3

**2. gadā 4,3

** 3. gadā 6,5

** 4. gadā 7,4

** 5. gadā 8,5

e) infrastruktūra *8,5*

** 1. gadā 1,3

**2. gadā 4,3

** 3. gadā 6,5

** 4. gadā 7,4

** 5. gadā 8,5

*38*28

****66*

2. dokumentācija, informācija un mācības *1*

** 1. gadā 0,6

**2. gadā 1,6

** 3. gadā 1,6

** 4. gadā 1,6

** 5. gadā 1,6

78*

3. Prototipu reaktori: **

Ekspertu grupa prototipu izvēlei**1. gadā 0,7

Programma***59,3 (2)*60*

4. Lielas plūsmas reaktors: **

reaktors*15*

** 4. gadā 5,2

** 5. gadā 5,2

Laboratorija*6**

** 4. gadā 5,2

** 5. gadā 5,2

Iekārtu nomaiņa*3*

** 4. gadā 5,2

** 5. gadā 5,2

*24*10,4**34,4*

II - Pētījumi, ko veic saskaņā ar līgumiem ārpus centra **

1. Darbs, kas papildina centra darbu:**

a) ķīmija, fizika, elektronika, metalurģija***25**

b) kodolsintēze***7,5**

c) izotopu (kas nav urāna-235 izotopi) separācija***1**

d) radioaktīvā bioloģija***3,1**

2. Telpu īre dalībvalstu lielas plūsmas reaktoros ***6**

3. Kopuzņēmumos veikti pētījumi***4**

***46,6*46,6*

Kopā****215*

1) Tāme, paredzot, ka personāls ir apmēram 1000 darbinieku.

2) Daļu šās summas var atvēlēt darbiem, ko saskaņā ar līgumiem veic ārpus centra.

**Protokols par Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma piemērošanu
Nīderlandes Karalistes daļām, kas ir ārpus Eiropas**

Augstās Līgumslēdzējas Puses,

apņēmušās, parakstot Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu, precizēt to, kā šā Līguma 198. pants attiecas uz Nīderlandes Karalisti,

ir vienojušās par šādiem noteikumiem, ko pievieno šim Līgumam:

Nīderlandes Karalistes valdība, pamatojoties uz Karalistes konstitucionālo uzbūvi, ko nosaka 1954. gada 29. decembra Likums, atkāpjoties no 198. panta, ir tiesīga ratificēt šo Līgumu vai nu visas Nīderlandes Karalistes vārdā, vai Karalistes Eiropas daļas un Nīderlandes Jaungvinejas vārdā. Ja ratifikācija attiecas tikai uz Karalistes daļu Eiropā un Nīderlandes Jaungvineju, Nīderlandes Karalistes valdība var jebkurā laikā, informējot par to Itālijas Republikas valdību kā ratifikācijas dokumentu glabātāju, pasludināt šo Līgumu par piemērojamu vai nu attiecībā uz Surinamu vai Nīderlandes Antiļu salām, vai arī uz abām - gan Surinamu, gan Nīderlandes Antiļu salām.

Romā, tūkstoš deviņi simti piecdesmit septītā gada divdesmit piektajā martā.

[Paraksti]

P. H. SPĀKS [*P. H. SPAAK*]

ADENAUERS [*ADENAUER*]

PINO [*PINEAU*]

Antonio SENĶI [*Antonio SEGNI*]

BEHS [*BECH*]

J. LUNSS [*J. LUNS*]

Ž. Š. SNUĀ E D'OPĪRS [*J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS*]

HALŠTEINS [*HALLSTEIN*]

M. FORS [*M. FAURE*]

Gaetano MARTINO [*Gaetano MARTINO*]

Lambērs ŠAUSS [*Lambert SCHAUS*]

J. Linthorsts HOMANS [*J. Linthorst HOMAN*]

PROTOKOLS PAR PRIVILĒĢIJĀM UN NEAIZSKARAMĪBU

EIROPAS ATOMENERĢIJAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMA AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ŅEMOT VĒRĀ to, ka saskaņā ar šā Līguma 191. pantu Kopienai dalībvalstu teritorijā ir tādas privilēģijas un neaizskaramība, kas vajadzīga tās uzdevumu izpildei atbilstīgi atsevišķā protokolā paredzētiem nosacījumiem,

šā protokola izstrādāšanai ir iecēlušī par saviem Pilnvarotajiem:

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS:

Ekonomikas ministrijas ģenerālsekretāru, Beļģijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē baronu Ž. Š. SNUĀ E D'OPĪRU [*J. CH. SNOY ET D'OPPUERS*];

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Vācijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē, Vācijas Federatīvās Republikas vēstnieku profesoru Dr. Karlu Frīdrihu OPHĪLSU [*Carl Friedrich OPHÜLS*];

FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Francijas delegācijas vadītāja vietnieku Starpvaldību konferencē, tiesību zinātņu profesoru Robēru MARŽOLĒNU [*Robert MARJOLIN*];

ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietnieku, Itālijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē V. BADINI KONFALONJERI [*V. BADINI CONFALONIERI*];

VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE:

Luksemburgas Lielhercogistes vēstnieku, Luksemburgas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē Lambēru ŠAUSU [*Lambert SCHAUS*];

VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE:

Nīderlandes delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē J. LINTHORSTU HOMANI [*J. LINTHORST HOMAN*];

KAS, iepazīnušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēcīgām,

IR VIENOJUŠIES par šādiem noteikumiem, ko pievieno Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

1. nodaļa

KOPIENAS ĪPAŠUMS, LĪDZEKĻI, AKTĪVI UN DARBĪBAS

1. pants

Kopienas zeme un ēkas ir neaizskaramas. Tajās nevar izdarīt kratīšanu, tās rekvizēt, konfiscēt vai ekspropriēt, uz Kopienas īpašumu un aktīviem bez Tiesas atļaujas nevar attiecināt nekādus administratīvus vai citus juridiskus piespiedu pasākumus.

2. pants

Kopienas arhīvi ir neaizskarami.

3. pants

Kopiena, tās aktīvi, ieņēmumi un citi īpašumi ir atbrīvoti no visiem tiešajiem nodokļiem.

Ja vien tas ir iespējams, dalībvalstu valdības veic attiecīgus pasākumus, lai nepiemērotu vai atlīdzinātu netiešo nodokļu vai tirdzniecības nodokļu summas, kas iekļautas kustama vai nekustama īpašuma cenā, ja Kopiena oficiālai lietošanai izdara lielus pirkumus, kuru cenā ietilpst šāda veida nodokļi. Šos noteikumus tomēr piemēro tā, lai to darbība Kopienā netraucētu konkurenci.

Nekādus izņēmumus neparedz attiecībā uz nodokļiem un nodevām, kas ir maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem.

4. pants

Kopiena ir atbrīvota no visiem muitas nodokļiem, aizliegumiem un ierobežojumiem attiecībā uz tās oficiālai lietošanai paredzētu priekšmetu importu un eksportu; šādi ievestus priekšmetus valstī, kurā tie ievesti, nepārdod vai citādi neatsavina, izņemot saskaņā ar attiecīgās valsts valdības apstiprinātiem noteikumiem.

Kopiena ir atbrīvota arī no visiem muitas nodokļiem un visiem importa un eksporta aizliegumiem un ierobežojumiem attiecībā uz tās publikācijām.

2. nodaļa

SAZIŅA UN CEĻOŠANAS ATĻAUJAS

5. pants

Katras dalībvalsts teritorijā Kopienas iestāžu oficiālai saziņai un visu dokumentu sūtījumiem ir tāds pats statuss, kādu šī valsts piešķir diplomātiskajām pārstāvniecībām.

Kopienas iestāžu oficiālo korespondenci un citu oficiālu saziņu necenzē.

6. pants

Kopienas iestāžu locekļiem un darbiniekiem šo iestāžu vadītāji var izsniegt Padomes noteiktas formas ceļošanas atļaujas, ko dalībvalstu varas iestādes atzīst par derīgiem ceļošanas dokumentiem. Šīs ceļošanas atļaujas izdod ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem saskaņā ar nosacījumiem, kas ietverti šā Līguma 186. pantā paredzētajos Civildienesta noteikumos un Kopienų pārējo darbinieku nodarbinātības kārtībā.

Komisija var slēgt nolīgumus par to, lai šīs ceļošanas atļaujas atzītu par derīgiem ceļošanas dokumentiem trešo valstu teritorijā.

3. nodaļa

ASAMBLEJAS LOCEKĻI

7. pants

Asamblejas locekļiem, kas dodas uz Asamblejas sanāksmes vietu vai no tās, nepiemēro nekādus administratīvus vai citādus brīvas pārvietošanās ierobežojumus.

Asamblejas locekļiem attiecībā uz muitas vai valūtas kontroli

a) viņu valsts valdība piešķir tās pašas iespējas, ko vecākajām amatpersonām, kas dodas uz ārzemēm pildīt īslaicīgus oficiālus uzdevumus;

b) citu valstu valdības piešķir tās pašas iespējas, ko ārvalstu valdību pārstāvjiem, kas pilda īslaicīgus oficiālus uzdevumus.

8. pants

Attiecībā uz Asamblejas locekļiem nevar veikt izmeklēšanas darbības, viņus aizturēt vai uzsākt tiesvedību sakarā ar viedokli, ko viņi pauduši, vai balsojumu, ko viņi veikuši, pildot pienākumus.

9. pants

Asamblejas sesijās tās locekļiem ir

a) savas valsts teritorijā – neaizskaramība, ko piešķir attiecīgās valsts parlamenta locekļiem;

b) visu citu dalībvalstu teritorijā – neaizskaramība attiecībā uz aizturēšanu un tiesvedību.

Neaizskaramība attiecas arī uz Asamblejas locekļiem, kad viņi dodas uz Asamblejas sanāksmes vietu vai no tās.

Ja Asamblejas locekli aiztur pārkāpuma izdarīšanas laikā, viņš nevar atsaukties uz neaizskaramību, un tā neliedz Asamblejai izmantot tiesības kādam no tās locekļiem atņemt neaizskaramību.

4. nodaļa

DALĪBVALSTU PĀRSTĀVJI, KAS PIEDALĀS KOPIENAS IESTĀŽU DARBĀ

10. pants

Dalībvalstu pārstāvjiem, kas piedalās Kopienas iestāžu darbā, viņu padomdevējiem un tehniskajiem ekspertiem, veicot pienākumus, kā arī dodoties uz sanāksmes vietu vai no tās, ir parastās privilēģijas, neaizskaramība un atvieglojumi.

Šis pants attiecas arī uz Kopienas padomdevēju iestāžu locekļiem.

5. nodaļa

KOPIENAS IERĒDŅI UN PĀRĒJIE DARBINIEKI

11. pants

Neatkarīgi no pilsonības, šā Līguma 186. pantā minētie Kopienas ierēdņi un pārējie darbinieki katrā dalībvalstī

a) saskaņā ar šā Līguma 152. un 188. pantu ir neaizskarami pret tiesvedību saistībā ar darbībām, ko viņi ir veikuši, pildot amata pienākumus, tostarp viņu teikto vai rakstīto; šī neaizskaramība saglabājas arī tad, kad viņi ir beiguši pildīt amata pienākumus;

b) uz viņiem, kā arī viņu laulātajiem un apgādājamiem ģimenes locekļiem neattiecas imigrācijas ierobežojumi vai ārvalstnieku reģistrācijas formalitātes;

c) attiecībā uz valūtas vai valūtas maiņas noteikumiem viņiem piešķir tādus pašus atvieglojumus, ko parasti piešķir starptautisku organizāciju amatpersonām;

d) viņiem ir tiesības, pirmo reizi stājoties amatā, bez muitas nodokļiem no savas iepriekšējās pastāvīgās uzturēšanās valsts vai savas pilsonības valsts ievest savas mēbeles un sadzīves priekšmetus, kā arī tiesības bez muitas nodokļiem izvest tos atpakaļ, beidzot pildīt pienākumus attiecīgajā valstī, katrā ziņā saskaņā ar nosacījumiem, ko par vajadzīgiem atzinusi tās valsts valdība, kurā šīs tiesības īsteno;

e) viņiem ir tiesības personiskai lietošanai bez muitas nodokļiem ievest automašīnu, kas iegādāta iepriekšējās pastāvīgās uzturēšanās valstī vai arī pilsonības valstī saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā attiecīgās valsts vietējā tirgū, kā arī to izvest atpakaļ, nemaksājot muitas nodokļus, katrā ziņā saskaņā ar nosacījumiem, ko attiecīgās valsts valdība uzskata par vajadzīgiem.

12. pants

Kopienas ierēdņi un pārējie darbinieki maksā Kopienai nodokļus no algām un citas atlīdzības, ko tiem maksā Kopiena, saskaņā ar nosacījumiem un kārtību, ko pēc Komisijas priekšlikuma Padome paredz gada laikā no šā Līguma stāšanās spēkā.

Uz viņiem neattiecas valstu nodokļi attiecībā uz algām un citiem ienākumiem, ko tiem maksā Kopiena.

13. pants

Piemērojot ienākumu, īpašuma nodokli un mantojuma nodevu, kā arī piemērojot starp Kopienas dalībvalstīm noslēgtās konvencijas par izvairīšanos no nodokļu divkāršas uzlikšanas, Kopienas ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem, kas tikai, lai veiktu Kopienas pienākumus, stādoties Kopienas dienestā, pastāvīgi uzturas tādas dalībvalsts teritorijā, kas nav valsts, kurā tiem jāmaksā nodokļi, gan valsts, kurā viņi faktiski pastāvīgi uzturas, gan valsts, kurā jāmaksā nodokļi, pieņem, ka to pastāvīgā dzīvesvieta ir valstī, kurā jāmaksā nodokļi, ja tā ir Kopienas dalībvalsts. Šis noteikums attiecas arī uz laulāto, ja vien viņš nav atsevišķi iesaistījies algotā darbā, un uz apgādājamiem bērniem, kas ir šajā pantā minēto personu aprūpē.

Kustams īpašums, kas pieder iepriekšējā daļā minētajām personām un atrodas tās valsts teritorijā, kurā tās uzturas, ir atbrīvots no attiecīgās valsts mantojuma nodevas; lai aprēķinātu šādu nodevu, pieņem, ka šāds īpašums atrodas valstī, kur personai jāmaksā nodokļi, un uz to attiecas trešo valstu tiesības, kā arī, iespējams, starptautiskas konvencijas attiecībā uz nodokļu divkāršu uzlikšanu.

Piemērojot šo pantu, neņem vērā pastāvīgo dzīvesvietu, ko iegādājas tikai tādēļ, lai pildītu pienākumus citās starptautiskās organizācijās.

14. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, kas jāiesniedz gada laikā no šā Līguma stāšanās spēkā, vienbalsīgi pieņem sociālās nodrošināšanas maksājumu programmu Kopienas ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem.

15. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma un, apspriedusies ar citām attiecīgām iestādēm, nosaka to Kopienas ierēdņu un pārējo darbinieku kategorijas, uz kurām pilnībā vai daļēji attiecas 11. pants, 12. panta otrā daļa un 13. pants.

Šādās kategorijās iekļautu ierēdņu un citu darbinieku vārdus, amata pakāpes un adreses periodiski paziņo dalībvalstu valdībām.

6. nodaļa

KOPIENĀ AKREDITĒTU PĀRSTĀVNICĪBU PRIVILĒĢIJAS UN NEAIZSKARAMĪBA

16. pants

Dalībvalsts, kuras teritorijā ir Kopienas galvenā mītne, Kopienā akreditēto trešo valstu pārstāvniecībām piešķir parasto diplomātisko neaizskaramību.

7. nodaļa

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

17. pants

Privilēģijas, neaizskaramību un atvieglojumus Kopienas ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem piešķir tikai Kopienas interesēs.

Jebkurai Kopienas iestādei ir jāatņem ierēdnim vai darbiniekam piešķirtā neaizskaramība, ja šī iestāde uzskata, ka šādas neaizskaramības atņemšana nav pretrunā Kopienas interesēm.

18. pants

Lai piemērotu šo protokolu, Kopienas iestādes sadarbojas ar attiecīgo dalībvalstu atbildīgajām iestādēm.

19. pants

Uz Komisijas locekļiem attiecas 11. līdz 14. pants un 17. pants.

20. pants

Protokola 11. līdz 14. pants un 17. pants attiecas uz Tiesas tiesnešiem, ģenerālvokātiem, sekretāru un referenta palīgiem, neskarot 3. pantu Protokolā par Tiesas Statūtiem, kas attiecas uz tiesnešu un ģenerālvokātu neaizskaramību attiecībā pret tiesvedību.

To apliecinot, attiecīgie Pilnvarotie ir parakstījuši šo protokolu.

Briselē, tūkstoš deviņi simti piecdesmit septītā gada septiņpadsmitajā aprīlī

Ž. Š. SNUĀ E D'OPĪRS [*J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS*]

K. F. OPHĪLSS [*C. F. OPHULS*]

ROBĒRS MARŽOLĒNS [*Robert MARJOLIN*]

VITORIO BADINI [*Vittorio BADINI*]

Lambērs ŠAUSS [*Lambert SCHAUS*]

J. LINTHORSTS HOMANIS [*J. LINTHORST HOMAN*]

Starptautisko konferenču akts par kopējo tirgu un Eiropas Atomenerģijas kopienas

IV. Nobeiguma akts

Starptautisko konferenču akts par kopējo tirgu un Eiropas Atomenerģijas kopienas, ko Venēcijā 1956. gada 29. maijā sasaukuši Beļģijas Karalistes, Vācijas Federatīvās Republikas, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes ārlietu ministri, kas turpinājuši apspriedes Briselē un, nobeidzot tās, sanākuši Romā 1957. gada 25. martā, ir pieņēmusi šādus dokumentus:

I.

1. Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un tā pielikumus;
2. Protokolu par Eiropas Investīciju bankas Statūtiem;
3. Protokolu par Vācijas iekšējo tirdzniecību un ar to saistītiem jautājumiem;
4. Protokolu par dažiem noteikumiem attiecībā uz Franciju;
5. Protokolu par Itāliju;
6. Protokolu par precēm, kas cēlušās dažās valstīs un ko ievēd no tām, un kam kādā dalībvalstī piešķirts īpašs importa režīms;
8. Protokolu par režīmu, ko piemēro Eiropas Ogļu un tērauda kopienas pārzinātām precēm, kurš pieņemts attiecībā uz Alžīriju un Francijas Republikas aizjūru departamentiem;
9. Protokolu par minerālējūm un dažiem to atvasinājumiem;
10. Protokolu par Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma piemērošanu Nīderlandes Karalistes daļām, kas ir ārpus Eiropas;
11. Īstenošanas Konvenciju par aizjūras zemju un teritoriju asociēšanu ar Kopienas;
12. Protokolu par banānu importa tarifu kvotām;
13. Protokolu par neapstrādātas kafijas importa tarifu kvotām;

II.

1. Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un tā pielikumus;
2. Protokolu par Eiropas Atomenerģijas Kopienas dibināšanas līguma piemērošanu Nīderlandes Karalistes daļām, kas ir ārpus Eiropas;

III.

Konvenciju par dažām iestādēm, kas Eiropas Kopienām ir kopīgas.

Parakstot šos dokumentus, Konference ir pieņēmusi šē uzskaitītās deklarācijas, kas pievienotas šā akta pielikumā:

1. Kopīgu deklarāciju par sadarbību ar valstīm, kas ir starptautisku organizāciju dalībvalstis,
2. Kopīgu deklarāciju par Berlīni;
3. Nodomu deklarāciju par neatkarīgu franka zonas valstu asociēšanu ar Eiropas Ekonomikas kopienā;
4. Nodomu deklarāciju par Lībijas Karalistes asociēšanu ar Eiropas Ekonomikas kopienā;
5. Nodomu deklarāciju par Somālijas protektorātu, kas ir pašlaik Itālijas Republikas pārvaldē;
6. Nodomu deklarāciju par Surinamas un Nīderlandes Antiļu salu asociēšanu ar Eiropas Ekonomikas kopienā.

Konference vēl ir ņēmusi vērā šē uzskaitītās deklarācijas, kas pievienotas šā akta pielikumā:

1. Vācijas Federatīvās Republikas valdības deklarāciju par vārdkopas "Vācijas pilsonis" definīciju;
2. Vācijas Federatīvās Republikas valdības deklarāciju par Līgumu attiecināšanu uz Berlīni;
3. Francijas Republikas valdības deklarāciju par pieteiktiem patentiem, kas attiecas uz informāciju, kura jātur slepenībā aizsardzības apsvērumu dēļ.

Visbeidzot, Konference ir pieņēmusi lēmumu vēlāk izstrādāt:

1. Protokolu par Eiropas Ekonomikas kopienas Tiesas Statūtiem;
2. Protokolu par Eiropas Ekonomikas kopienas privilēģijām un neaizskaramību;
3. Protokolu par Eiropas Atomenerģijas kopienas Tiesas Statūtiem;
4. Protokolu par Eiropas Atomenerģijas kopienas privilēģijām un neaizskaramību.

1. un 2. protokolu pievieno Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumam; 3. un 4. protokolu pievieno Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

To apliecinot, attiecīgi Pilnvarotie ir parakstījuši šo Nobeiguma aktu.

Romā, tūkstoš deviņi simti piecdesmit septītā gada divdesmit piektajā martā.

[paraksti]

P. H. SPAAK

ADENAUER

PINEAU

Antonio SEGNI

BECH

J. LUNS

J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS

HALLSTEIN

M. FAURE

Gaetano MARTINO

Lambert SCHAUS

J. LINTHORST HOMAN

IV dokuments - Nobeiguma akts - Kopīga deklarācija par sadarbību ar valstīm, kas ir starptautisko organizāciju dalībvalstis

Beļģijas Karalistes, Vācijas Federatīvās Republikas, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes valdība,

PARAKSTOT Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu,

APZINOTIES atbildību par Eiropas nākotni, ko tās uzņemas, apvienojot savus tirgus, tuvinot savas tautsaimniecības un izstrādājot gan pamatprincipus, gan atsevišķus principus kopējai politikai šajā jomā,

ATZĪSTOT, ka, izveidojot muitas ūniju un cieši sadarbojoties, lai attīstītu kodolenerģētiku mierlaika vajadzībām, tās nodrošinās ekonomisku un sociālu attīstību, tādējādi sekmējot tiklab savu, kā arī pārējo valstu labklājību,

APŅĒMUŠĀS panākt, lai arī šīs valstis varētu piedalīties šādi radītu izaugsmes iespēju izmantošanā,

APLIECINA GATAVĪBU, līdzko šie līgumi ir stājušies spēkā, noslēgt nolīgumus ar citām valstīm, jo īpaši tām, ar ko kopā darbojas starptautiskās organizācijās, lai sasniegtu šos mērķus, kas izraisa kopēju ieinteresētību un nodrošina vispārēju saskaņotu tirdzniecības attīstību.

IV dokuments - Nobeiguma akts - Kopīga deklarācija par Berlīni

Beļģijas Karalistes, Vācijas Federatīvās Republikas, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes valdība,

ŅEMOT VĒRĀ Berlīnes īpašo stāvokli un to, ka tai jāsniedz brīvās pasaules atbalsts,

APŅĒMUŠĀS apliecināt solidaritāti ar Berlīnes iedzīvotājiem,

IZMANTOS Kopienai pieejamās starpniecības iespējas, lai varētu veikt visus vajadzīgos pasākumus, kas atvieglotu Berlīnes saimniecisko un sociālo stāvokli, veicinātu tās attīstību un nodrošinātu tai saimniecisku stabilitāti.

IV dokuments - Nobeiguma akts - Nodomu deklarācija par neatkarīgu franka zonas valstu asociēšanu ar Eiropas Ekonomikas kopieni

Beļģijas Karalistes, Vācijas Federatīvās Republikas, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes valdība,

ŅEMOT VĒRĀ saimnieciskus, finansiālus un monetārus nolīgumus un konvencijas, ko Francija noslēgusi ar citām neatkarīgām franka zonas valstīm;

APŅĒMUŠĀS uzturēt un stiprināt ierastās tirdzniecības plūsmas starp Eiropas Ekonomikas kopienas dalībvalstīm un šīm neatkarīgajām valstīm, kā arī veicināt šo valstu saimniecisku un sociālu attīstību,

APLIECINA GATAVĪBU, līdzko šis Līgums būs stājies spēkā, ierosināt šīm valstīm sākt sarunas, lai varētu noslēgt konvencijas par ekonomisku asociēšanu ar Kopieni.

IV dokuments -Nobeiguma akts - Nodomu deklarācija par Lībijas Karalistes asociēšanu Eiropas Ekonomikas kopienai

Beļģijas Karalistes, Vācijas Federatīvās Republikas, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes valdības,

ŅEMOT VĒRĀ Itālijas un Lībijas Karalistes saimnieciskās saiknes;

APŅĒMUŠĀS uzturēt un pastiprināt ierastās tirdzniecības plūsmas starp Kopienas dalībvalstīm un Lībijas Karalisti, kā arī veicināt Lībijas saimniecisku un sociālu attīstību;

APLIECINA GATAVĪBU, līdzko šis Līgums būs stājies spēkā, ierosināt Lībijas Karalistei sākt sarunas, lai noslēgtu konvencijas par ekonomisku asociāciju ar Kopienu.

IV dokuments - Nobeiguma akts - Nodomu deklarācija par Somālijas protektorātu, kas pašlaik ir Itālijas Republikas pārvaldē

Beļģijas Karalistes, Vācijas Federatīvās Republikas, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes valdības,

APŅĒMUŠĀS, parakstot Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, precizēt jomu, uz ko attiecas šā Līguma 131. un 227. pants, ņemot vērā to, ka atbilstīgi 24. pantam Aizbildnības nolīgumā par Somālijas protektorātu Itālijas Republikas aizbildnība pār šo teritoriju beidzas 1960. gada 2. decembrī;

IR VIENOJUŠĀS dot iespēju iestādēm, kas pēc minētās dienas būs atbildīgas par Somālijas ārējām attiecībām, apstiprināt šās teritorijas asociēšanu ar Kopienu, un apliecina gatavību vajadzības gadījumā ierosināt sākt sarunas, lai noslēgtu konvencijas par ekonomisku asociēšanu ar Kopienu.

**IV dokuments - Nobeiguma akts - Nodomu deklarācija par Surinamas un Nīderlandes
Antiļu salu asociēšanu ar Eiropas Ekonomikas kopien**

BEIĻĢIJAS KARALISTES, VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS, FRANCIJAS
REPUBLIKAS, ITĀLIJAS REPUBLIKAS, LUKSEMBURGAS LIELHERCOGISTES UN
NĪDERLANDES KARALISTES VALDĪBAS,

ŅEMOT VĒRĀ ciešās saiknes, kas vieno dažādas Nīderlandes Karalistes daļas;

APŅĒMUŠĀS uzturēt un stiprināt ierastās tirdzniecības plūsmas starp Eiropas Ekonomikas
kopienas dalībvalstīm, no vienas puses, un Surinamu un Nīderlandes Antiļu salām, no otras
pusēs, kā arī veicināt šo valstu saimniecisko un sociālo attīstību,

APLIECINA GATAVĪBU, līdzko šis Līgums būs stājies spēkā, pēc Nīderlandes Karalistes
lūguma sākt sarunas, lai noslēgtu konvencijas par Surinamas un Nīderlandes Antiļu salu
ekonomisku asociāciju ar Kopien

**IV dokuments - Nobeiguma akts -Vācijas Federatīvās Republikas valdības deklarācija
par jēdziena “Vācijas pilsonis” definīciju**

Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma parakstīšanas laikā Vācijas Federatīvās Republikas valdība nāk klajā ar šādu deklarāciju:

“Visi, kas kā vācieši definēti Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikumā, ir Vācijas Federatīvās Republikas pilsoņi .”

**IV dokuments - Nobeiguma akts - Vācijas Federatīvās Republikas valdības deklarācija
par Līgumu attiecināšanu uz Berlīni**

Vācijas Federatīvās Republikas valdība patur tiesības, deponējot ratifikācijas dokumentus, deklarēt, ka Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums attiecas arī uz Berlīnes federālo zemi.

**IV dokuments -Francijas Republikas valdības deklarācija par pieteiktiem patentiem,
kas attiecas uz informāciju, kura jātur slepenībā aizsardzības apsvērumu dēļ**

FRANCIJAS REPUBLIKAS VALDĪBA,

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 17. pantu un 25. panta 2. punktu,

APLIECINA GATAVĪBU veikt tādus administratīvus pasākumus un ierosināt Francijas valdībai tādus likumprojektus, kas varētu būt vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka tūlīt pēc šā Līguma stāšanās spēkā tādu patentu pieteikumi, kuri attiecas uz slepenu informāciju, atbilstoši parastajai procedūrai nodrošinātu tādu patentu piešķiršanu, kurus uz laiku aizliegts publicēt.

Protokols par Eiropas Atomenerģijas kopienas Tiesas Statūtiem

Preambula

Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma Augstās Līgumslēdzējas Puses,

lai pieņemtu Tiesas Statūtus, ko paredz šā Līguma 160. pants,

šajā nolūkā ir iecēlušas par saviem pilnvarotajiem:

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢIJAS KARALIS:

Ekonomikas ministrijas ģenerālsekretāru, Beļģijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē, baronu Ž. Š. SNUĀ E D'OPĪRU [*J. CH. SNOY ET D'OPPUERS*];

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Vācijas Federatīvās Republikas vēstnieku, Vācijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē profesoru Dr. Karlu Frīdrihu OFĪLSU [*CARL FRIEDRICH OPHUELS*],

FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Francijas delegācijas vadītāja vietnieku Starpvaldību konferencē, tiesību zinātņu profesoru Robēru MARŽOLĒNA [*Robert MARJOLIN*] kgu;

ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Ārlietu ministrijas otro valsts sekretāru, Itālijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē V. Badini KONFALONJERI [*V. Badini Confalonieri*] kgu,

VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE:

Luksemburgas Lielhercogistes vēstnieku, Luksemburgas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē Lambēru ŠAUSA [*Lambert Schaus*] kgu;

VIŅAS AUGSTĪBA NĪDERLANDES KARALIENE:

Nīderlandes delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē J. Linthorsta HOMANA (*J. Linthorst Homan*) kgu;

KAS, iepazīnušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēkā esošām,

ir vienojušies par šiem noteikumiem, ko pievieno Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam:

1. pants

Tiesa, kas izveidota ar šā Līguma 3. pantu, darbojas, ievērojot šo Līgumu un šos Statūtus.

I SADAĻA – TIESNEŠI UN ĢENERĀLADVOKĀTI

2. pants

Pirms stāšanās amatā visi tiesneši atklātā tiesas sēdē zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

3. pants

Tiesneši ir neaizskarami. Pēc amata pilnvaru beigām viņu neaizskaramība saglabājas attiecībā uz darbībām, kas veiktas, pienākumus pildot, ieskaitot teikto un rakstīto.

Tiesa plenārsēdē neaizskaramību var atņemt.

Ja tiesnesim atņem neaizskaramību un pret viņu sāk krimināllietu, katrā dalībvalstī viņu var tiesāt tikai tāda tiesa, kuras kompetencē ir tiesāt attiecīgās valsts augstākos tieslietu ierēdņus.

4. pants

Tiesneši nedrīkst būt nekādos politiskos amatos vai valsts pārvaldes amatos.

Viņi nedrīkst uzņemties nekādu algotu vai nealgotu darbu, ja vien Padome izņēmuma kārtā nav atļāvusi to darīt.

Stājoties amatā, tiesneši svinīgi solās, ka gan pilnvaru laikā, gan vēlāk viņi ievēros amata uzliktos pienākumus, jo īpaši pienākumu izturēties taisnīgi un godprātīgi attiecībā uz dažu amatu un priekšrocību pieņemšanu pēc tam, kad viņu pilnvaras būs beigušās. Visas domstarpības šajā sakarā atrisina ar Tiesas nolēmumiem.

5. pants

Izņemot parastu nomaiņu un nāves gadījumu, tiesneša pienākumi beidzas, viņam atkāpjoties no amata.

Ja tiesnesis atkāpjas no amata, viņš Tiesas priekšsēdētājam iesniedz atlūgumu, kas jānodod Padomes priekšsēdētājam. Pēc šāda paziņojuma tiesneša vieta ir brīva.

Tiesnesis pilda amata pienākumus, kamēr pēctecis viņu nomaina, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas 6. pants.

6. pants

Tikai tad, ja pēc vienprātīga Tiesas tiesnešu un ģenerālvokātu atzinuma tiesnesis vairs neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem vai nepilda amata pienākumus, viņu var atstādināt no amata vai liegt viņam tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām. Attiecīgais tiesnesis šādās apspriedēs nepiedalās.

Tiesas sekretārs paziņo Tiesas nolēmumu Asamblejas priekšsēdētājam un Komisijas priekšsēdētājam, kā arī informē par to Padomes priekšsēdētāju.

Gadījumā, ja nolemts kādu tiesnesi atstādināt no amata, pēc šāda paziņojuma tiesneša vieta ir brīva.

7. pants

Tiesnesi, kam jāaizstāj Tiesas loceklis, kura amata pilnvaru laiks nav beidzies, ieceļ uz atlikušo viņa priekšteča pilnvaru laiku.

8. pants

Uz ģenerālvokātiem attiecas 2. līdz 7. panta noteikumi.

II SADAĻA – ORGANIZĀCIJA

9. pants

Tiesas sekretārs Tiesas priekšā zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

10. pants

Tiesa organizē sekretāra aizvietošanu gadījumā, ja viņš nevar piedalīties kādā tiesas prāvā.

11. pants

Lai Tiesa varētu darboties, tai piesaista amatpersonas un citus darbiniekus. Viņi ir pakļauti Tiesas sekretāram priekšsēdētāja vadībā.

12. pants

Pēc Tiesas priekšlikuma Padome ar vienprātīgu lēmumu var paredzēt referenta palīgu iecelšanu un izstrādāt noteikumus, kas reglamentē viņu pienākumus. Referenta palīgiem saskaņā ar procesa noteikumiem var būt pienākums piedalīties Tiesā izskatāmo lietu izmeklēšanā un sadarboties ar tiesnesi referentu.

Referenta palīgus izraugās no personām, kuru neatkarība nav apšaubāma un kam ir vajadzīgā juridiskā kvalifikācija; viņus ieceļ Padome. Referenta palīgi Tiesas priekšā zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

13. pants

Tiesnešiem, ģenerālvokātiem un sekretāram ir jārezidē tur, kur atrodas Tiesas mītne.

14. pants

Tiesas sesijas notiek bez pārtraukumiem. Tiesas darbinieku atvaļinājumus nosaka Tiesa, ievērojot savas darba vajadzības.

15. pants

Tiesas nolēmumi ir spēkā tikai tad, ja sēdē piedalās nepāra skaits tās locekļu. Tiesas nolēmumi, ko tā pieņem pilnā sastāvā, ir spēkā, ja piedalās pieci tās locekļi. Tiesas palātu lēmumi ir spēkā tikai tad, ja piedalās trīs tiesneši; ja viens no palātas tiesnešiem nevar piedalīties, saskaņā ar procesa noteikumiem var uzaicināt piedalīties citas palātas tiesnesi.

16. pants

Tiesneši vai ģenerālvokāti nevar piedalīties tādu lietu izlemšanā, kurās viņi iepriekš ir bijuši pārstāvji, padomdevēji vai darbojušies kādas puses vārdā, vai bijuši pieaicināti izteikties kā tiesas, tribunāla vai izmeklēšanas komisijas locekļi, vai citā statusā.

Ja kāds tiesnesis vai ģenerālvokāts kāda sevišķa iemesla dēļ uzskata, ka viņam nevajadzētu piedalīties kādas lietas izspriešanā vai izskatīšanā, viņš par to informē priekšsēdētāju. Ja priekšsēdētājs kāda īpaša iemesla dēļ atzīst, ka kādam tiesnesim vai ģenerālvokātam nevajadzētu piedalīties vai iesniegt dokumentus kādā lietā, viņš par to attiecīgi informē šo tiesnesi vai ģenerālvokātu.

Visas grūtības, kas rodas, piemērojot šo pantu, atrisina ar Tiesas nolēmumiem.

Neviena puse nevar lūgt mainīt Tiesas vai kādas tās palātas sastāvu tiesneša pilsonības dēļ vai tāpēc, ka Tiesā vai palātā nav tiesneša, kam būtu attiecīgās puses pilsonība.

III SADAĻA – PROCESS

17. pants

Katrai lietai ieceļ pārstāvi, kas Tiesā pārstāv Kopienas dalībvalstis un iestādes; pārstāvim var palīdzēt padomdevējs vai advokāts, kas ir tiesīgs praktizēt kādas dalībvalsts tiesā.

Citas puses jāpārstāv advokātiem, kas ir tiesīgi praktizēt kādas dalībvalsts tiesā.

Šiem pārstāvjiem, padomdevējiem un advokātiem Tiesas prāvās ir tādas tiesības un neaizskaramība, kādas vajadzīgas, lai viņi varētu neatkarīgi pildīt pienākumus atbilstīgi procesa noteikumiem.

Tiesai attiecībā uz šiem padomdevējiem un advokātiem, kas piedalās Tiesas prāvās, ir tādas pilnvaras, kādas parasti piešķir tiesām, un saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti procesa noteikumos.

Augstskolu pasniedzējiem, kas ir tās dalībvalsts pilsoņi, kuras likumi dod viņiem tiesības izskatīt lietas tiesā, ir tādas pašas tiesības Tiesā, kādas šis pants piešķir advokātiem, kas ir tiesīgi praktizēt kādas dalībvalsts tiesā.

18. pants

Tiesas process sastāv no divām daļām: no rakstiskās daļas un mutiskās daļas.

Rakstiskajā daļā ietilpst paziņojumi pusēm un Kopienas iestādēm, kuru lēmumus apstrīd, iesniegumi, lietas izklāsts, aizstāvības raksts un apsvērumi, un atbildes, ja tādas ir, kā arī visi lietai pievienotie dokumenti vai to apstiprinātas kopijas.

Paziņojumus izdara Tiesas sekretārs procesa noteikumos paredzētā kārtībā un laikā.

Mutiskajā daļā ietilpst tiesneša referenta ziņojuma nolasīšana Tiesā, kādas dalībvalsts tiesā praktizēt tiesīgu pārstāvju, padomdevēju un advokātu uzklausīšana, un ģenerālvokāta uzstāšanās, kā arī liecinieku un ekspertu uzklausīšana, ja tādi ir.

19. pants

Lietas iesniedz Tiesai ar Tiesas sekretāram adresētu prasības pieteikumu. Pieteikumā ir jābūt iesniedzēja vārdam un pastāvīgajai adresei, iesniedzēja aprakstam, jānorāda puse, pret kuru pieteikums vērsts, strīda būtība, jāpievieno dokumenti un īss pamatojuma izklāsts.

Vajadzības gadījumā pieteikumu papildina ar informāciju par aktu, ko ierosina atcelt, vai – šā Līguma 148. pantā minētajos gadījumos – ar dokumentāru apliecinājumu, kurā dienā kāda iestāde saskaņā ar šo pantu ir lūgta rīkoties. Ja šos dokumentus neiesniedz kopā ar pieteikumu, Tiesas sekretārs lūdz attiecīgo pusi tos iesniegt laikus, tomēr šādā gadījumā puse nezaudē savas tiesības arī tad, ja dokumentus iesniedz pēc tiesas prāvas ierosināšanai atvēlētā laika.

20. pants

Lietas, uz ko attiecas šā Līguma 18. pants, iesniedz Tiesā ar Tiesas sekretāram adresētu apelāciju. Apelācijā jābūt iesniedzēja vārdam un pastāvīgai adresei, iesniedzēja aprakstam, jānorāda lēmums, par ko iesniegta apelācija, atbildētāju vārdi vai nosaukumi, strīda būtība, jāpievieno dokumenti un īss pamatojuma izklāsts.

Apelācijai pievieno apstiprinātu apstrīdētā Šķīrējtiesas komitejas lēmuma kopiju.

Ja Tiesa apelāciju noraida, Šķīrējtiesas komitejas lēmums kļūst galīgs.

Ja Tiesa atceļ Šķīrējtiesas komitejas lēmumu, lietas izskatīšanu Šķīrējtiesas komitejā vajadzības gadījumā var atsākt, ja to ierosina viena no attiecīgās lietas pusēm. Šķīrējtiesas komiteja tiesību jautājumos pakļaujas visiem Tiesas nolēmumiem.

21. pants

Ja uz kādu lietu attiecas šā Līguma 150. pants, tad par dalībvalsts tiesas vai tribunāla nolēmumu pārtraukt izskatīt lietu un nodot to Tiesai attiecīgā tiesa vai tribunāls informē Tiesu. Tiesas sekretārs par šo lēmumu pēc tam informē puses, dalībvalstis un Komisiju, kā arī Padomi, ja tā izdevusi aktu, kura derīgumu vai interpretāciju apstrīd.

Divos mēnešos pēc šādas informēšanas puses, attiecīgā dalībvalsts, Komisija un, vajadzības gadījumā, Padome ir tiesīga iesniegt Tiesai lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus.

22. pants

Tiesa var prasīt pusēm iesniegt visus dokumentus un darīt zināmu visu informāciju, ko Tiesa atzīst par vēlamu. Jebkuru atteikumu oficiāli reģistrē.

Tiesa var arī dalībvalstīm un iestādēm, kas nav puses attiecīgā lietā, lūgt visu informāciju, ko tā atzīst par prāvai vajadzīgu.

23. pants

Tiesa jebkuram indivīdam, struktūrai, iestādei, komitejai vai citai organizācijai pēc pašas izvēles jebkurā laikā var uzticēt uzdevumu sniegt eksperta atzinumu.

24. pants

Lieciniekus uzklausa atbilstīgi procesa noteikumiem.

25. pants

Ja liecinieki neierodas tiesā, Tiesai ir pilnvaras, kas parasti ir visām tiesām un tribunāliem, un tā var uzlikt naudassodus atbilstīgi procesa noteikumiem.

26. pants

Lieciniekus un ekspertus var uzklausīt pēc tam, kad viņi nodevuši tādu zvērestu, kāds paredzēts procesa noteikumos, vai arī tādu, kāds paredzēts liecinieka vai eksperta valsts likumos.

27. pants

Tiesa var prasīt, lai lieciniekus vai ekspertus uzklausa viņu pastāvīgās dzīvesvietas tiesu iestāde.

Šos rīkojumus atbilstīgi procesa noteikumiem nosūta kompetentām tiesu iestādēm izpildei. Dokumentus, kas sastādīti saskaņā ar Tiesas rīkojumu uzklausīt liecinieku dalībvalsts tiesā, saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem nosūta atpakaļ Tiesai.

Tiesa sedz šos izdevumus, paturot tiesības vajadzības gadījumā tos piedzīt no pusēm.

28. pants

Dalībvalstis pret visiem liecinieku vai ekspertu zvēresta pārkāpumiem izturas tāpat kā tad, ja pārkāpums būtu izdarīts tās tiesā, kuras piekritībā ir civillietas. Pēc Tiesas pieprasījuma attiecīgā dalībvalsts pret pārkāpēju ierosina lietu savā kompetentā tiesā.

29. pants

Tiesas sēdes ir atklātas, ja vien Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc pušu iesnieguma nopietnu iemeslu dēļ nenolemj ko citu.

30. pants

Lietas izskatot, Tiesa var uzklaut ekspertus, lieciniekus un pašas puses. Puses tomēr var vērsties pie Tiesas tikai ar pārstāvju starpniecību.

31. pants

Katru sēdi protokolē, un protokolus paraksta priekšsēdētājs un sekretārs.

32. pants

Priekšsēdētājs sagatavo izskatīto lietu sarakstu.

33. pants

Tiesas apspriedes ir un paliek slepenas.

34. pants

Tiesas nolēmumos norāda apsvērumus, uz ko tie pamatoti. Tajos uzrāda to tiesnešu vārdus, kuri piedalījušies apspriedēs.

35. pants

Tiesas nolēmumus paraksta priekšsēdētājs un sekretārs. Tos nolasa atklātās sēdēs.

36. pants

Tiesa lemj par izdevumiem.

37. pants

Vajadzības gadījumā, atkāpjoties no dažiem šajos Statūtos ietvertiem noteikumiem, Tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar saīsinātu tiesāšanas procedūru, kas noteikta Tiesas procesa noteikumos, var pieņemt lēmumu atlikt piespiedu izpildi, kas paredzēta Līguma 157.pantā, noteikt pagaidu pasākumus, ievērojot 158.pantu, vai pārtraukt piespiedu izpildi saskaņā ar 164. panta pēdējo daļu.

Ja priekšsēdētājs nevar piedalīties kādā prāvā, saskaņā ar procesa noteikumiem viņa vietā stājas cits tiesnesis.

Priekšsēdētāja vai viņa aizvietotāja tiesneša lēmums ir provizorisks un nekādi nav pretrunā ar Tiesas nolēmumu par lietas būtību.

38. pants

Dalībvalstis un Kopienas iestādes var iesaistīties lietu izskatīšanā Tiesā.

Tādas tiesības ir arī visām citām personām, kas konstatē, ka Tiesā iesniegtas prasības iznākums skar tās intereses, ja vien šī nav dalībvalstu savstarpēja lieta, Kopienas iestāžu savstarpēja lieta, vai arī lieta starp dalībvalstīm un Kopienas iestādēm.

Argumenti, kas minēti iesniegumā par iesaistīšanos, drīkst tikai atbalstīt kādas puses argumentus.

39. pants

Ja atbildētāja puse pēc attiecīga uzaicinājuma neiesniedz rakstiskus argumentus aizstāvībai, aizmugurisku nolēmumu pieņem par sliktu šai pusei. Protestu pret spriedumu var iesniegt vienu mēnesi pēc tā paziņošanas. Protests nepārtrauc aizmuguriski pieņemtā nolēmuma piespiedu izpildi, ja vien Tiesa nenolemj ko citu.

40. pants

Dalībvalstis, Kopienas iestādes un visas juridiskas vai fiziskas personas tādās lietās un saskaņā ar nosacījumiem, ko ietver procesa noteikumi, var iesniegt trešās puses protestus, lai apšaubītu Tiesas nolēmumus, kas pasludināti, neuzklausot šīs personas, ja nolēmums aizskar viņu tiesības.

41. pants

Ja kāda nolēmuma jēga vai piemērojuma joma nav skaidra, Tiesa to interpretē pēc tās puses vai Kopienas iestādes lūguma, kura apliecina ieinteresētību šajā nolēmumā.

42. pants

Lūgumu pārskatīt nolēmumu var iesniegt Tiesai tikai tad, ja kļūst zināms kāds fakts, kas ir būtiski svarīgs faktors un kurš nolēmuma pasludināšanas laikā nav bijis zināms Tiesai un pusei, kas prasa lietu pārskatīt.

Pārskatīšanu sāk ar Tiesas nolēmumu, kas skaidri un noteikti konstatē jauno faktu un atzīst, ka būtībā tas ļauj lietu pārskatīt, un pasludina lūgumu par pamatotu šā iemesla dēļ.

Pārskatīšanas lūgumu nevar iesniegt, ja pagājuši desmit gadi pēc Tiesas nolēmuma pieņemšanas.

43. pants

Termiņu pagarinājumus, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, nosaka procesa noteikumi.

Termiņam beidzoties, attiecīgā puse nezaudē savas tiesības, ja pierāda, ka to ir kavējuši iepriekš neparedzami apstākļi vai *force majeure*.

44. pants

Prāvas pret Kopienu sakarā ar ārpuslīgumu saistībām nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas bijis par iemeslu ierosināt prāvu. Šo termiņu neņem vērā, ja Tiesā par to ir ierosināta prāva vai ja pirms šādas prāvas cietusī puse ir iesniegusi lūgumu attiecīgai Kopienas iestādei. Pēdējā minētajā gadījumā prāva jāierosina 146. pantā paredzētajos divos mēnešos; vajadzības gadījumā piemēro 148. panta otro daļu.

Konvencija par dažām iestādēm, kas Eiropas Kopienām ir kopīgas

Preambula

Beļģijas Karalistes, Vācijas Federatīvās Republikas, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes valdības,

APŅĒMUŠĀS samazināt to iestāžu skaitu, kuras atbild par līdzīgiem uzdevumiem Eiropas Kopienās, ko tās izveidojušas.

IR NOLĒMUŠĀS izveidot šīm Kopienām dažas iestādes un šajā nolūkā ir iecēlušas par saviem pilnvarotajiem:

Viņa Majestāte Beļģijas Karalis:

ārlietu ministru Polu-Anrī SPĀKA [*Paul-Henri SPAAK*] kgu,
Ekonomikas ministrijas ģenerālsekretāru, Beļģijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē baronu Ž. Š. SNUĀ E D'OPĪRU [*J. CH. SNOY ET D'OPPUERS*];

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

federālo kancleru Dr. Konrādu ADENAUERU [*Konrad ADENAUER*],
Federālās ārlietu ministrijas valsts sekretāru prof. Dr. Valteru HALŠTEINU [*Walter HALLSTEIN*];

FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

ārlietu ministru Kristiānu PINO [*Christian PINEAU*] kgu,
ārlietu valsts sekretāra vietnieku Morisu FORA [*Maurice FAURE*] kgu;

ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Ministru padomes priekšsēdētāju Antonio SENĶI [*Antonio SEGNI*] kgu,
ārlietu ministru prof. Gaetano MARTINO [*Gaetano MARTINO*];

VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE:

valdības priekšsēdētāju, ārlietu ministru Žozefu BEHA [*Joseph BECH*] kgu,
vēstnieku, Luksemburgas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē Lambēru ŠAUSA [*Lambert SCHAUS*] kgu;

VIŅAS AUGSTĪBA NĪDERLANDES KARALIENE:

ārlietu ministru Jozefu LUNSA [*Joseph LUNS*] kgu,
Nīderlandes delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē J. LINTHORSTU HOMANA [*J. LINTHORST HOMAN*] kgu;

KAS, iepazīnušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēkā esošām, ir vienojušies par turpmāko:

I IEDAĻA

ASAMBLEJA

1. pants

Pilnvaras un kompetenci, ko Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums piešķir Asamblejai, saskaņā ar šiem līgumiem veic viena Asambleja, ko sastāda un izveido, kā

paredzēts Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma 138. pantā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 108. pantā.

2. pants

1. Sākot pildīt savus pienākumus, 1. pantā minētā Asambleja aizstāj Kopīgo Asambleju, kas paredzēta Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma 21. pantā. Tā īsteno pilnvaras un jurisdikciju, kas Kopīgajai Asamblejai paredzēta minētajā līgumā, un saskaņā ar to.

2. Šajā sakarā Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma 21. pants ir atcelts dienā, kad 1. pantā minētā Asambleja sāk pildīt savus pienākumus, un minēto pantu aizstāj šādi noteikumi:

“21. pants

1. Eiropas Parlamentā ir delegāti, ko saskaņā ar katrā dalībvalstī izstrādātu procedūru katrs attiecīgais parlaments ievēlē no savu locekļu vidus.

2. Šo delegātu skaits ir šāds:

Vācijai	36,
Beļģijai	14,
Francijai	36,
Itālijai	36,
Luksemburgai	6,
Nīderlandei	14.

3. Eiropas Parlaments izstrādā priekšlikumus vispārējām tiešām vēlēšanām saskaņā ar vienādu procedūru visās dalībvalstīs.

Padome ar vienprātīgu lēmumu pieņem attiecīgus noteikumus, ko iesaka dalībvalstīm pieņemt saskaņā ar to attiecīgām konstitucionālām prasībām.”

II IEDAĻA

TIESA

3. pants

Jurisdikciju, ko Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums piešķir Tiesai, saskaņā ar šiem līgumiem īsteno viena Tiesa, ko sastāda un ieceļ tā, kā paredzēts Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma 165. līdz 167. pantā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 137. līdz 139. pantā.

4. pants

1. Sākot pildīt savus pienākumus, 3. pantā minētā Tiesa aizstāj Tiesu, kas paredzēta Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma 32. pantā. Tā īsteno jurisdikciju, ko šai Tiesai paredz minētais līgums, un saskaņā ar tā noteikumiem.

Šā Līguma 3. pantā minētās Tiesas priekšsēdētājs īsteno pilnvaras, ko Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums piešķir tajā paredzētās Tiesas priekšsēdētājam.

2. Šajā sakarā dienā, kad 3. pantā minētā Tiesa sāk pildīt savus pienākumus:

a) Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma 32. pants ir atcelts un aizstāts ar šādiem noteikumiem:

“32. pants

Tiesā ir septiņi tiesneši.

Tiesa strādā plenārsēdēs. Tā var arī veidot palātas ar trim vai pieciem tiesnešiem katrā, vai nu lai veiktu attiecīgu provizorisku izmeklēšanu, vai lai izskatītu noteiktu kategoriju lietas saskaņā ar šajā nolūkā izstrādātiem noteikumiem.

Tiesa sanāk plenārsēdēs, izskatot lietas, ko tai iesniegusi kāda dalībvalsts vai Kopienas iestāde, vai tai jāsniedz provizoriski nolēmumi par jautājumiem, kas tai iesniegti, ievērojot 41. pantu.

Pēc Tiesas lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt tiesnešu skaitu un veikt vajadzīgos pielāgojumus šā panta otrā un trešā daļā, kā arī 32.b panta otrā daļā.”

“32.a pants

Tiesai palīdz divi ģenerālvokāti.

Ģenerālvokātu pienākums ir, darbojoties pilnīgi objektīvi un neatkarīgi, izskatīšanai atklātā tiesas sēdē iesniegt argumentētus atzinumus par lietām, kas nodotas izskatīšanai Tiesā, lai palīdzētu Tiesai veikt 31. pantā izvirzītos uzdevumus.

Pēc Tiesas lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt ģenerālvokātu skaitu un veikt vajadzīgos pielāgojumus 32.b panta trešajai daļai.

“32.b pants

Tiesnešus un ģenerālvokātus izraugās no attiecīgo valstu augstāko tiesu varas iestāžu amatam kvalificētām personām vai arī no vispāratzītiem kompetentiem juristiem, kuru neatkarība nav apšaubāma; savstarpēji vienojoties dalībvalstu valdībām, viņus ieceļ uz sešiem gadiem.

Daļu ģenerālvokātu nomaina ik pēc trijiem gadiem. Ģenerālvokātu, kuru amata termiņam jābeidzas pēc trim pirmajiem gadiem, izraugās lozējot.

Tiesnešus un ģenerālvokātus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.”

“32.c pants

Tiesa ieceļ Tiesas sekretāru un izstrādā noteikumus, kas regulē viņa pienākumus.”

b) Protokolu par Tiesas Statūtiem, kas pievienots Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumam, atceļ tiktāl, cik tas ir pretrunā ar šā Līguma 32. līdz 32.c pantu.

III IEDAĻA

EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

5. pants

1. Uzdevumus, ko Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums piešķir Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, saskaņā ar šiem līgumiem īsteno viena Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, ko sastāda un ieceļ, kā paredzēts Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma 194. pantā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 166. pantā.

2. Šā panta 1. punktā minētajā Ekonomikas un sociālo lietu komitejā ir nodaļa un var būt apakškomitejas, kas specializējas jomā vai jautājumos, uz ko attiecas Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums.

3. Uz 1. pantā minēto Ekonomikas un sociālo lietu komiteju attiecas Eiropas Ekonomikas Kopienas dibināšanas līguma 193. un 197. pants.

IV IEDAĻA

ŠO IESTĀŽU FINANSĒŠANA

6. pants

Vienotās Asamblejas, vienotās Tiesas un vienotās Ekonomikas un sociālo lietu komitejas administratīvos izdevumus vienādās daļās sadala starp attiecīgajām Kopienām.

To, kā izpilda šo pantu, nosaka katras Kopienas kompetentās iestādes, savstarpēji vienojoties.

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

7. pants

Augstās Līgumslēdzējas Puses šo Konvenciju ratificē saskaņā ar savām attiecīgām konstitucionālām prasībām. Ratifikācijas dokumentus deponē Itālijas Republikas valdībai.

Šī Konvencija stājas spēkā reizē ar Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu.

8. pants

Šīs Konvencijas oriģinālu vienā eksemplārā holandiešu, franču, vācu un itāļu valodā deponē Itālijas Republikas valdībai; visi četri teksti ir pilnīgi autentiski, un Itālijas Republikas valdība nodod apstiprinātas kopijas visu citu parakstītājvalstu valdībām.

To apliecinot, attiecīgi Pilnvarotie ir parakstījuši šo Konvenciju.

Romā, tūkstoš deviņi simti piecdesmit septītā gada divdesmit piektajā martā.

[paraksti]

P. H. SPAAK

ADENAUER

PINEAU

Antonio SEGNI

BECH

J. LUNS

J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS

HALLSTEIN

M. FAURE

Gaetano MARTINO

Lambert SCHAUS

J. LINTHORST HOMAN

STARPVALDĪBU KONFERENCE PAR KOPĒJO TIRGU UN EIROPAS ATOMENERĢIJAS KOPIENU

NOBEIGUMA AKTS

STARPVALDĪBU KONFERENCĒ PAR KOPĒJO TIRGU UN EIROPAS ATOMENERĢIJAS KOPIENU, ko 1956. gada 29. maijā Venēcijā sasauca Beļģijas Karalistes, Vācijas Federatīvās Republikas, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes ārlietu ministri, turpinot apspriešanos Briselē un, tās nobeigumā, sanākot Romā 1957. gada 25. martā, ir pieņemti šādi dokumenti.

I

1. Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums un tā pielikumi;
2. Protokols par Eiropas Investīciju bankas statūtiem;
3. Protokols par Vācijas iekšējo tirdzniecību un ar to saistītām problēmām;
4. Protokols par dažiem noteikumiem attiecībā uz Franciju;
5. Protokols par Itāliju;
6. Protokols par Luksemburgas Lielhercogisti;
7. Protokols par konkrētu valstu izcelsmes precēm, ko ievēd no šīm valstīm un uz ko attiecas īpašs režīms, tās importējot kādā no dalībvalstīm;
8. Protokols par režīmu, ko piemēro ražojumiem Eiropas Ogļu un tērauda kopienā attiecībā uz Alžīriju un Francijas Republikas aizjūras departamentiem;
9. Protokols par minerāleļļām un dažiem to atvasinājumiem;
10. Protokols par Eiropas Ekonomikas Kopienas dibināšanas līguma piemērošanu tām Nīderlandes Karalistes daļām, kas neatrodas Eiropā;
11. Izpildes konvencija par aizjūras zemju un teritoriju asociēšanu Kopienā un tās pielikumi;
12. Protokols par banānu importa tarifu kvotām;
13. Protokols par negraudētas kafijas importa tarifu kvotām.

II

1. Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums un tā pielikumi;

2. Protokols par Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma piemērošanu tām Nīderlandes Karalistes daļām, kas neatrodas Eiropā.

III

Konvencija par dažām iestādēm, kas kopīgas Eiropas Kopienām.

Parakstot šos dokumentus, minētās konferences dalībnieki pieņēma turpmāk uzskaitītās deklarācijas, kas pievienotas šim nobeiguma aktam.

1. Kopīga deklarācija par sadarbību ar starptautisku organizāciju dalībvalstīm;
2. Kopīga deklarācija par Berlīni;
3. Nodomu deklarācija par franka zonas neatkarīgo valstu asociēšanu Eiropas Ekonomikas kopienā;
4. Nodomu deklarācija par Lībijas Karalistes asociēšanu Eiropas Ekonomikas kopienā;
5. Nodomu deklarācija par aizbildnības teritoriju Somāliju, kas pašlaik ir Itālijas Republikas pārziņā;
6. Nodomu deklarācija par Surinamas un Nīderlandes Antiļu asociēšanu Eiropas Ekonomikas Kopienā.

Konference ņēma vērā turpmāk minētās deklarācijas, kas pievienotas šim aktam.

1. Vācijas Federatīvās Republikas valdības deklarācija par jēdziena "Vācijas pilsonis" definīciju;
2. Vācijas Federatīvās Republikas valdības deklarācija par Līgumu piemērošanu Berlīnei;
3. Francijas Republikas valdības deklarācija par patentu pieteikumiem, kuros ir informācija, kas aizsardzības apsvērumu dēļ turama slepenībā.

Visbeidzot Konferencē vēlāk nolēma sagatavot šādus dokumentus:

1. Protokols par Eiropas Ekonomikas kopienas Tiesas Statūtiem;
2. Protokols par Eiropas Ekonomikas kopienas privilēģijām un neaizskaramību;
3. Protokols par Eiropas Atomenerģijas kopienas Tiesas Statūtiem;
4. Protokols par Eiropas Atomenerģijas kopienas privilēģijām un neaizskaramību.

1 un 2. protokolu pievieno Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumam; 3. un 4. protokolu pievieno Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

TO APLIECINOT, attiecīgie pilnvarotie ir parakstījuši šo nobeiguma aktu.

Romā, tūkstoš deviņi simti piecdesmit septītā gada divdesmit piektajā martā

P. H. SPĀKS [*P. H. SPAAK*]

ADENAUERS [*ADENAUER*]

PINO [*PINEAU*]

Antonio SEŅJI [*Antonio SEGNI*]

BEHS [*BECH*]

J. LUNSS [*J. LUNS*]

Ž. Š. SNUĀ E D'OPĪRS [*J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS*]

HALŠTEINS [*HALLSTEIN*]

M. FORS [*M. FAURE*]

Gaetano MARTINO [*Gaetano MARTINO*]

Lambērs ŠAUSS [*Lambert SCHAUS*]

J. LINTHORSTS HOMANIS [*J. LINTHORST HOMAN*]

NODOMU DEKLARĀCIJA par franka zonas neatkarīgo valstu asociēšanu Eiropas
Ekonomikas kopienā

BEIĻĢIJAS KARALISTES, VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS, FRANCIJAS
REPUBLIKAS, ITĀLIJAS REPUBLIKAS, LUKSEMBURGAS LIELHERCOGISTES UN
NĪDERLANDES KARALISTES VALDĪBAS,

ŅEMOT VĒRĀ ekonomikas, finanšu un monetāros nolīgumus un konvencijas, kas noslēgtas
starp Franciju un citām neatkarīgajām valstīm franka zonā,

TIEKDAMĀS uzturēt un intensificēt ierastās tirdzniecības plūsmas starp Eiropas Ekonomikas
kopienas dalībvalstīm un minētajām neatkarīgajām valstīm, kā arī veicināt šo valstu
ekonomisko un sociālo attīstību,

APLIECINA GATAVĪBU tūlīt pēc šā Līguma stāšanās spēkā piedāvāt minētajām valstīm
sākt sarunas, lai noslēgtu konvencijas par ekonomisku asociēšanu Kopienā.

NODOMU DEKLARĀCIJA par aizbildnības teritoriju Somāliju, kas pašlaik ir Itālijas Republikas pārziņā

BEIĻĢIJAS KARALISTES, VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS, FRANCIJAS REPUBLIKAS, ITĀLIJAS REPUBLIKAS, LUKSEMBURGAS LIELHERCOGISTES UN NĪDERLANDES KARALISTES VALDĪBAS,

TIEKDAMĀS, parakstot Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, noteikt šā līguma 131. un 227. panta precīzu darbības jomu, ņemot vērā faktu, ka saskaņā ar 24. pantu Aizbildnības nolīgumā par aizbilstamo teritoriju Somāliju, Itālija beigs pārvaldīt šo teritoriju 1960. gada 2. decembrī,

IR VIENOJUŠĀS, ka iestādēm, kas pēc minētā termiņa beigām būs atbildīgas par Somālijas ārējām attiecībām, būs iespēja apstiprināt minētās teritorijas asociēšanu Kopienai un, ja vajadzīgs, paziņot šīm iestādēm par gatavību ierosināt sarunas, lai noslēgtu konvencijas par ekonomisku asociēšanu Kopienai.

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS DEKLARĀCIJA par Līgumu piemērošanu
Berlīnei

Deponējot tās ratifikācijas dokumentus, Vācijas Federatīvā Republika patur tiesības paziņot, ka Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums tāpat attiecas uz Berlīnes zemi.

FRANCIJAS REPUBLIKAS VALDĪBAS PAZIŅOJUMS par patentu pieteikumiem, kuros ir informācija, kas aizsardzības apsvērumu dēļ turama slepenībā

FRANCIJAS REPUBLIKAS VALDĪBA,

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Atomenerģijas Kopienas dibināšanas līguma 17. pantu un 25. panta 2. punktu,

paziņo par gatavību veikt atbilstīgus administratīvus pasākumus un iesniegt Francijas parlamentam tādu tiesību aktu projektus, kas var būt vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka, tiklīdz šis Līgums stājas spēkā, atbildot uz patentu pieteikumiem, kuros ir slepena informācija, saskaņā ar parasto procedūru izsniedz patentus, uz kuriem attiecas pagaidu publicēšanas aizliegums.

Konvencija, ar ko groza Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, lai minētā Līguma ceturtajā daļā definēto īpašo asociēšanas sistēmu varētu piemērot Nīderlandes Antiļām

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS, VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS, FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE, VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE,

ŅEMOT VĒRĀ Romā 1957. gada 25. martā parakstīto Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, kā arī Nodomu deklarāciju par Nīderlandes Antiļu asociēšanu Kopienai, ko viņu valdības ir izstrādājušas tajā pašā dienā un kas ir pievienota Kopējā tirgus un Eiropas Atomenerģijas kopienas starpvaldību konferences nobeiguma aktam,

VĒLOTIES iekļaut Nīderlandes Karalistes pieprasīto Nīderlandes Antiļu ekonomisko asociēšanu Eiropas Ekonomikas kopienā Līguma IV daļā definētajā īpašajā sistēmā kopā ar īpašajiem noteikumiem attiecībā uz Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu Kopienā,

IEVĒROJOT Padomes 1962. gada 22. oktobra labvēlīgo atzinumu, ko tā sniegusi pēc apspriešanās ar Asambleju un Komisiju,

IR NOLĒMUŠI grozīt Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu saskaņā ar tā 236. panta noteikumiem un tālab iecēluši par saviem Pilnvarotajiem šādas personas:

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS:

Ārlietu ministru Anrī Fajā [*Henri Fayat*];

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāru Rolfu Lāru [*Rolf Lahr*];

FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Francijas delegācijas konferencē vadītāju vēstnieku Žanmarku Buņjē [*Jean-Marc Boegner*];

ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietnieku Karlo Russo [*Carlo Russo*]

VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE:

premjeministra vietnieku un ārlietu ministru Eižēnu Šausu [*Eugene Schaus*];

VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE:

Ārlietu ministrijas valsts sekretāru H. R. van Houtenu [*H.R. van Houten*],

Nīderlandes Antiļu pilnvaroto ministru V. F. M. Lampi [*W.F.M. Lampe*],

KAS sasaukti pēc Kopienas Padomes priekšsēdētāja aicinājuma, iepazīlušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēkā esošām,

IR VIENOJUŠIES par turpmāko.

1. pants

Nīderlandes Antiļas iekļauj sarakstā, kas iekļauts Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma IV pielikumā. Tādēļ minētajai valstij vairs nepiemēro Protokolu par konkrētu valstu izcelsmes precēm, ko ievēd no šīm valstīm un uz ko attiecas īpašs režīms, tās importējot kādā no dalībvalstīm.

Nīderlandes Antiļu, no vienas puses, attiecībās ar dalībvalstīm un aizjūras teritorijām, no otras puses, piemēro sistēmu, kas izriet no Līguma piemērošanas šīs konvencijas spēkā stāšanās dienā un kas pēc tam attieksies arī uz citām aizjūras valstīm un teritorijām.

2. pants

Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumam pievienotajiem protokoliem pievieno šādu protokolu: "Protokols par Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu Eiropas Ekonomikas kopienā", kas ir minētā Līguma sastāvdaļa un kura teksts šē turpmāk pievienots.

3. pants

Augstās Līgumslēdzējas Puses šo konvenciju ratificē saskaņā ar to atbilstīgajām konstitucionālajām prasībām. Ratifikācijas dokumentus deponē Itālijas Republikas valdībai.

Šī konvencija stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā pēc tam, kad ratifikācijas dokumentu deponējusi tā parakstītājvalsts, kura pēdējā veic šo formalitāti. Tomēr, ja deponēšana notiek mazāk kā piecpadsmit dienas pirms nākamā mēneša sākuma, konvencijas spēkā stāšanos atliek līdz otrā mēneša pirmajai dienai pēc ratifikācijas dokumenta deponēšanas.

4. pants

Šī konvencija ir sagatavota vienā oriģināleksemplārā franču, holandiešu, itāļu un vācu valodā; visus četrus tekstus, kas ir vienlīdz autentiski, deponē Itālijas Republikas valdības arhīvā, minētā valdība izsniedz apstiprinātu kopiju katras parakstītājvalsts valdībai.

To apliecinot, pilnvarotās personas ir parakstījušas šo konvenciju.

Briselē, tūkstoš deviņi simti sešdesmit otrā gada trīspadsmitajā novembrī

ANRĪ FAJĀ [*HENRI FAYAT*]

R. LĀRS [*R. LAHR*]

Ž. BUŅJĒ [*J.M. BOEGNER*]

K. RUSSO [*C. RUSSO*]

E. ŠAUSS [*E. SCHAUS*]

H. R. VAN HOUTENS [*H.R. VAN HOUTEN*], V. F. M. LAMPE [*W.P.M. LAMPE*]

PROTOKOLS par Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu Eiropas Ekonomikas kopienā

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLOTIES sīkāk izstrādāt tirdzniecības sistēmu, ko attiecina uz Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu Eiropas Ekonomikas kopienā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno šim Līgumam.

1. pants

Šis protokols attiecas uz naftas produktiem, kas ietilpst Briseles nomenklatūras pozīcijās 27.10, 27.11, 27.12, ex 27.13 (parafīns, naftas vai slānekļa parafīns un parafīna atliekas) un 27.14 un ko importē lietošanai dalībvalstīs.

2. pants

Sakarā ar Nīderlandes Antiļu asociēšanu Kopienā, dalībvalstis apņemas attiecināt uz šajā valstī rafinētiem naftas produktiem tarifu atvieglojumus atbilstīgi šā protokola noteikumiem. Šie noteikumi ir spēkā neatkarīgi no tā, kādi ir dalībvalstu piemērotie izcelsmes noteikumi.

3. pants

1. Ja Komisija pēc kādas dalībvalsts lūguma vai pēc savas ierosmes konstatē, ka Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu imports Kopienā atbilstīgi 2. pantā minētajai sistēmai rada patiesas grūtības vienas vai vairāku dalībvalstu tirgū, tā lemj par to, ka attiecīgajām dalībvalstīm jāievieš, jāpalielina vai atkārtoti jāievieš muitas nodokļi attiecībā uz minēto importu tādā apjomā un uz tādu laika posmu, kas vajadzīgs, lai minēto situāciju novērstu. Šādi ieviesto, palielināto vai atkārtoti ieviesto muitas nodokļu likmes nedrīkst pārsniegt tās likmes, ko par tādu pašu produktu importu piemēro trešām valstīm.

2. Šā panta 1. punkta noteikumus katrā ziņā var piemērot, ja Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu imports Kopienā pārsniedz divus miljonus tonnu gadā.

3. Padomi informē par Komisijas lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar 1. un 2. punktu, tostarp par tiem, ar ko dalībvalsts lūgumu noraida.

Padome pēc jebkuras dalībvalsts lūguma uzņemas atbildību par šiem jautājumiem un ar lēmumu, ko pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, tos jebkurā laikā var grozīt vai atcelt.

4. pants

1. Ja kāda dalībvalsts uzskata, ka Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu imports tieši vai caur citu dalībvalsti atbilstīgi 2. pantā izstrādātajai sistēmai rada patiesas grūtības tās tirgū un ka ir jāveic tūlītēji pasākumi, lai situāciju labotu, tā pēc savas ierosmes var nolemt piemērot muitas nodokļus šādam importam, ar noteikumu, ka likme nedrīkst pārsniegt to

likmi, ko tā par tādu pašu produktu importu piemēro trešām valstīm. Tā par savu lēmumu paziņo Komisijai, kura mēneša laikā lemj par to, vai dalībvalsts paredzētos pasākumus var atstāt spēkā vai arī tie ir jāgroza vai jāatceļ. Šādam Komisijas lēmumam piemēro 3. panta 3. punkta noteikumus.

2. Ja atbilstīgi 2. pantā izstrādātajai sistēmai kādā EEK dalībvalstī vai dalībvalstīs tieši vai caur kādu dalībvalsti importētu Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu daudzums kalendārājā gadā pārsniedz šā protokola pielikumā noteikto daudzumu tonnās, uzskata, ka šīs vai šo dalībvalstu pasākumi, kas paredzēti konkrētajā gadā saskaņā ar 1. punktu, ir pamatoti. Komisija, pārlicinoties, ka noteiktais daudzums tonnās ir sasniegts, oficiāli reģistrē veiktos pasākumus. Šādā gadījumā pārējās dalībvalstis atturas oficiāli iesniegt jautājumu Padomē.

5. pants

Ja Kopiena nolemj naftas produktiem piemērot kvantitatīvus ierobežojumus neatkarīgi no tā, no kurienes tos importē, šos ierobežojumus var attiecināt arī uz Nīderlandes Antiļu naftas produktiem. Tādā gadījumā Nīderlandes Antiļām, salīdzinot ar trešām valstīm, piemēro labvēlīgāku režīmu.

6. pants

1. Padome pēc apspriešanās ar Asambleju un Komisiju, lemjot vienbalsīgi, pārskata 2. līdz 5. panta noteikumus, pēc tam, kad pieņem kopēju definīciju naftas produktiem ar izcelsmi trešās un asociētajās valstīs vai kad pieņem lēmumus saskaņā ar kopējo tirdzniecības politiku attiecībā uz minētajiem produktiem, vai arī izstrādā kopēju enerģētikas politiku.

2. Pēc šādas pārskatīšanas tomēr jebkurā gadījumā piemērotā formā ir jā saglabā līdzvērtīgi atvieglojumi Nīderlandes Antiļām attiecībā uz, minimums, 2 miljoniem tonnu naftas produktu.

3. Kopienas saistības attiecībā uz šā panta 2. punktā minētajiem līdzvērtīgiem atvieglojumiem, ja vajadzīgs, var sīkāk sadalīt pa valstīm, ņemot vērā šā protokola pielikumā norādīto daudzumu tonnās.

7. pants

Lai ieviestu šo protokolu, Komisija ir atbildīga par to, lai tiktu īstenots izstrādātais modelis attiecībā uz Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu dalībvalstīs, dalībvalstis saskaņā ar Komisijas administratīvajiem ieteikumiem nosūta tai visu šim nolūkam vajadzīgo informāciju, ko Komisija izplata tālāk.

To apliecinot, pilnvarotās personas ir parakstījušas šo protokolu.

Briselē, tūkstoš deviņi simti sešdesmit otrā gada trīspadsmitajā novembrī

A. FAJĀ [H. FAYAT]

R. LĀRS [*R. LAHR*]

Ž. BUŅĒ [*J.M. BOEGNER*]

K. RUSSO [*C. RUSSO*]

E. ŠAUSS [*E. SCHAUS*]

H. R. VAN HOUTENS [*H.R. VAN HOUTEN*], V. F. M. LAMPE [*W.F. M. LAMPE*]

PROTOKOLA PIELIKUMS

Lai izpildītu Protokola par Nīderlandes Antiļās rafinētu naftas produktu importu Eiropas Ekonomikas kopienā 4. panta 2. punktu, Augstās Līgumslēdzējas Puses ir nolēmušas, ka 2 miljonus tonnu Antiļu naftas produktu starp dalībvalstīm sadala šādi:

Vācija	625 000 tonnu
Beļģijas un Luksemburgas Ekonomiskā savienība	200 000 tonnu
Francija	75 000 tonnu
Itālija	100 000 tonnu
Nīderlande	1 000 000 tonnu